

EN KVALITATIV UNDERSØGELSE AF DET SOCIALE ARBEJDE MED GRØNLANDSKE VOLDSRAMTE KVINDER

PÅ TVÆRS AF DANMARK OG GRØNLAND

Uddannelse: Socialt arbejde
Navn: Julie Natalie Szewczuk
Navn: Karoline Winther Rasmussen
Antal anslag: 191.976

Uddannelsessted: Aalborg Universitet
Studienummer: 20184389
Studienummer: 20192849
Vejleder: Mette Rømer

Abstract

The shared history between Denmark and Greenland traces back to the colonial era when the Danish colonial power took over Greenland. Today, both countries still maintain a connection under the realm of the Danish Realm, which has implications for social work with the target group. The Danish influence in Greenland has thus left its mark through modernization, and according to our data, it still influences the structure of social work. The purpose of this master thesis has been to increase knowledge about the field of social work with violated Greenlandic women. We found it necessary to develop knowledge that goes beyond a Danish perspective and thus includes a Greenlandic perspective on the social issue. In addition, the thesis aims to highlight the identification of challenges and opportunities within social work with violated Greenlandic women, taking into account cultural, social, and geographical factors that influence social workers' approaches. By integrating a Danish and a Greenlandic viewpoint, we hope to provide a more comprehensive understanding of both societal contexts as well as the transnationality that concerns violated Greenlandic women. The findings of the thesis are based on a hermeneutic approach since it aims to gain insight into social workers' individual experiences and interpretations, when supporting Greenlandic violated women. In addition, the results of the thesis are mainly based on a qualitative method and empirical evidence based on five semi-structured interviews. The use of qualitative methods allowed us for a more open and adaptive approach to the research question. This approach enabled us to follow the natural flow of the data, guided by the insights and experiences shared by the chosen social workers. By prioritizing the social workers' perspectives in both countries, the thesis could delve deeply into their lived experiences and the meanings they ascribe to them. Our theoretical framework is built on two perspectives to comprehensively examine our research objective: the empowerment-oriented approach and Pierre Bourdieu's theoretical concepts of capital and habitus. This dual perspective allows us to explore the approaches of women's shelters in Denmark and Greenland and to understand the marginalized position of violated Greenlandic women. The first perspective focuses on an empowerment-oriented approach whereas both women's shelters in Denmark and Greenland emphasize empowerment in their core values among other things. The second perspective uses Pierre Bourdieu's concepts of capital and habitus to address the marginalized position of violated Greenlandic women and the efforts to improve their social standing. This comprehensive framework allows us to address our research objective from multiple angles, providing a deeper understanding of the challenges and opportunities faced by social workers in Denmark and Greenland

Indholdsfortegnelse

ABSTRACT	1
FORORD.....	4
INDLEDNING	4
PROBLEMFELT	5
PROBLEMFORMULERING.....	7
ARBEJDSSPØRGSMÅL	7
BEGREBSAFKLARING.....	8
SOCIALT ARBEJDE.....	8
VOLDSFORSTÅELSE I DET SOCIALE ARBEJDE	9
KULTURFORSTÅELSE I DET SOCIALE ARBEJDE	11
RIGSFÆLLESSKABET	12
GRØNLANDSKE KVINDERS RETTIGHEDER.....	13
AFGRÆNSNING	15
VIDENSKABSTEORI	16
DEN HERMENEUTISKE CIRKEL	17
HORISONTSAMMENSMELTNING	17
FORFORSTÅELSEN	18
VORES FORFORSTÅELSE I UNDERSØGELSEN.....	18
METODE	19
KVALITATIV METODE	20
VORES REJSE TIL GRØNLAND.....	21
INTERVIEWGUIDE	22
VALG AF INFORMANTER	23
ETISKE OVERVEJELSER	24
DATABEHANDLING.....	25
TRANSSKRIBERING	25
HERMENEUTISK ANALYSESTRATEGI.....	27
VALIDITET OG GENERALISERBARHED	28
TEORI.....	29
BOURDIEU	29

EMPOWERMENT	32
<u>ANALYSE.....</u>	<u>35</u>
EMPOWERMENTORIENTERET PRAKSIS MED GRØNLANDSKE VOLDSRAMTE KVINDER	35
HVILKE TVÆRGÅENDE BARRIERER KAN MAN IDENTIFICERE I DET SOCIALE ARBEJDE MED VOLDSRAMTE GRØNLANDSKE KVINDER?	42
VOLDENS TVÆRGÅENDE BETYDNING I DET SOCIALE ARBEJDE	47
HVORDAN KAN DET SOCIALE ARBEJDE MED VOLDSRAMTE KVINDER FORSTÅS GENNEM BOURDIEUS TEORI OM PRAKSIS?	55
<u>DISKUSSION</u>	<u>69</u>
<u>KONKLUSION</u>	<u>72</u>
<u>PERSPEKTIVERING</u>	<u>74</u>
<u>LITTERATURLISTE.....</u>	<u>79</u>

Forord

Vi vil gerne starte med at takke vores vejleder og vores informanter i undersøgelsen for at støtte op omkring vores kandidatspeciale i Socialt Arbejde om grønlandske voldsramte kvinder. Vi håber undersøgelsen kan være med til at øge fokus på problemstillingen og give et nuanceret billede af det sociale arbejde med målgruppen set ud fra en samfundsmæssig kontekst i Danmark og Grønland. Vi er herudover taknemmelige for den økonomiske støtte - Det Obelske Familiefond og mobilitetslegatet North2North har bidraget med og dermed muliggjort rejsen til Grønland. Da vi foruden rejsen til Grønland aldrig havde opnået samme resultater og ligeledes få styrket vores faglige profiler.

Indledning

Danmark og Grønland har historisk set haft en tilknytning, der involverer ambivalente elementer, men som har ledt op til det, vi i dag kalder for rigsfællesskabet, og som er den betegnelse, der er fællesnævneren for de to lande. Den historiske tilknytning mellem Danmark og Grønland kan spores tilbage til det 18. århundrede, hvor den dansk-norske missionær Hans Edge ankom til Grønland for at finde nordboerne og kristne de indfødte (Sørensen, 2020). Det markerede begyndelsen på dansk kolonisering af Grønland og den senere modernitet, som stadig består af dansk indflydelse (Sørensen, 2020).

Rådet for socialt udsatte har tidligere fastsat i deres rapport fra 2016, at der i Danmark bor omkring 14.000 grønlændere og af de tal udgør lidt over halvdelen af dem kvinder (Rådet for socialt udsatte, 2016, s. 15). De fleste grønlandske kvinder, som kommer til Danmark klarer sig godt, men der er stadig en større andel som bliver betegnet som socialt udsatte og er den del af kvinderne, som specialet vil rette sit fokus mod (Rådet for socialt udsatte, 2016, s. 15). Heriblandt udspiller denne udsathed i form af baggrunde, som er præget af voldsforståelsen, der optræder i forskellige former. Der peges på et større omfang af kvinder, som har været udsat for vold i nære relationer og som søger væk fra problemerne med ønsket om at skabe et bedre liv for dem selv (Rådet for socialt udsatte, 2016, s. 15). Dog flytter disse problemer ofte med og kvinderne får ikke bearbejdet senfølgerne fra volden, som er forbundet med problemerne (Rådet for socialt udsatte, 2016, s. 15).

Grønlands selvstyre fik en beretning ind i 2022 om, at grønlændere skal styrke retten til selvbestemmelse og personlig integritet. Det fremhæver Institut for Menneskerettigheder blandt andet gennem implementeringerne af en ny samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse, straffebestemmelse om psykisk vold samt Grønlands tiltrædelse af Istanbulkonventionen (Holck, 2022). En af rettighederne, som gøres gældende for grønlandske voldsramte kvinder, er muligheden for at få ophold på et af de ni krisecentre i Grønland (Dahl, Olsen, Hansen, Pedersen, 2022, s. 37) eller et af de 64 krisecentre i Danmark (Dokkedahl, 2021, s. 22).

Ud fra den forbindelse, som har været gældende mellem Grønland og Danmark, har relevante aktører også opereret med specialets målgruppe, som f.eks. tilbage i 2013, hvor Mary Fonden og Danner undersøgte hvordan de kunne bidrage til at styrke indsatsen mod vold i grønlandske hjem. Her kom det frem, at de grønlandske krisecentre peger på at ville opkvalificere og samarbejde på tværs af landene, for at skabe de bedste succeskriterier for målgruppen. I forlængelse heraf blev det nye projekt *Grønlandske Krisecentre* etableret ud fra et dansk-grønlandsk samarbejde, som havde til formål at styrke indsatsen med krisecentrene i Grønland gennem netværksarbejde og kompetenceudvikling af medarbejderne (Krumhardt, 2014). Danner har dermed rejst frem og tilbage i adskillige år for at undervise medarbejderne på de grønlandske krisecentre, for at opkvalificere dets faglige indhold og for at Grønland kommer til at få den nyeste viden på området (Sørensen, 2017). Til trods for flere års forsøg på at fremme indsatsen på det sociale område, er der stadig markante problemer, såsom vold og misbrug som foregår langt oftere i Grønland end i resten af Norden og Europa (Soroptimist International Danmark, s. 1).

Problemfelt

Vi tager i specialet udgangspunkt i de kønsspecifikke problemstillinger, hvor det primært er grønlandske kvinder der udsættes for partnervold (Rådet for Socialt Udsatte, 2016, s. 16). Rådet For Socialt Udsatte og Det Nationale Forskningscenter for Velfærd (SFI) har i de seneste år udgivet rapporter som viser, at mange udsatte grønlandske kvinder i Danmark er voldsramte eller har en masse traumer forbundet med volden. Det bliver ligeledes argumenteret i rapporten, at disse grønlandske kvinder ofte oplever en form for uvidenhed omkring deres rettigheder eller hvor de skal søge råd og vejledning, som er designet til gavn for den sociale indsats på området (Sørensen, 2017). Med afsæt i grønlandske kvinders rettigheder, er det i vores tilfælde relevant at inddrage, hvilke forholdsregler udsatte grønlandske kvinder bør tage når de flytter til

Danmark angående den hjælp de bliver tilbudt heraf (Eriksson & Kristensen, 2023, s. 8). I den danske velfærdsstat findes der nemlig ikke nogen gængse procedure angående integration af grønlændere i samfundet. Dette er på trods af to forskellige folk og to forskellige sprog, som er med til at besværliggøre integrationen af den grønlandske borger i det danske samfund. Det er ikke alle grønlændere i Grønland som har dansk undervisning i skolen, selvom det er deres andet sprog, hvilket gør processen svær at indgå i det danske samfund, hvor der er en klar forventning om, at alle grønlændere skal kunne tale dansk. Grønlændere bliver set som danske statsborgere på papiret, så de formodes ofte at kunne indgå i det danske samfund på lige fod med andre danske statsborgere (Eriksson & Kristensen, 2023, s. 10). Det vil sige, at retssikkerheden bliver truet i form af at grønlænderne ikke automatisk får tilbudt en tolk samt vejledning og rådgivning, som de egentlig har ret til (Eriksson & Kristensen, 2023, s. 7)

Danmark og Grønland er hver især præget af kulturelle forhold, som kan adskille sig fra hinanden til trods for at begge lande tilhører samme rigsfællesskab. Vi er i specialet især nysgerrige på, hvad sådanne kulturelle forhold kan have af betydning, når vi tænker det sociale arbejde ind i det. Gennem tidligere forskning ser vi, at kulturforskellene mellem landene kan synes at blive omtalt som værende blokader når der tales om politiske strategier, men også blandt borgere og socialarbejdere (Bjerger, Christensen, Pedersen, 2021, s. 33). Samtidig påpeges det, at der kan være risiko for yderligere marginalisering, når der fastsættes en kulturel eller sproglig rammesætning af de problemer som grønlændere kan have og som udlægges som værende mere 'ekstraordinær' end ellers (Bjerger, Christensen, Pedersen, 2021, s. 33). På den måde kan det lyde problematisk, hvis man i dette tilfælde ikke tænker grønlandske voldsramte kvinder ind som unikke individer med hver deres livsvej. I forlængelse af denne problematik, peger en undersøgelse på problematiseringen af en kobling med kulturelle forhold til forklaringen på et socialt problem (Rasmussen, 2016, s. 17).

Samtidig med et større fokus på at grønlandske kvinder skal kende sine rettigheder, ses det dog ude i praksis at feltet er udfordret og socialarbejderen peger på, at de mangler muligheder, som bedre kan imødekomme de grønlandske voldsramte kvinders behov (Rådet for socialt udsatte, 2016, s. 60). Vores udvalgte målgruppe oplever ofte, at kæmpe med flere problemer på samme tid, som kan være komplekse og sammensatte, og derfor befinder mange af kvinderne sig i en 'dobbelt udsathed', dels på grund af sproglige og kulturelle barrierer i det danske system og oplevelsen af at falde ud af fællesskabet (Rådet for socialt udsatte, 2016, s. 16). Et stort omfang af disse kvinder som socialarbejderen møder, har tidligere været udsat for vold, som kan have

været så traumatiserende, at de typiske tilbud ikke er tilstrækkelige og man derved kan forværre kvindernes følgevirkninger (Rådet for socialt udsatte, 2016, s. 60). Det skyldes blandt andet de manglende ressourcer til at kunne tilbyde kvinderne den rette hjælp. Når ventetiderne for dem er lange, oplever mange, i så fald, slet ikke at blive henvist til hjælpen, som socialarbejdere peger på bør være mere målrettet og med et specifikt fokus på at kvinderne kan få bearbejdet traumatiske oplevelser (Rådet for socialt udsatte, 2016, s. 60).

Socialarbejdere som arbejder med målgruppen, peger på at netværk er af stor betydning både socialt og kulturelt for de grønlandske kvinder, som beskrives som værende mere kollektive end individuelle i deres behov (Rådet for socialt udsatte, 2016, s.49). Det betyder, at kvinderne opleves mere optaget af fællesskabets bedste frem for deres eget, hvilket gør det vanskeligt i situationer, hvor kvindernes grænser bliver overskredet i sådanne fællesskaber som socialarbejderen både ser som problematiske men ser samtidig ressourcer som kan “have stor betydning både praktisk, følelsesmæssigt og social” (Rådet for socialt udsatte, 2016, s. 49). Der peges i den forbindelse på, at der er behov for at støtte op omkring mere ressourcestærke fællesskaber, hvor der kan være fokus på sårbare emner såsom vold (Rådet for socialt udsatte, 2016, s. 49).

Problemformulering

Hvilke muligheder og barrierer kan identificeres i det sociale arbejde med henblik på en dansk og en grønlandsk kontekst med grønlandske voldsramte kvinder?

Arbejdsspørgsmål

- Hvordan udspiller en empowermentorienteret tilgang sig på krisecentrene i Danmark og Grønland?
- Hvordan understøtter socialarbejderne de grønlandske voldsramte kvinders økonomiske, sociale og kulturelle kapital og habitus?
- Hvilken betydning har voldsspiralen i det sociale arbejde med målgruppen?

Begrebsafklaring

I dette afsnit vil vi udlægge en begrebsafklaring, som kommer i forlængelse af vores undersøgelse af det sociale arbejdes felt omkring voldsramte grønlandske kvinder. Vi vil derfor definere *socialt arbejde*, *vold* og *kultur* ind i det sociale arbejde, så man får en ide om, hvilken forståelse der ligger bag brugen af begreberne i specialet. Vi finder det særligt relevant, at anvende en begrebsafklaring i og med det bidrager til en rød tråd og skaber et overblik over de måder vi forstår og bruger begreberne på, når vi tænker det ind i en kontekst med fokus på voldsramte grønlandske kvinder. I og med, vi i specialet, tager udgangspunkt i socialarbejdernes muligheder og barrierer med grønlandske voldsramte kvinder, har vi ligeledes fundet det relevant at inddrage definitionen af socialt arbejde, for at kunne fremme forståelsen af socialarbejderens arbejdsmetoder og den samfundsmæssige kontekst som findes heri. Afsnittet omkring voldsforståelsen og grønlandske kvinders rettigheder kan siges, at have en sammenhæng i de bagvedliggende omstændigheder for kvindernes livssituationer som voldsramte. Med kulturforståelse og skildring af rigsfællesskabet, har det til formål at give et indblik i de normer og historiske brikker, som har haft indflydelse på de samfundsmæssige påvirkninger.

Socialt arbejde

Da specialet belyser det sociale arbejde omkring den valgte målgruppe, ses det relevant at konkretisere hvilken forståelse af det sociale arbejde som vi tager afsæt i med problemstillingen. Da det derimod kan være svært blot at påpege en konkret forståelse, vil der i afsnittet blive redegjort for de forskellige nuancer, der kan spille ind, når man omtaler socialt arbejde.

Ser man på det sociale arbejde nu, kan det dog anskues i mange kontekster og have forskellige betydninger for arbejdsopgaverne, som kan være afhængig af profession eller jobtype. Det sociale arbejdes forskellige kontekster samt betydninger, gør begrebet omdiskuteret i forsøg på at definere det, selvom det kan identificeres ved indsatser som tilbydes og har til hensigt at skabe muligheder for deltagelse i samfundet for alle borgere, der har behov for sådan en form for støtte. Når man taler om socialt arbejde lige med den valgte målgruppe for specialet, har vi særligt fokus på den del af det sociale arbejde, som kan siges at have et øje for borgerens rettigheder til sikkerhed, autonomi og tryghed (Skytte, 2013, s. 11). I vores speciale er vi dog

især optaget af nedenstående definition af socialt arbejde, som er udarbejdet af International Federation of Social Workers og International Association of Schools of Social Work. Denne definition anvender Skytte ved at fremhæve det sociale arbejde som følgende:

Profession fremmer social forandring, løsningen af problemer i forholdet mellem mennesker, myndiggørelse og frigørelse af mennesker for at forøge deres velvære og trivsel. Gennem brug af teorier om menneskelig adfærd og sociale systemer træder socialt arbejde til der, hvor mennesker spiller sammen med deres omgivelser. Principperne om menneskerettigheder og social retfærdighed er fundamentale for det sociale arbejde (Skytte, 2013, s. 18).

Voldsforståelse i det sociale arbejde

Vi vil i begrebsafklaringen uddybe, hvordan vi anvender forståelsen af vold i vores undersøgelse, og hvordan begrebet kan anskues på forskellige måder. Med de forskellige voldsforståelser, vil vi gerne inddrage formerne i vores undersøgelse for at illustrere det dynamiske billede af, hvad vold kan være, men også hvordan den historiske kontekst og situation kan præge forståelsen af vold. I og med voldsforståelsen har et dynamisk billede af hvordan volden udøves, har vi med vores målgruppe sat det i perspektiv med nære relationer og denne dynamik kan rumme elementer af fysisk, psykisk, økonomisk, seksualiseret, materiel, digital samt stalking når det kommer til vold (Danner, 2011, s. 13). Vi har derudover knyttet en forståelse af voldsspiralen på selve problemstillingen med grønlandske voldsramte kvinder for at forstå det sociale arbejde ind i dens arbejdsmetode.

Hvis man har været udsat for vold som kvinde, er der mulighed for at søge ophold i boformer, som er et led i lovgivningen om social service jf. lovbekendtgørelse nr. 1548 (1. juli, 2021) og høre under servicelovens §109 “Kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer til kvinder, som har været udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold. Kvinderne kan være ledsaget af børn, og de modtager under opholdet omsorg og støtte” (serviceloven).

Vold er derfor et vidt og komplekst begreb, på grund af de forskellige former for vold som udføres af voldsudøveren i relationen, og omfatter desuden voldens direkte og indirekte ofre (Den Åbne Dør, 2024). Volden er oftest en udvikling over tid, som ses i forhold til, at volden

gradvis stiger i brutalitet og forekomster. Volden kan stå på i længere tid, typisk i årevis, samtidig med at volden langsomt udfolder sig og værste tilfælde bliver livstruende (Den Åbne Dør, 2024).

Begrebets betydning er overordnet set om magt og kontrol, hvori voldsudøveren kan genvinde følelsen overfor et andet menneske eller situation ved at udøve vold (Den Åbne Dør, 2024). Det kan have enorme konsekvenser for både offer og voldsudøver hvis man har været udsat for vold eller udøver det på andre i og med forholdet er uligevægtigt, og dermed ligger ansvaret altid hos voldsudøveren (Den Åbne Dør, 2024).

De forskellige faser er til stede i en voldsspiral og illustreres i det der kaldes den spæde start, spændningsfasen, voldsudbruddet, fortrydelsesfasen. Den spæde fase belyser den systematiske måde, volden starter på, som resulterer i at kvinden fremgår svag og uden selvværd (LOKK, 2024). Voldsudøveren benytter denne strategi for at opnå kontrol over kvinden og er en del af den proces, hvor relationen først fremstår fredelig og med tiden begynder at blive mere voldelig (LOKK, 2024). Spændningsfasen beskrives som optakten til voldsudbruddet, hvor voldsudøveren intensiverer vreden, men lægger måske en dæmper på volden, hvilket gør at kvinden forsøger at gøre bod og undgår konflikter (LOKK, 2024). Voldsudbruddet fortsætter i samme form for spænding og bliver igen en del af en proces, hvor volden bliver voldsommere og kan resultere i fortrydelsesfasen, hvor voldsudøveren frygter at miste relationen og dermed fortryder at have udøvet volden (LOKK, 2024).

Herudover kan volden forstås ud fra en cyklus som er inddelt i en grøn, gul og rød fase. Den er medvirkende til at vise hvordan voldens omfang kan tage til over tid, men også kan være vedvarende for kvindens liv (LOKK, 2024). I den grønne fase er forholdet godt og der bliver talt om fælles drømme og ligeledes smidt en stor indsats i at få forholdet til at fungere optimalt (LOKK, 2024). I den gule fase sker optakten til voldsudbruddet, som mærkes gennem spændinger og humørsvingninger i forholdet og derfor forsøger kvinden at undgå konflikter med sin voldsudøver. Det er også i den gule fase, hvor voldsudøveren isolerer og bliver nedladende over for kvinden (LOKK, 2024). I den røde fase eskalerer volden til at blive den mest farlige fase af dem alle, på grund af dens karakter med at formerne for vold kommer til udtryk på forskellige måder i f.eks. ekstrem psykisk, seksuel eller fysisk vold (LOKK, 2024). Herefter forsøger voldsudøveren at genvinde båndet med kvinden ved at love forbedring, for dermed at komme tilbage til den grønne fase, som trækker kvinden tilbage i starten af cyklussen

(LOKK, 2024). Det er med andre ord en dynamisk model som viser hvordan voldelige forhold udvikler sig og kan fortsætte over længere perioder gennem faserne, hvis ikke den bliver brudt (LOKK, 2024). Vi har gennem dataen fundet frem til at LOKK fremhæver benægtelse som 'fodring' af voldens omfang, i og med, den er essentiel for at voldsspiralen kan fortsætte og blive en normal del af hverdagen (LOKK, 2024).

Kulturforståelse i det sociale arbejde

Hvis man skal forstå kulturen ind i det sociale arbejde, er det vigtigt at præcisere, hvad vi mener med begrebet og hvordan vi har tænkt at bruge det i undersøgelsen. Fænomenet "kultur" kan have et ambivalent perspektiv, siden mennesker kan blive ført sammen af det, men også være årsagen til at skille mennesker fra hinanden (Wikström, 2014, s. 332). Forståelsen vi ønsker at bruge i specialet, er taget i betragtning af det sociale arbejde som findes med målgruppen.

Vi vil gerne undersøge hvilke kulturopfattelser som kan have betydning i det sociale arbejde med voldsramte grønlandske kvinder og vil i den forbindelse skelne mellem den evolutionære, relativistiske og kontekstuelle kulturopfattelse (Schou & Pedersen, 2008, s. 125). Den evolutionære kulturopfattelse defineres ud fra en kulturel og samfundsmæssig udvikling, som den eneste fremadgående og læner sig dermed op af udviklingens højdepunkt, som er nutidens vesteuropæiske og nordamerikanske lande. Det vil sige at de "højtudviklede kulturer og samfundsborgere altså har et udviklingsmæssigt fortrin og dermed legitim adgang til at tilbyde, ja, ligefrem påtvinge laverestående mennesker og samfund egne sociale og kulturelle værdier, normer og traditioner" (Schou & Pedersen, 2008, s. 125). Ifølge Schou og Pedersen (2008) er den relativistiske kulturopfattelse taget ud af en anden målestok end den evolutionære kulturopfattelse og bliver dermed vurderet som en anerkendende opfattelse i at forstå, at hver kultur har forskellige værdier og mål. I den relativistiske kulturopfattelse forsøger man at forstå den fremmede kultur på baggrund af dens egne præmisser og ligeledes en erkendelse af, at der findes mange mulige løsninger på samfundets fundamentale problemer (Ibid, s. 127). Det er derfor ikke hensigtsmæssigt at sætte kulturer op mod hinanden for at måle hvilken kultur er bedst, men i stedet lære af hinanden (Schou & Pedersen, 2008, s. 127). Den sidstnævnte kulturopfattelse er den kontekstuelle og den er i modsætning til de to andre kulturopfattelser ikke statisk, men forholder sig mere til de etniske forskelle som defineres indefra af menneskene selv (Schou & Pedersen, 2008, s. 131). Det vil sige, at "ud fra en kontekstuel kulturopfattelse betragtes karakteristiske træk ved etniske grupper som træk produceret under specifikke historiske, sociale og politiske omstændigheder" (Schou & Pedersen, 2008, s. 130).

Særlige træk hos etniske grupper er derfor betinget af den lokale situation og har altså ikke noget med det oprindelige eller fundamentale at gøre, som er blevet præsenteret hos de to forudgående kulturopfattelser (Schou & Pedersen, 2008, s. 130).

Rigsfællesskabet

I følgende afsnit vil vi redegøre for Kongeriget Danmark, som har betydning for netop den valgte problemstilling, og hvordan vi vil fremanalysere empirien senere. Herudover er det også relevant at se på den historiske forbindelse mellem Danmark og Grønland for at forstå hvordan begge lande har en forbundethed på trods af deres forskelligheder, som dels har indflydelse på målgruppens omstændigheder.

Når man skal definere rigsfællesskabet, så består Kongeriget Danmark af rigsdelen Grønland, Færøerne og Danmark og de indgår alle i et konstitutionelt monarki under det danske kongehus (Samson, 2019). Forbindelsen mellem Danmark og Grønland har historisk set en længere historie og bevæger sig langt tilbage til 1721, hvor Grønland blev koloniseret af Hans Egede som havde en handelsmæssig interesse og ligeledes religiøs interesse som udsprang sig af at hans status som norsk-dansk præst (Dansk Institut for Internationale Studier, 2007, s. 10). Dette var blot begyndelsen på dét, der skulle siges, at være en forbindelse, hvor der fremherskede sig en fascination af Grønland som værende et sårbart land der havde behov for at Danmark skulle beskytte det (Dansk Institut for Internationale Studier, 2007, s.10). Heriblandt blev et mere patriarkalsk udtryk tydeligere, hvor økonomiske, sociale og politiske elementer synes at beskrive Grønland som sårbar, men ligeledes unik på disse punkter, hvorfra man ønskede at støtte Grønland mod et mere moderne samfund (Dansk Institut for Internationale Studier, 2007, s.11). I “Gamle og nye fortællinger om Rigsfællesskabet mellem Danmark og Grønland” peger Kirsten Thisted som er lektor inden for minoritetsstudier på Københavns Universitet på rigsfællesskabets fremtid således;

På mange niveauer arbejdes der således i disse år på at skabe nye rammer for samarbejde og kommunikation, som kan bane vejen for en virkeliggørelse af selvstyrelovens ord om ligeværdighed og partnerskab i Rigsfællesskabet. Ingen kan være i tvivl om, at dette er nødvendigt, hvis Rigsfællesskabet skal have en fremtid (Thisted, 2014).

Vi har med denne udtalelse valgt at sætte fokus på rigsfællesskabets betydning i det sociale arbejde med målgruppen, på grund af dens tilknytning, som allerede eksisterer mellem Danmark og Grønland på den politiske front. Det er ifølge Kirsten Thisted afgørende, at Danmark og Grønland begynder at samarbejde og kommunikere bedre for at kunne bevare rigsfællesskabet, og det er ligeledes nødvendigt at se ind i andre metoder for at kunne få det til at lykkes.

Grønlands selvstyre er på baggrund af “områdernes særlige nationale, historiske og geografiske forhold har de en udstrakt grad af selvstyre” (Udenrigsministeriet, 2024). I artiklen beskriver Thisted historiens udfald af Danmark og danskernes indflydelse i Grønland ved at inddrage fortællinger, som er for og imod rigsfællesskabet. Den mulige grønlandske løsrivelse fra Danmark bliver bare mere aktuel af disse fortællinger, som vidner om Danmark og danskernes position som historiens ‘handlende subjekt’, mens grønlændernes position i historien indskrives som ‘tavs og et passiv objekt’ (Thisted, 2014). Den ene fortælling portrætterer Danmark som en beskyttende modernation og dem som løfter grønlændernes primitive stade, samt Grønlands modernitet på en nænsom måde ved dertil også at instruere oplysning og samfundsdannelse (Thisted, 2014). Resultatet af denne udvikling kom til syne i form af Grønlands selvstyre, og de blev medinddraget i beslutningerne, hvor de nu frivilligt deltager i rigsfællesskabet. Den anden fortælling portrætterer Danmark som en imperial magt som først og fremmest har taget hensyn til egne behov for magtudvidelse og økonomisk gevinst (Thisted, 2014). Når man ser på denne synsvinkel, kan der tales om Danmarks beskyttelsestrang som et røgslør for de egentlige intentioner, der er bygget op omkring undertrykkelse og udbytning af Grønlands oprindelige befolkning (Thisted, 2014). Den danske stat er fortsat den øverste og suveræne magt på vigtige områder som udenrigspolitik og sikkerhed i Grønland (Thisted, 2014).

Grønlandske kvinders rettigheder

Følgende afsnit vil forsøge at give et indblik i debatten omkring kvindesynet og især grønlandske kvinders rettigheder med fokus på dem som er voldsramte. Afsnittet vil give indsigt i hvilke faktorer der gør sig gældende for grønlandske voldsramte kvinder og hvad der i den forlængelse rører sig på området for denne målgruppe, som der er fokus på i specialet. Herudover vil voldsforståelsen og et patriarkalsk samfund også have indflydelse på disse

rettigheder, som begge fremgår kønsbaseret, og kan derfor siges at have betydning, når der tales om socialt arbejde omkring grønlandske kvinder.

Når man ser på debatten omkring målgruppen, grønlandske voldsramte kvinder, er fokus blandt andet lagt på rettighederne som et gennemgående tema, og mere specifikt drejer det sig om, at grønlandske kvinder bør have mulighed for at kende deres rettigheder bedre. Et specielt tiltag på dette har vist sig gennem kvindekonventionens udlæg af kvinders rettigheder, som nu også er blevet oversat på grønlandsk og fremgår i en forkortet udgave, hvor der er blevet sat fokus på artikler, som især gør sig gældende for målgruppen (Holck, 2022). Der påpeges især i denne forbindelse, at seksuelle overgreb og vold mod kvinder synes at være et problem i Grønland (Holck, 2022). Når man gennem litteraturen ofte finder frem til den “stærke grønlandske kvinde”, taler det ind i kvindens placering i familien, og hun ligesom er limen, som binder familien sammen på trods af de sociale problemer, som end kan være, og dertil høre kvindens evne til at bevare kulturelle værdier i for eksempel bearbejdning af traditionelle fødevarer, skind- og syarbejde (Pedersen, 1989, s. 4). Den umiddelbare høje respekt som den grønlandske kvinde repræsenterer, kommer lidt i strid med det politiske og fagpolitiske billede af synliggørelsen af kvinder inden for disse sammenhænge, hvor de store beslutninger tages for samfundets udvikling (Pedersen, 1989, s. 4). Det er også bemærkelsesværdigt at kvinderne fik tildelt de mest lavtstillede jobs, så deres position rent udmærkelsermæssigt var dårligere end mandens, “og at vold mod kvinder er over gennemsnitlig stor i Grønland” (Pedersen, 1989, s. 4).

I og med de grønlandske kvinders rettigheder bliver nævnt i specialet som grundstenen for forståelsen af målgruppen, har vi også fundet frem til en kontekstuel tilgang til den historiske udvikling som har været med de grønlandske kvinder op til nu. De grønlandske kvinder fik først valgret og valgbarhed i 1948 som en del af en politisk beslutningstagen, selvom kvinderne i Grønland ikke havde lavet oprør om deres ret til at stemme og være politisk aktive. Beslutningen om at give de grønlandske kvinder valgret og valgbarhed kom næsten 100 år senere end de grønlandske mænds deltagelse i det politiske styringssystem (Pedersen, 1989, s. 10). Den historiske udvikling kom til syne i forbindelse med forstanderskaberne, som bestod af danske aktører og grønlandske mænd, der havde ansvar for at varetage socialhjælp og overblikket i distrikterne (Pedersen, 1989, s. 10). Det blev heraf overdraget til et kommunestyre, der også skulle bestå af mindst 3 medlemmer, som blev valgt mellem de grønlandske mænd, der fik samme ansvar samt et kommunalt område. De administrative

ændringer af kommunerådene og landsrådene kom til udtryk gennem sysselråd, som alle bestod af tjenestemænd ansat under dansk lovgivning samt opfyldte de sociale betingelser for at være medlem, hvilket betød, at ingen kvinder var velkomne (Pedersen, 1980, s. 10).

Disse råd har vel og mærke været en del af grundfæstningen for en magtfordeling mellem mænd og kvinder i Grønland og angive et patriarkalsk syn. Hertil er man også i retsvæsenet og andre områder præget af et patriarkalsk samfundsopfattelse, ved f.eks. en sysselretsag i 1938, hvor en dommer angiveligt har udtalt således; “Når grønlandske ægtefæller ikke kan enes, da må husherrens ord være det afgørende. Manden siger, hvordan børnene skal opføre sig, og så må konen adlyde. Når manden slår sin kone for børnenes skyld, må hun ikke lade det gå ud over stedbørnene” (Pedersen, 1989, s. 12).

Grønlands selvstyre besluttede i 2022 at underskrive en erklæring på at efterleve Istanbulkonventionen, hvilket satte krav til den grønlandske stat om, at de har ansvaret for at opnå formålet i denne konvention (Kristensen & Fleischer, 2024, s.13). Der peges på vigtige redskaber i Istanbulkonventionen som middel til at bekæmpe vold mod kvinder, og omfatter blandt andet at skulle uddanne fagprofessionlle, som arbejder med målgruppen, og ligeledes åbne og finansere kricentre for voldsramte kvinder (Kristensen & Fleischer, 2024, s.13). Konventionen lægger herudover vægt på køn som et vigtigt element, hvor det anerkendes, at der er en biologisk forskel mellem kvinder og mænd. Dog gøres det klart at konventionen opfatter køn som værende en socialt konstrueret kategori (Kristensen & Fleischer, 2024, s. 15).

Afgrænsning

Når vi gennem en undersøgelse af voldsramte grønlandske kvinder tager udgangspunkt i de arbejdsmetoder, som danske- og grønlandske krisecentre samt andre relevante aktører anvender for at favne målgruppen, så afgrænser vi også problemfeltet ind til en specifik målgruppe. Det har vi blandt andet gjort for at indsnævre problemstillingen i det sociale arbejde, så vi kan fordybe os i voldsramte grønlandske kvinder og se, hvilke barrierer samt muligheder som udspringer i praksis. Vi har derudover også et særlig fokus for voldsramte grønlandske kvinder, eftersom Grønland er del af rigsfællesskabet, og vi har i den forbindelse manglet mere forskning, som involverer et nuanceret perspektiv af den kontekstuelle betydning i det sociale arbejde.

I afgrænsning af specialet fandt vi det ligeledes relevant at beskrive det ud fra forskellige samfundsmæssige kontekster, som i vores tilfælde er blevet foretaget i Danmark og Grønland. Dette giver os mulighed for at kunne anskue det sociale arbejde med målgruppen på tværs af landene, men vi har grundet tidsmangel og andre faktorer ikke kunne finde frem til flere krisecentre som har kunne give et mere overordnet billede af den danske og grønlandske kontekst. Til trods for et ønske om en afgrænsning, som kun specifikt fokuserer på voldsramte grønlandske kvinder, har det været nødvendigt også at involvere data, som spænder bredere. Dataen spænder bredere i en forstand som også har fokus på voldsramte kvinder generelt samt generelt i forhold til grønlandske borgere.

Specialets metode er afgrænset ved, at vi kun har valgt en kvalitativ metode i undersøgelsen, og dermed har fokus på hvilke forhold, som gør sig gældende på området gennem de valgte informanter, for at kunne fordybe og tolke på udtalelserne i interviewene som er med til at give et åbent element i analysen af det sociale arbejde med målgruppen. Den kvalitative metode er derudover i fin tråd med den hermeneutiske videnskabsteori, da det giver god mulighed for en mere præcis fortolkning og forståelse af informantens syn på verden, hvilket der vægtes i analysen.

Videnskabsteori

I følgende afsnit vil en videnskabsteori blive præsenteret, som specialet er baseret på, og som er afgørende for den vinkel problemstillingen forstås ud fra. Specialet tager afsæt i hermeneutikken, som giver undersøgelsen mulighed for at se på, hvordan mennesket fortolker sig selv eller et givent fænomen, samt tekst indsamlinger med henblik på at indfange den kultur, som mennesket tager del i (Schmidt, 2022, s. 1). Vi forholder os åbent til den mulighed for at fortolke undersøgelsesfeltet og dermed indgå i en fortolkningsproces mellem de forskellige vidensformer omkring feltet. Det vil vi uddybe længere nede i afsnittet samt den hermeneutiske cirkel, horisontsammensmeltning og forforståelse.

Hans-Georg Gadamer skildrer hermeneutikken som metode ved en nuanceret forståelse af den, samt essensens definition, som tager udgangspunkt i at undersøge “(...) hvordan enhver forståelse er en fortolkning ud fra en persons situation og vedkommendes forståelseshorisont” (Guldager, 2015, s. 117). Til trods for at hermeneutikken adskiller sig fra den fænomenologiske

tilgang, er der stadig ligheder, som har interesse for menneskers subjektive væren i verden (Guldager, 2015, s. 117). Hermeneutikken adskiller sig ikke desto mindre i epistemologiens essens ved at kaste lys over forskerens forforståelse og fordomme, som automatisk følger med. Gadamer mener her, at forforståelsen og fordommene ikke kan tilsidesættes, da den udfolder forskerens "væren i verden" og har værdi for den rene "sandhed" (Juul & Pedersen, 2012, s. 404). Hermeneutikken oversat til metode kræver derfor mere end observation af menneskets handlinger for at undersøge disse selvfortolkninger og fortolkninger af verden, og dermed er inddragelse af sprogets betydning særlig relevant i f.eks. interviews (Schmidt, 2022, s. 1).

Den hermeneutiske cirkel

I redegørelsen af hermeneutikken anskues afsnittet som et filosofisk, humanistisk og metodisk arbejdsfelt, der berører områderne omkring forståelse og selvfortolkning (Schmidt, 2022, s. 1). Herunder kommer kendskabet til det empiriske arbejde, som bærer præg af ens forforståelser og af den grund ikke kan være objektiv og neutral (Schmidt, 2022, s. 1). Den moderne hermeneutik kom særligt til udtryk gennem teologen Friedrich Schleiermacher, som ændrede perspektivet om, at en tekst er et vidnesbyrd om en sandhed til i stedet, at omhandle en person i en given historisk periode (Schmidt, 2022, s. 1). Tekstanalysen indeholder derfor elementer af tid, kontekst og kultur som omhandler forfatteren.

Schleiermacher anvendte i den forbindelse en ældre retorisk figur om forståelsens cirkularitet, som vi betragter som den hermeneutiske cirkel (Schmidt, 2022, s. 1). I den hermeneutiske cirkel er den viden, som vi tager med et tegn på, at vi fortsætter og ikke begynder forfra, når man skal undersøge nye fænomener. Den hermeneutiske cirkel er en proces, som aldrig ender i og med man har en forståelse inden og bruger den til at fortolke og give mulighed for at opstå nye forståelser. Her er det med til at skabe en ny forforståelse, som påvirker nye fortolkninger, og som gentages med en ny forforståelse (Schmidt, 2022, s. 1). Vi benytter den hermeneutiske cirkel som metode til at fortolke informanternes livsytringer, hvoraf de enkelte sektioner skal forstås ud fra helheden og helheden skal forstås ud fra sektionerne (Juul & Pedersen, 2012, s. 404).

Horisontsammensmeltning

Mødet mellem to forståelseshorisonter, som finder en fælles forståelse, definerer Gadamer som *horisontsammensmeltning* (Schmidt, 2022, s. 1). Denne horisontsammensmeltning er ifølge

Gadamer opståelsen af forståelser og meninger. Gadamer mener med andre ord, at mennesket sætter sine egne fordomme og forforståelser i spil med en andens forforståelse og fordomme, og man dermed kun gennem åbenhed og indlevelse får en ny chance for erkendelse (Juul & Pedersen, 2012, s. 121). Gadamer tilføjer, at enhver forståelse ud fra ens fordomme og skildring af emne er med dets virkningshistorie og sociale kontekst (Juul & Pedersen, 2012, s. 18).

Forforståelsen

Gadamers hovedværk *Sandhed og Metode* udkom i 1960 og gjorde ham til en af de mest centrale hermeneutikere i feltet, hvori han beskrev måden at forholde sig til verden på gennem fortolkning og forståelse. Enhver forståelse er altså en fortolkning ud fra et individs omstændighed og ligeledes forståelseshorisont (Juul & Pedersen, 2012, s. 117-118). Denne horisont kaster lys over tilværelsen og historiske perioder som man vil prøve at forstå samt udlægge, imens der skygges for andre sider som kan indsnævre ens forståelse (Juul & Pedersen, 2012, s. 118).

Vores forforståelse i undersøgelsen

Vi har forinden undersøgelsen reflekteret over vores forforståelsessituation, da det tidligt stod klart for os, at vi ville anskue problemfeltet gennem en hermeneutisk tilgang. Vi havde delt vores forskellige praksiserfaringer med hinanden, som har givet en smule indblik i målgruppen, der i første omgang var voldsramte kvinder. I litteratursøgningen af målgruppen blev vi optaget af “gengangere på krisecentre”, som betød at flere af kvinderne kom tilbage til krisecentret i forbindelse med endt ophold. Det var i den forbindelse, at vi blev nysgerrige på hvordan det sociale arbejde udfolder sig i praksis med målgruppen og vi stillede os derfor nysgerrige på, hvilke arbejdsmetoder og tilgange i arbejdet der kunne være.

Vores forståelse af vold var forinden biased af den mere traditionelle forståelse, som begrænsede sig til en mere fysisk karakter, dog med forståelse for, at den psykiske karakter også har fået mere opmærksomhed på samfundsniveau. Vi havde en formodning om, at der kunne være forskelle i, hvilke etniciteter kvinderne på krisecentrene havde, og det var i den forbindelse, at vi stødte på en undersøgelse omkring grønlandske kvinder i Danmark, hvor der blandt andet var set på, hvilke omstændigheder der lå bag rejsen til Danmark. Især én af omstændighederne var særligt interessant for os, da den involverede de voldsramte grønlandske kvinder, hvor incitamentet for deres rejse var at komme væk fra deres voldsmand eller for at

bearbejde senfølgerne fra volden. Herefter rettede vi fokus mod grønlandske voldsramte kvinder, da vi tænkte at der måtte være en særlig grund til at grønlandske kvinder flyttede til Danmark for at søge hjælp i det sociale system.

Vi gjorde os tanker om, hvordan indsatsen i Grønland mon kunne være sammenlignet med Danmark, og om der kunne være muligheder og lige så barriere med indsatsen begge steder. Vores forforståelse synes, at være mangelfuld, da vi fandt det svært at opsøge viden omkring konkrete undersøgelser på forbindelsen mellem Grønland og Danmark, hvad angår det sociale arbejde med voldsramte grønlandske kvinder. Vi reflekterede yderligere, at en sådan forbindelse måtte give god mening at eksistere, da noget tyder på, at kvinderne flytter sig på tværs af landegrænser med nyopståede eller også tidligere behov for støtte gennem det sociale arbejde.

Vi gjorde os lige sådan refleksioner omkring kulturens betydning for det sociale arbejde med målgruppen, da vi flere gange stødte på begrebet i rapporter, som afdækkede grønlandske kvinders livssituationer. Det gjorde os derfor nysgerrige på, hvad kultur som begreb kan rumme af muligheder og barriere i det sociale arbejde og hvilken betydning det kan tillægges i kontekst med grønlandske voldsramte kvinder. Vi har i forbindelse med vores opvækst i Danmark og etnicitet en anden tilgang til problemstillingen på baggrund af den biased vinkel som vi mere eller mindre har ubevidst om målgruppen, som f.eks. kan ses med en kulturel bias eller en misvisende fremstilling af emnet via empirien.

Metode

I vores udvælgelse af metode underbygges den hermeneutiske videnskabsteori som beskrevet ovenfor. De metodiske valg er opstået før og efter specialets udarbejdelse af empiri. I dette afsnit vil vi tage afsæt i et metodeafsnit for at vise, hvordan vi undersøger problemfeltet gennem de metodiske overvejelser. Metodeafsnittet vil herunder indeholde forskellige afsnit som vil inddrage følgende elementer: kvalitativ metode, vores rejse til Grønland, interviewguide, valg af informanter, etiske retningslinjer, transskribering, databehandling og en analysestrategi til at udforske vores problemstilling.

Kvalitativ metode

Den kvalitative metode opstår som regel ved at foretage interviews om et valgt formål, hvilket giver forskeren en chance for at opnå større viden omkring en bestemt tematik (Ingemann, Kjeldsen, Nørup & Rasmussen, 2020, s. 148). Et kvalitativt interview skal dermed fremgå som en situation, der er konstrueret af forskerne, i og med formålet med samtalen er med baggrund for det bestemte tema som undersøges. Når man foretager et kvalitativt interview i ens undersøgelse, opstår muligheden for at komme i dybden og komme endnu tættere på tematikken, idet vi gennem interviewet kan opnå en forståelse for informantens udtalelser (Ingemann et al, 2020, s. 150). Vi har med vores problemstilling ikke set meget eksisterende forskning om grønlandske voldsramte kvinder, så derfor har vi også syntes det var relevant at inddrage en kvalitativ metode. Vi har bla. været ude og indsamle egen empiri i vores undersøgelse gennem interviews af krisecentre i henholdsvis Danmark og Grønland for at understøtte sagens kerne. Derudover har vi også foretaget interviews med relevante aktører på området, som vi synes har en særlig indsigt i grønlandske voldsramte kvinder. Det har vi gjort for, at vi kan få en større helhedsforståelse som ligger heri og ved at vi kan blive klogere på de sociale indsatser af problemstillingen.

Vi har med baggrund i specialet været interesseret i at identificere forbindelsen mellem Danmark og Grønland, når det kommer til forståelsen af vold og hvilken rolle kultur spiller ind i den sociale indsats af målgruppen. Vi har i udarbejdelsen af vores problemformulering og arbejds spørgsmål haft et særligt blik på grønlandske voldsramte kvinder, der er baseret på kvalitative interviews og som vi gerne vil komme til måls med i vores speciale ved at se på fagpersoner inden for området.

I foretagelsen af kvalitative interviews, er det helt essentielt, at åbne op for et rum, som gør informanten tryk og samarbejdsvillig til at åbne op for den viden som de nu besidder (Ingemann et al, 2020, s. 148). Overvejelserne om de nærliggende spørgsmål til informanterne er relativt betydningsfulde, at vælge nøje, når man skal foretage interviews, så man sikrer en berøring af problemstillingen og kommer smidigt uden omkring etiske dilemmaer (Ingemann et al, 2020, s. 148). Det betyder ligeledes, at der stilles krav til anvendelsen af en bestemt teknik som forsker, så man sikre kvaliteten af ens indsamling af empiri (Ingemann et al, 2020, s. 148). Dermed kommer det også til at have betydning for strukturen man anvender til at indlede sine interviews med. I den forbindelse reflekterede vi forinden specialet over, hvad der gav bedst

mening for, at opnå den ønskede empiri. Vi havde forinden interviewguiden forberedt tematikker og nærliggende spørgsmål, som kunne anvendes i forbindelse med afholdelsen af interviews og der viste det sig at give bedst mening med en semistruktureret tilgang i specialet (Ingemann et al, 2020, s. 158). Vi fandt det forud, at vi gerne vil have en naturlig samtale, hvor informanten har mere selvbestemmelsesret til at styre, hvilken retning de ønsker at tage og giver plads til opfølgende spørgsmål og mulighed for at fravige interviewets struktur (Ingemann et al, 2020, s. 158).

Vores rejse til Grønland

Som led i vores speciale, har vi fundet det nødvendigt at undersøge perspektiver, som både befinder sig i Danmark og Grønland. Vores bagland af metodiske overvejelser ledte os til en undersøgelse, som kunne gavne et perspektiv som fysisk befandt sig på tværs af landegrænserne, hvilket motiverede os til at undersøge mulighederne for at opnå dette. Undersøgelsen i Grønland var derfor en afgørende faktor i specialet, da vi her kunne anlægge endnu et perspektiv, som adskiller sig fra den danske kontekst. Det var relevant, at indsamle empiri i Grønland for at sammenligne viden fra danske krisecentre og grønlandske krisecentre for at se på, hvilke arbejdsmetoder medarbejderne anvender i det sociale arbejde men også for indsatsen med pågældende kvinder, som er indlogeret på et krisecenter. Undersøgelserne adskillede sig derfor en smule fra hinanden, da der var taget højde for at udføre kvalitative interviews med de danske krisecentre, som i større grad bruges til at supplere en viden omkring arbejdet med grønlandske kriseramte kvinder i Danmark. Herudover skulle de kvalitative interviews i Grønland bidrage med en viden om det sociale arbejde i Grønland, men også deres erfaringer med målgruppen på tværs af Grønland og Danmark.

De barrierer, som kunne opstå i forbindelse med vores undersøgelse, skulle selvfølgelig også betragtes inden afrejse, og at vi var bekendt med de etiske såvel økonomiske omkostninger, om at tage til Grønland. Vi gik derfor hurtigt til værks med legatsøgning for at få muliggjort undersøgelsen og søgte økonomisk støtte til fly og hotel. Denne proces involverede en tydelighed i dokumentationen omkring formålet med rejsen og undersøgelsen. Det betød herudover, at der forelå et stort stykke arbejde i at etablere kontakter i Grønland, for at det gav mening at støtte undersøgelsen økonomisk. Vi fandt dog hurtigt ud af, at der synes at være åbenhed og nysgerrighed på den tværgående vidensdeling. Dette muliggjorde

samarbejdsaftaler, der kunne bidrage med faglig viden omkring det sociale arbejdes felt i Grønland.

Interviewguide

I kvalitative undersøgelser kan det være essentielt for præcisering af formålet og sikring af rød tråd, at udarbejde en interviewguide, som kan fungere som en slags script til selve interviewet. Interviewguiden kan være konstrueret på forskellige måder og det er op til forskeren selv, om man vil være mere fastlåst i at stille spørgsmålene og ligeledes strukturen i rækkefølgen af dem eller om man tillader mere frit spil, hvor det er op til løbende vurdering og fornemmelse af hvor styrende interviewguiden skal være (Kvale & Brinkmann, 2009). Vores interviewguide indledte i første omgang med en briefing til informanten, som involverede en introduktion til rammer for interviewet og en kort præsentation af specialets undersøgelsesfelt (Ingemann et al, 2020, s. 174). Dette var lige så meget for at skabe gennemsigtighed og tillid til, at vi, som forskere, involverer informanten i, hvad der kan forventes undervejs.

Af hensyn til de forskellige perspektiver, som anlægges fra både aktører fra det sociale arbejdes praksis og fagpersoner med viden om feltet, valgte vi at gå med forskellige interviewguides, der blev udarbejdet specielt til de enkelte interviews. De forskellige interviewguides er vedhæftet som bilag hvor det fremgår hvilket interview de er benyttet til. Dette var stadig med bevarelse af relevans for problemstillingen, men med hvert sit særpræg, da vi blandt andet var bevidste om, at der kunne være forskellige muligheder for viden blandt de danske og grønlandske aktører. Vi havde et ønske om, at interviewene skulle bære præg af en mere semistruktureret tilgang og valgte derfor også at implementere dette i vores interviewguides, hvor vi delte guiden ind i tematikker, som vi fandt relevante for problemstillingen. Dette var dog med tanke på, at interviewet kunne følge denne guide, så længe det gav mening for selve undersøgelsesdelen i interviewet.

Vi valgte i første omgang at afdække, hvilke forskningsspørgsmål vi ønskede at komme indenom og som skulle støtte os i at være tydelig omkring formålet for problemstillingen. Det vil sige, at vi nøje overvejede sproget i spørgsmålene, som gerne skulle afspejle spørgsmål, som eventuelt også kunne lede op til en dialog om feltet. Vi inddelte derfor vores spørgsmål i det man kan kalde for tematiske og dynamiske spørgsmål, som var placeret i hver sin rubrik. Tematiske spørgsmål har det med at afdække den teoretiske skildring af problemstillingen og har til formål at skabe empiri til den mere teoretiske del af analysen (Kvale & Brinkmann,

2009). De dynamiske spørgsmål henvender sig mere til de spørgsmål, som holder en dialog i gang og bidrager til, at informanten kan tale mere naturligt om emnet (Kvale & Brinkmann, 2009). Vi fandt det relevant at opstille interviewguiden på denne måde for at skabe en rød tråd i at afdække problemstillingen, men samtidig også for at få et mere naturligt sprog ind i dialogen. Herudover fandt vi det også relevant at omsætte de tematiske spørgsmål således, at det gav bedre mening for de informanter, som ønskede at få interviewguiden inden, for at få indblik i den samtale, som kunne forventes, såfremt informanten ikke lagde op til, at interviewets struktur kunne bevæge sig spontant hen i en anden retning. Den semistrukturerede tilgang har også været centralt at gå med, da vi gennem et hermeneutisk perspektiv har været draget af at finde mening i vores empiri gennem indlevelse i informantens forståelse, som har ageret som led i vores tolkning (Ingemann et al, 2020, s. 45).

Valg af informanter

I løbet af vores speciale har vi udvalgt specifikke informanter for at kaste lys omkring problemstillingen om grønlandske voldsramte kvinder og de har på hver sin måde en betydningsfuld rolle i vores indsamling af empiri. Vi har derfor med nøje overvejelser kontaktet fagpersoner i Danmark og Grønland, som vi mener, kan have en relevant viden om feltet. Informanterne i den kvalitative undersøgelse udgør derfor følgende: En medarbejder fra et dansk krisecenter, en grønlandsk kulturmedarbejder fra en dansk NGO, en medarbejder fra det grønlandske krisecenter, to studieadjunkter fra Grønlands Universitet.

Vi ønskede at forstå rigsfællesskabets betydning for det sociale arbejde med målgruppen og hvilke forskelle og ligheder, der findes mellem Danmark og Grønland. Derfor har vi fundet det relevant at undersøge medarbejdere på danske og grønlandske krisecentre, for at finde ud af en sådan forbindelse. Vi har, udover medarbejdere på danske og grønlandske krisecentre, været interesseret i andre relevante aktører i feltet, som kan bidrage med faglig viden med henblik på vores problemformulering. Der har vi blandt andet fundet to studieadjunkter, som er under socialt arbejde afdelingen på Ilisimatusarfik Universitet, der bidrog med faglig viden og erfaring med målgruppen. Sådan en vidensdeling, som de bidrog med, gav mulighed for at få en anden vinkel på vores undersøgelse for at kunne forstå sammenhængen i deres sociale arbejde med målgruppen. Hertil har det været relevant, at begge studieadjunkter både har erfaring med socialt arbejde i Grønland og Danmark. Vi etablerede også kontakt til en grønlandsk kulturmedarbejder i en dansk NGO, som dagligt arbejder med målgruppen. Vi ville

i den forbindelse gerne have en større forståelse af det kulturelle aspekt i problemstillingen og hvordan dette har betydning i det sociale arbejde.

Etiske overvejelser

Vi har gennem vores etiske retningslinjer tilbudt, at annonsere informanterne som deltager i vores undersøgelse, så der ikke opstår nogen brud på deres sikkerhed. Når man skal undersøge et genstandsfelt om grønlandske voldsramte kvinder, kræver vores udvalgte metoder etiske overvejelser med henblik på at fastholde kravene til formatet, når man automatisk engagerer sig og influerer undersøgelsen. Forud for undersøgelsen er det ligeledes signifikant, at gennemtænke nogle etiske dilemmaer som kunne komme til udtryk og reflektere over måden vi behandler dem på (Ingeman et al, 2020, s. 226). Ydermere er afrapporteringen af socialarbejderne afgørende i processen om de etiske overvejelser man har gjort sig i forbindelse med formidlingen af den viden, der kommer som resultat af undersøgelsen (Ingeman et al, 2020, s. 226).

Det etiske grundlag er dermed berettiget, at anvende vores forskning som praksis, til trods for udbyttet om, hvad det konkret vil sige, når fællesskabet samt dens medlemmer vokser, hvorigennem de etiske overvejelser bliver anvendelige i forklaringen om, hvad det vil indebære og andre lignende spørgsmål (Brinkmann, 2015, s. 563). Vi danner nogle etiske retningslinjer gennem forskningsprojektet, som afhænger af hvilken type vi benytter i undersøgelsen. Når vi i vores tilfælde undersøger feltet, som indeholder interviews i en kvalitativ metodeform, så har vi gjort os tanker om etiske overvejelser om undvigelse af normbrud. De etiske retningslinjer er vigtige at overholde, i og med at det er en udsat målgruppe, som vi gerne ser i specialet, kommer ud på den anden side med en større indsigt i, hvordan arbejdsmetoderne opererer på krisecentre i både Danmark og Grønland. Vi ønsker at imødekomme etiske dilemmaer, når vi skal udforme interviews med informanterne og dermed forsikre dem om, at de ved hvad de siger ja til, og de ligeledes kan trække samtykket tilbage, hvis det ønskes i en samtykkeerklæring. Vi fik denne samtykkeerklæring gennem Aalborg Universitet, og den beskriver, at lydfilen, som vi bruger, bliver destrueret ved enden af semesteret i ren fortrolighed, og man kan give mulighed for at fremgå unavngivet som informant for at sikre sig anonymitet.

Vi har forinden i næsten alle vores interviews sendt en interviewguide af sted, så relevante aktører kan forberede sig på spørgsmålene og så de kender omfanget af problemstillingen. De

etiske dilemmaer omkring transskriberingen i interviewene blev også overvejet, så vi vidste hvordan vi skulle håndtere det. I vores tilgang til undersøgelsen, for at undgå overskridelse af informanternes selvforståelse, aftalte vi verbalt med informanterne, at de i specialets afslutning fik vores direkte citater i analysen for at gennemgå konteksten som vi anvender dem i (Brinkmann, 2015, s. 476). Vi har været bevidste om, at håndteringen af de etiske dilemmaer kan betyde, at der er risiko for, at dele af analysen skal slettes, såfremt informanterne ikke godkender vores fortolkning i specialet (Brinkmann, 2015, s. 477).

Databehandling

Vi har gennem specialeforløbet målrettet haft fokus på indsamling af egen empiri ved at bruge en kvalitativ metode i både Danmark og Grønland. Vi behandler desuden dataen i specialet med omtanke, fordi vi ved det er en sårbar målgruppe, og vi ønsker et resultat som alle kan drage profit af og dermed undgå komplikationer med f.eks. persondataloven.

Den kvalitative metode indeholder interviews, der er blevet foretaget i forbindelse med undersøgelsen af de forskellige informanter, og vi har derfor valgt at understøtte den metodiske tilgang med eksisterende data. Den viden vi har fået om grønlandske voldsramte kvinder har været begrænset, i og med der ikke findes meget eksisterende forskning om problemstillingen. Det er dog interessant, at undersøge målgruppen gennem litteratursøgning og finde ud af hvilke sider der henvises til og hvordan de portrætteres i danske og grønlandske medier. Vi har anvendt en kombination af kædesøgning og databasesøgning med nøgleord, såsom "Grønlandske kvinder", "volden i Grønland", "Grønlands kultur", "kulturforståelse", "kvindekrisecentre" og "kønsforskelle i Grønland" for at udforske problemfeltet i vores opgave. Dette er blevet inddraget i specialet med henblik på at opnå en substantiel viden om forskningsfeltet samt en generel forståelse af det sociale arbejde på tværs af landegrænserne.

Transskribering

Vi har gennem vores interviews med informanterne været nødsaget til at skulle transskribere lydoptagelserne som en del af undersøgelsen i specialet. Med en transskribering menes der, at omdanne lydoptagelser fra tale til tekst (Ingemann et al., 2020 s.199). Det er derfor helt essentielt i analysen af interviewdata, at alle vores interviews blev transskriberet ordentligt, i og med at forskeren ikke udelader noget data og kan skabe et overblik over den indsamlede empiri. Vi har fundet afsnittet med transskribering relevant på grund af den mængde af data vi

bliver præsenteret for. Det kan være en fordel at transskribere sine interviews, da dette er med til at igangsætte en analytisk fase som danner grundlag for en dybere forståelse for dataen (Ingemann et al., 2020 s.199).

I en transskription nedskrives mundtlige udtalelser som en del af en proces, hvor man kan få lange og forskellige svar fra diverse informanter i for eksempel interviews. Det kan derfor være svært at overskue analysen uden at have transskriberet lydoptagelserne først, hvilket giver rum til at fordybe sig i interviewet og koncentrere sig om svarene (Ingemann et al., 2020, s. 199). Det metodiske arbejde med transskribering kan udarbejdes på flere forskellige måder, hvor enten man kan vælge at omforme det til skriftsprog eller en ordret oversættelse (Ingemann et al., 2020, s. 199). For at få en transskribering der kunne afspejle et fokus på informanternes direkte forståelse så vi det nødvendigt at oversætte lydfilerne ordret og dermed også sikre validiteten for fortolkningen som senere bruges i analysen (Ingemann et al., 2020, s. 199).

Kodning

Da bearbejdningen af empirien og mængden af materiale kan være omfattende og svær at tilgå uden en vis form for systematisering, kan det være væsentligt at benytte kodning som redskab ind i processen. Når man benytter kodning til transskriberingen betyder det, at man forsøger at identificere temaer, begreber eller specielle typer af ord i en tekst (Ingemann et. al., 2018, s. 112). Da vi har været mere empiristytet i vores kodning, har vi foretaget det som man kalder en åben kodning, hvor vi har forholdt os mere eller mindre åbne til vores transskribering og forsøgt, at inddele i tematikker som undervejs dukkede op (Ingemann et. al., 2018, s. 112). Det kan i visse tilfælde være gavnligt, at lave en kodning som rummer både en lukket og åben kodning. Hvilket man også kan sige, at vores kodning endte med at være, da vi begyndte at overveje teorier undervejs som var spændende for vores empiri. Det betød derfor, at vi senere i kodningsprocessen gik efter at kode efter citater, som kunne pege os i retning af vores problemformulering, men også for teoretiske begreber vi undervejs blev optaget af.

Da vi ikke var fastsatte i vores teoretiske tematikker forinden, kodede vi først blot efter de fund, som var interessante for vores generelle problemstilling omkring det sociale arbejde med voldsramte kvinder. Vi forholdt os derfor åbent til denne del, men bliver undervejs optaget af empowerment som begreb, da vi havde en tidligere erfaring med det og kunne se interessante fund i empirien der talte ind i det. Ligeledes kodede vi efter indikationer på Bourdieus teori om

habitus og kapital. Senere viste vores kodning sig dog også at lægge sig naturligt op af et nyopdaget teoretisk begreb, der var Ubuntu filosofien som vi blev præsenteret for undervejs. Kodningen blev inddelt efter større afsnit, som var relevant at analysere på, men også ud fra enkelte sætninger, som vi ønskede at inddrage i analysen og empirien blev derfor lettere tilgængelig til at benytte i analysen som kilder til empirien, men også til citater som kunne inddrages. Kodningen var tidskrævende og kunne virke omfattende, men var en uundværlig proces for os, som også viste sig at være nyttig at genbesøge for at identificere mere empiri til at bakke analysens pointer op.

Hermeneutisk analysestrategi

For at besvare vores problemformulering med hjælp af specialets analyse, har det været væsentligt at gøre sig refleksioner omkring vores empiri og valgte teori. Her har det været vigtigt at vi i vores analysestrategi har været bevidste om, hvilken analyseenhed der gør sig gældende i vores kontekst som eksperter på det sociale arbejdes felt omkring voldsramte grønlandske kvinder. Indsnævringen af analyseenheden har blandt andet også været grundet manglende mulighed for at opnå en direkte kontakt til målgruppen, hvorfor der i stedet opnås viden omkring målgruppen og det sociale arbejdes felt omkring dem gennem relevante faglige aktører.

Specialets analysestrategi befinder sig inden for den hermeneutisk analysestrategi, da vi især også er optaget af det, at forstå og fortolke meningen hos vores informanter som hovedsageligt danner grundlag for den viden som inddrages i analysen (Ingemann et al, 2020, s. 207). Når man benytter en hermeneutisk tilgang vil det forinden undersøgelsen betyde, at man ikke kan undgå at reflektere over de forståelsesrammer man har, som har betydning for de tanker man gør sig i forhold til problemformuleringen og i analysens tilfælde besvarelsen af den. Tankegangen i sådan en proces med en hermeneutisk tilgang fokuserer herefter på dét, at finde ind til den undersøgte mening og dermed leve sig ind i dennes syn på problemstillingen (Ingemann et al, 2020, s. 207). Hvad angår analysens proces i en hermeneutisk tilgang, vil dette betyde, at man lægger et særligt fokus på at undersøge transskriberingen til bunds, indtil man har fornemmelsen af, at man har opnået en vis forståelse for hvad det er, at informanten har af forståelse om sig selv og sin position, samt en opnåelse af hvad denne forsøger at fortælle os som interviewer (Ingemann et al, 2020, s. 207). Ifølge Kvale og Brinkmann vil man sige, at dette er opnået, når man har nået ind til en "indre enhed i teksten, der er uden logiske

modsigelser” (Ingemann et al, 2020, s. 207-208). Det kan være vanskeligt, at sige hvornår dette præcis er gjort men der kan argumenteres for, at det kan gavne at gøre brug af tilgangen i den hermeneutiske cirkel, hvor man konstant er i bevægelse omkring de enkelte dele til den helhed man forsøger, at forstå og samtidig være forsigtig ikke at lade sig styre af teoretiske forståelser (Ingemann et al, 2020, s. 208). Det har dermed også betydet, at vi generelt i vores speciale tilgår analysen gennem en abduktiv tilgang, da vi har en vekselvirkning mellem teori og empiri og dermed løbende betragtede teoretiske skildringer i henhold til vores empiriske iagttagelser (Christensen, Jørgensen, Lysen, Rosenberg, 2022, s. 36).

Validitet og generaliserbarhed

Den viden vi har kunne opnå gennem vores valgte informanter er af sådanne karakter, at den bidrog med viden om præcis det genstandsfelt vi ønskede, at opnå omkring det sociale arbejde med målgruppen. Da undersøgelsen er lavet ud fra et mindre antal informationer, kan det være væsentligt at forholde sig til generaliseringen af dette, hvis man sætter det i relation til andre aktører på området. Vi har betragtet vores genstandsfelt ud fra dets kontekst i forhold til det sociale arbejde på de to krisecentre, hvilket udfordrer generaliserbarheden og kan derfor sige noget om det sociale arbejde i de to konkrete kontekster. Herudover kunne studieadjunkterne bidrage med viden som relaterede sig til andre kontekster, ligeledes med den grønlandske kulturmedarbejder.

Når man taler om validitet og reliabilitet er man inde og belyse kvaliteten af ens undersøgelse, hvor det generelle element til validiteten siges at skulle dokumentere, at den viden man producerer belyser en virkelighed ude i verden, som man har produceret en viden omkring (Juul, 2018, s. 426). I henhold til en hermeneutisk tilgang kan der særligt være tale om fortolkningen af menneskers livsytringer og bevæger sig derfor længere væk fra at producere en virkelighed i verden og i stedet til den kontekst, det fortolkes i (Juul, 2018, s. 426). Det kan derfor være vanskeligt at skelne validitet og reliabilitet i et speciale som vores, men også helt generelt, da videnskabsteoretiske tilgange vil sige noget forskelligt om dette. Hertil er det vigtigt at nævne, at da hermeneutikken operere med ens egen forforståelse kan det på sin vis diskuteres, om man overhovedet kan tale om reliabilitet, da samme fortolkninger ikke ville kunne blive reproduceret af en anden forsker (Juul, 2018, s. 428). Det betyder derimod ikke, at den viden der produceres blot skal stemples som usand, men der kan argumenteres for at den skal forstås gennem forskellige sandheder som ses i lyset af konteksten (Juul, 2018, s. 428). Til

trods for den dynamiske måde at forstå begreberne på, er der dog bred enighed om, at en god forskning skal tage højde for en gennemsigtighed som der er åben omkring ens resultater og en grundig skildring af antagelser og metoder ind i det (Juul, 2018, s. 429). For også at imødekomme sådan en gennemsigtighed har vi lavet aftaler med informanterne om, at de har fået mulighed for at gennemlæse den benyttede transskribering i dets kontekst i specialet. På den måde har vi skabt større muligheder for at sikre at fortolkningen er sket i sådan en hensigt, at informanterne også kan genkende sig selv i det.

Teori

Følgende afsnit vil tage afsæt i de teoretiske tematikker som vi har ønsket at inddrage i vores analyse af undersøgelsens empiri. Da vi ikke har været fastlåst på teori forinden vores undersøgelse, har det teoretiske perspektiv i specialet været overvejet undervejs og i den forbindelse endt med at tage afsæt i Pierre Bourdieus teoretiske begreber såsom kapitaler, habitus og symbolsk vold. Herudover har vi generelt været interesseret i en empowermentorienteret tilgang i det sociale arbejde, hvorfor dette også inddrages i vores analyse.

Bourdieu

Som led i vores hermeneutiske cirkel er vi undervejs i specialets proces blevet interesseret i at inddrage den franske sociolog Pierre Bourdieus teoretiske skildring af begreberne kapital, habitus, doxa og felt. For at belyse det sociale arbejdes teori om praksis bidrager Bourdieu med disse begreber til at identificere en forståelse for målgruppens forudsætninger for at vælge og handle som de gør og ligeledes, hvilke antagelser der ligger til grunde for den kontekst som de er en del af.

Bourdieu er gennem sin forskning optaget af dominans som tematikken, der er fremtrædende i hans værker (Prieur & Sestoft, 2006, s. 23). Inddragelsen af kapitalbegrebet kan siges at være en måde, at tænke historie ind i et bredere perspektiv af sociologien (Prieur & Sestoft, 2006, s. 89). Bourdieu nævner tre former for kapital: kulturel kapital, social kapital og økonomisk kapital. Skildringen af dem forekommer i en simpel grundmodel og kan ikke ses på som et udtømmende skema, der favner enhver social kontekst, der end måtte være relevant for den enkelte (Prieur & Sestoft, 2006, s. 93). Dermed skal man som forsker benytte begreberne med

omhu i sådan en forstand, at man benytter dem som et praktisk redskab til ens specifikke undersøgelse og problemstilling. Hvilket også betyder, at vi i vores analyse vil sætte teorien i relation til den sociale kontekst, som det skal forstås ud fra i vores empiriske fund.

Social kapital henvender sig til den del af et menneskes netværk, herunder de mere private af slagsen, som familie og venner, men ligeledes også andre forbindelser man kan have i arbejdskollegaer eller studiekammerater (Prieur & Sestoft, 2006, s. 92). Forbindelserne er adgangsgivende og drages udbytte i den form, at der kan opnås en prestige som vedkommende glædeligt er tilhænger af og ønsker at blive associeret med (Prieur & Sestoft, 2006, s. 92). For at opretholde en vis social kapital kan det betyde, at der er behov for at lægge tid og arbejde ind i det og i nogle tilfælde også en evne for at komme ud i de rette omkredse, hvilket dermed vil kræve pleje af sådan et netværk (Prieur & Sestoft, 2006, s. 92). Ser man på de fælles forbindelser, der kan være på tværs af kapitalerne, kan man med den sociale kapital drage forbindelser til både den økonomiske og kulturelle, da dette kunne være en åbning ind i de "rette cirkler" og omvendt kan den sociale kapital muliggøre en opnåelse i den økonomiske og den kulturelle kapital (Prieur & Sestoft, 2006, s. 93).

Den kulturelle kapital drejer sig derimod om en form for ressource eller kapacitet, som kommer i en eksklusiv form og er opsamlet over tid til en slags social energi som kan belyse, hvilke forskelle og niveauer der kan være i sociale hierarkier (Prieur & Sestoft, 2006, s. 93). Den kulturelle kapital kan mere specifikt forstås som en form for kapital man opnår ved for eksempel uddannelse eller betydningsfulde jobs. Begrebet kulturel kapital refererer til udbyttet af de "kulturelle investeringsstrategier" som findes i nogle familier og som gør deres børn i bedre stand til at drage fordel af uddannelsessystemet (Wilken, 2010, s. 59).

Den økonomiske kapital omhandler en materiel rigdom, såsom værdipapirer og ejendomme osv., hvilket vil sige værdier som er forholdsvis lette at omsætte i penge (Wilken, 2010, s. 58). Hvis man kigger på de kapitalistiske samfund er den økonomiske kapital den mest magtfulde form for kapital, men her mener Bourdieu at der findes andre betydningsfulde kapitaler. Den økonomiske kapitalens betydning og begrænsning ses først når man sammenstiller den med de andre former for kapital (Wilken, 2010, s. 59).

Felt

Ifølge Bourdieu er felter skabt med øje for deres egne logikker og værdier, som kan sættes i relation til begreber som kontekst (Wilken, 2010, s. 51). Dog adskiller begrebet sig fra konteksten i den forstand, at feltet skal ses som “et system af positioner, der relaterer til hinanden, og som får deres betydning gennem relationer til andre positioner i feltet” (Wilken, 2010, s. 52). Bourdieu skildrer felter som værende et element, hvor der kan være noget på spil for de relevante agenter, som indgår i en kamp om dét, der synes at være noget som er værd at kæmpe for. Det vil derfor være essentielt at analysere, hvad kampen drejer sig om, og identificere relationerne mellem de relevante aktører (Wilken, 2010, s. 52). Når man ser på felter i en analyse, vil der ifølge Bourdieu altid være en væsentlig historisk dimension til, som gør felter til dynamiske, da de kan opstå, udvikles men også forandres gennem tiden (Wilken, 2010, s. 52). Når et individ herimod indgår i kampen i et felt, vil det forudsætte, at vedkommende erkender den grundlæggende eksistensberettigelse som findes i magtrelationerne (Wilken, 2010, s. 52).

Doxa

Når man skal forstå den grundlæggende overensstemmelse mellem agenter og felter benytter Bourdieu sig af doxa til at understøtte det, som bliver taget for givet i et samfund eller i et felt. Det vil sige, at det er alt det, som er selvindlysende, det usagte og det som ikke kan diskuteres (Wilken, 2010, s. 56). Bourdieu anvender begrebet i sit arbejde til at “mediere mellem agenternes habitus samt deres position i samfundet eller i feltet” (Wilken, 2010, s. 56). Ifølge Bourdieu er doxa den fundamentale sandhed, som bygges af den sociale orden og er samtidig inkorporeret og eksternaliseret (Wilken, 2010, s. 56). Her er doxa en styrende part for de positioner agenterne indgår i, agenternes holdninger som kan komme til udtryk, samt visse beslutninger som kan blive truffet. Begrebet doxa er dermed forbundet til både muligheder og begrænsninger i det sociale arbejde (Wilken, 2010, s. 56).

Habitus

Bourdieu er ikke den første til at anvende habitus som begreb, men for at forstå hans skildring af det så handler det blandt andet om at vise, hvordan vi på baggrund af vores dybe indlejring i samfundet formår, at være mere tilbøjelig til at handle på en given måde (Prieur & Sestoft, 2006, s. 23). Disse måder er ikke fastlåste, som f.eks. rituelle handlinger kan være, og samtidig er der heller ikke tale om helt frie og bevidste handlinger (Prieur & Sestoft, 2006, s.23). Herudover beskrives habitus som “et sæt erhvervede, i betydningen tillærte, dispositioner for

at handle på bestemte måder” (Prieur & Sestoft, 2006, s. 39). Hvoraf disse dispositioner ikke nødvendigvis bruges til trods for, at de kan og må ses som en form for ressource for handlemuligheder som kan benyttes og dermed sættes i spil i forskellige hensigter (Prieur & Sestoft, 2006, s. 39).

Symbolsk vold

Når det kommer til den symbolske vold er den kendetegnet ved at blive udøvet gennem navngivning og klassifikation af den sociale virkelighed (Wilken, 2010, s. 91). Det vil sige, magten til at navngive og klassificere gør det nemmere at få magten til det sociale kollektiv samt sociale grænser til at opstå. Denne navngivning og klassifikation foregår både i politik, lovgivning, den fysiske indretning af samfundsrummet og ved socialisering i alle henseender (Wilken, 2010, s. 91). Ifølge Bourdieu ville et prototypisk eksempel være produktion og reproduktion af den sociale ulighed mellem mænd og kvinder, idet uligheden er socialt konstrueret selvom de fremtræder som naturlige forskelle (Wilken, 2010, s. 91). Når man taler ind i Bourdieus forståelse af symbolsk vold, fremtræder den i symbolske systemer som virkelige og betydningsfulde konsekvenser, og der er ligeledes tale om magtrelationer (Wilken, 2010, s. 93).

Empowerment

Empowerment er et omdiskuteret begreb, som lige så har været et begreb, man ikke kan undgå at støde på, når man studerer et fag, der berører socialt arbejde. Grunden til det også særligt er omdiskuteret, er kompleksiteten i klare definitioner på både anvendelsen og udbredelsen af hvad det i virkeligheden er (Andersen, 2015, s. 438). Det helt essentielle i empowerment som begreb, er dog, at der tages udgangspunkt i, at det er mennesket selv som er eksperten i sit eget liv og derfor har definitionsretten til forståelsen af den enkeltes behov (Andersen, 2015, s. 427). Man taler heriblandt i det sociale arbejde om, at empowerment skal kunne give udsatte mennesker mulighed for magten til selv at handle i deres liv og skal forstås som en magt der udvikles på gennem relationer (Andersen, 2015, s. 428). Dette er ikke ensbetydende med, at der ikke bør tages højde for den ulige magtbalance der eksisterer mellem fagprofessionelle og borgere. Da denne magtbalance herimod ikke kan fjernes, lægges der større vægt på den tydelighed, som den fagprofessionelle har omkring sin egen position (Andersen, 2015, s. 428). En empowermentorienteret tilgang stiller i stedet krav til, at arbejdet kræver refleksion over sin

egen, organisatoriske og strukturelle position i samfundet og stiller ligeledes krav til at den viden man har bliver videreformidlet til de parter som er af relevans (Andersen, 2015, s. 428).

Hvis man skal anvende empowerment tilgangen ind i det sociale arbejde kommer Andersen og Brok med deres bud på tre socialpolitiske forståelser af empowerment - en neoliberal forståelse, en socialpolitisk variant og en samfundskritisk tilgang (Andersen & Brok, 2021, s. 23). Den første forståelse er den neoliberale og den skal forstås i kontekst med at målgruppen gives valgmuligheder i forhold til velfærdsydelser. Det er målgruppen som på samme tid skal tage ansvar for eget liv på godt og ondt og herunder forfølge de ting som vurderes til at give en sejrsmølelse for den enkelte (Andersen & Brok, 2021, s. 23). Ser man empowerment ud fra en socialliberal variant i det sociale arbejde, handler det om inddragelse af målgruppen, og på den måde myndiggøre man målgruppen til at kunne klare livet i samarbejde med det omgivende samfund (Andersen & Brok, 2021, s. 23). Den samfundskritiske tilgang ses i forlængelse af empowerment, som er med til at bevidstgøre kollektivet til at skabe bedre muligheder for at agere på et micro- og macro niveau (Andersen & Brok, 2021, s. 23). Det er dog nødvendigt, at tydeliggøre, at forståelserne i empowerment skal tages ud fra en kontekstbaseret vinkel gennem socialt arbejde og ligeledes se ind i hvilke rammer, velfærdssamfundet stiller i Danmark for at kunne forklare pågældende situation. Empowerment er i konstant forandring med disse vilkår og vil dermed bevæge sig i flere krydsfelter, når det handler om målgruppens samt samfundets behov (Andersen & Brok, 2021, s. 25).

Til trods for den dynamiske forståelse af empowerment begrebet, er vi især optaget af følgende definition af empowerment i socialt arbejde: "Empowerment er en aktiv social proces, hvor mennesker, organisationer og grupper deltager for at øge den individuelle og kollektive kontrol, styrke den politiske kraft, forbedre livskvalitet i lokalsamfund og opnå social retfærdighed" (Andersen, 2015, s. 430). Denne definition lægger på den måde op til at anskue empowerment ud fra en proces, der rummer alle tre elementer som en individuel proces, en samfund/gruppeproces og en lokalsamfunds proces (Andersen, 2015, s. 430). Det betyder derfor at denne form for anskuelse også tager højde for betydningen af samfundsmæssige og lokale forhold, hvilket kan være interessant at se på, når vi i specialet også undersøger det sociale arbejde blandt flere aktører, som hver især kan bidrage til forståelsen af de lokale forhold for problemfeltet (Andersen, 2015, s. 430). På den måde kan man anskue socialt arbejde gennem en empowermentorienteret tilgang og dermed forsøge, at undersøge de

kontekster og samfundsmæssige forhold som vores problemfelt med grønlandske voldsramte kvinder er underlagt.

Når man taler om empowerment vil et diskussionsspørgsmål lægge op til, om det overhovedet er en mulighed at benytte tilgangen, når det sociale arbejde kan rumme barriere som lovgivning og kategorier, der kan udfordre fleksibiliteten i arbejdet (Andersen, 2015, s. 432). Her peges der på, at man som fagprofessionel skal kunne forholde sig kritisk overfor sådanne barriere og på den måde tage ejerskab over eget fag og aktivt bidrage til at udvikle og udføre det sociale arbejde således, at denne form for fleksibilitet opnås (Andersen, 2015, s. 432). Det ambivalente ved empowerment som begreb er ligeledes, at det kan fungere mere som en slags tilgang og ikke et konkret metodisk redskab. Dog kan empowerment arbejdes mere konkret med nogle tydeligere retningslinjer, som kan gøre det klart, hvordan man arbejder empowermentorienteret (Andersen, 2015, s. 433). I disse retningslinjer lægges der især vægt på mødet mellem borgeren og den fagprofessionelle, som et vigtigt element, når en professionel rolle kan have en ulighed i magtfordelingen, hvorfor at kommunikationen omkring denne magt også bør vægtes højt (Andersen, 2015, s. 434). Generelt synes kommunikationen og formidlingen af væsentlige problematikker, at være vigtige elementer i empowerment, hvor den professionelle rolle mere eller mindre agerer som tovholder på, at det er borgerens egne oplevelser og definitioner som kommer til udtryk og frem i mødet. Herudover har empowerment tilgangen et særligt fokus på handlingen, som er af større betydning frem for erkendelse og bevæger sig i et interessefelt, hvor man også ser handling som muliggørelse for erkendelse (Andersen, 2015, s. 428). I forlængelse af det, vil man ved hjælp af en empowermentorienteret tilgang gribe problemer an på den måde “at der altid er en mulig handling, og at det skal undersøges, om der er muligheder for hjælp til at understøtte denne handling” (Andersen, 2015, s. 428).

Empowerment, som tilgang i socialt arbejde, har sine udfordringer, men er generelt set et interessant perspektiv at anlægge på udsatte grupper, siden den adskiller sig fra de mere typiske og traditionelle metoder i socialt arbejde, hvorfor vi i specialet også vil forsøge at undersøge om tilgangen implicit eller eksplicit indgår i det sociale arbejde med grønlandske voldsramte kvinder. Og i så fald, hvad kan tilgangen betyde for det sociale arbejde i praksis med målgruppen?

Analyse

Når man skal analysere et problemfelt som omhandler en sårbar målgruppe og ligeledes få kendskab til de følgende metodiske tilgange som vores informanter fremhæver i dataen, begynder vi at tegne et billede af en kvalitativ undersøgelse, som vil lade sig inspirere af et teoretisk udgangspunkt, men som udgangspunkt vægtes informanternes udtalelser. Ved at benytte en hermeneutisk analysestrategi vil vi gennem socialarbejdernes viden forsøge at forstå deres perspektiv, hvilket vi fortolker ud fra de udførte interviews. Vi vil i følgende afsnit udlægge en tværgående analyse på tværs af Danmark og Grønland med fokus på hvilke muligheder og barriere socialarbejderne oplever i forhold til de grønlandske voldsramte kvinder. I analysedelen vil vi inddrage vores teoretiske begreber fra empowerment tilgangen, hvilket vi benyttede som tolkningen af vores data, idet vores informanter ikke direkte har udtalt at gøre brug af denne tilgang. Vi kommer herudover også ind om voldsspiralens betydning for forståelsen af de voldsramte grønlandske kvinders voldssituation og hertil også hvilken betydning det har i det sociale arbejde. Til sidst i analysen vil vi inddrage teoretiske begreber fra Bourdieu for at belyse, hvordan et sådan perspektiv vil kunne sige noget om socialarbejdernes brydning af de grønlandske voldsramte kvinders marginaliseret position i samfundet.

Empowermentorieret praksis med grønlandske voldsramte kvinder

Gennem udarbejdelsen af vores empiri, som kom til syne i transskriberingen, viste der sig et klart billede af en mere kontekstbaseret viden, som relaterede sig til de interviewede grønlandske og danske aktører. Den kontekstbaseret viden vil dermed blive inddraget på tværs af hinanden for at kunne bidrage til den viden omkring muligheder og barrierer i det sociale arbejde med grønlandske voldsramte kvinder.

Vi har tidligere i afsnittet været optaget af, hvad en empowermentorienteret tilgang kan bidrage til i det sociale arbejde og om denne tilgang overhovedet er mulig at efterleve i praksis. Vi har dog gennem vores empiri forsøgt, at anskue tilgangen ved de forskellige aktører for sætte det i relation til den kontekst som det fremgår i og hvordan den bliver videreformidlet. Ved det grønlandske krisecenter, lægger vi især mærke til udtalelser om deres kerneværdier som vægter “alle har ret til et liv uden vold” og “vi ønsker for alle, at komme ud af volden og bryde tavsheden” (Medarbejder fra grønlandsk krisecenter, Bilag A, s. 4). Gennem et

empowermentorienteret perspektiv vil dette kunne være særligt relevant i en samfunds/gruppeproces, og især også når man taler om magten til at handle i eget liv. Herudover vidner det også om den tidligere omtalte aktive empowerment proces, hvor det i dette tilfælde kunne tyde på en organisation, der forsøger at forbedre livskvaliteten i lokalsamfundet, men ligeledes også om at opnå social retfærdighed for både liv uden vold, og muligheden for at bryde tavsheden omkring social uretfærdighed.

Gennem den del af vores undersøgelse som blev foretaget i Grønland, blev vi også som tidligere nævnt bekendt med kerneværdierne i arbejdet, hvor de lagde særligt fokus på at møde alle på ny og byde velkommen med den samme varme som altid (Medarbejder fra grønlandsk krisecenter, Bilag A, s. 4). Med det fortolker vi det sociale arbejde i denne kontekst som værende en tilgang, hvor kvinderne mødes i øjenhøjde og der hvor de er på det givne tidspunkt. Samme oplevelse kan man anskue ved det danske krisecenter, hvor kerneværdierne blandt andet bliver beskrevet som følgende,

Vi har det, at vi er helt enige om, at vi vil være et hjem. Altså vi vil være et hjem for kvinderne, og det hedder det også i lovgivningen, at det er det (...) et midlertidigt hjem. Det er deres midlertidige hjem, så derfor vil vi gerne være et hus, som ikke har regler og paragraffer, men et hjem, hvor man bare kan komme og være (medarbejder fra dansk krisecenter, Bilag B, s. 2).

Medarbejderen på det danske krisecenter taler ind i en empowermentorienteret tilgang ved at give de voldsramte kvinder "mulighed for magten til selv at handle i deres liv" (Andersen, 2015, s. 428) og for at fremme kvindernes selvbestemmelse og integritet gennem krisecenterets kerneværdier. Det danske krisecenter arbejder her ud fra en empowermentorienteret tilgang, ved at de voldsramte kvinder får muligheden for at tage magten selv til at handle i eget liv med denne tilgang kombineret med medarbejderens ejerskab af sin faglighed om at skabe hensigtsmæssige rammer i den givne situation,

Det er deres midlertidige hjem, så derfor vil vi gerne være et hus, som ikke har regler og paragraffer, men et hjem, hvor man bare kan komme og være. Så kan der selvfølgelig opstå nogle ting hen ad vejen, hvor vi snakker med dem om, at det ikke er hensigtsmæssigt, at du ryger indenfor, fordi der er børn i det her rum. Og så kan vi lave en aftale med dig om at gå

udenfor, altså sådan sammenlignelig med andre krisecenter (medarbejder fra dansk krisecenter, Bilag B, s. 2-3).

Det leder op til et empowerment diskussionsspørgsmål, hvorvidt krisecenteret arbejder ud fra en empowermentorienteret tilgang med denne udtalelse, men vi har tolket det er blevet gjort efter en vis udfordring af fleksibiliteten i arbejdet inden for begrebet, “når det sociale arbejde kan rumme barriere som lovgivning og kategorier som kan udfordre en fleksibilitet i arbejdet” (Andersen, 2015, s. 432) og her bruger medarbejderne på krisecenteret deres faglige skøn til at forsøge, at imødekomme den enkelte kvinde ud fra hendes behov. Ud fra den danske kontekst, som vi blandt andet også tager udgangspunkt i gennem specialet, er vores informant fra et mindre krisecenter sammenlignet med andre krisecentre i storbyer, hvilket gør denne analyse begrænset i hvor meget vi kan generalisere om de danske krisecenter i forhold til deres arbejdsmetoder. Medarbejderen fra det danske krisecenter har ydermere begrundet deres tilgang til de voldsramte kvinder som,

Det spørger de tit om, når de flytter ind, om vi har nogle regler her? Nej, det har vi ikke. Vi snakker om tingene, så vi vil gerne være et trygt, roligt, forudsigeligt og kærligt miljø, hvor vi prøver at have fokus på de gode ressourcer om hvad kvinderne har fordi vi tror på, at der ikke er nogen der vokser som får kritik. Der er nogen der vokser, når man får at vide ej hvor gør du det godt, så det du gør det skal du bare gøre noget mere af og ja, det er sådan den der positive fokuserede tilgang (Medarbejderen fra dansk krisecentret, Bilag B, s. 3).

Citatet af den danske medarbejder vidner om, at centerets kerneværdier er meget kontekstbaseret i det sociale arbejde og det er en skønsmæssig bedømmelse af den enkelte kvinde som bliver foretaget af personalet. Vi finder derfor ovenstående citat i overensstemmelse med essensen af empowerment, som fokuserer på, at individet er ekspert i eget liv og behov (Andersen, 2015, s. 427).

Medarbejderen fra det danske krisecenter, nævner blandt andet den kulturelle og sociale baggrund, som kvinderne kommer ind med, og som har en betydning for det sociale arbejde med målgruppen, og hvorvidt de bryder med volden ud fra den habitus, de har med i bagagen.

Et menneske som kommer af noget andet, men som møder volden end hvis man møder en grønlandsk kvinde der er vokset op i armod og seksuelt misbrug, misbrug og vold... Så møder volden igen. Altså der er jo stor forskel på hvor man kan finde frem af positive ressourcer, men det er egentlig altid det der er min indgangsvinkel til det. Det er prøv at få om hvad det er der gør at du alligevel er så mega sej at du faktisk bryder ud af det. Du beder om hjælp og du står her, og når du vil noget andet, hvad har du haft med i dit liv, som har givet dig den power? (Medarbejder fra dansk krisecenter, Bilag B, s. 12).

Ovenstående citat fremhæver ligeledes et empowermentorienteret blik på de grønlandske voldsramte kvinder i en dansk kontekst, hvor der igen fokuseres på en tilgang, hvor kvinden selv skal have definitionsretten på forståelsen af deres behov og situation. Medarbejderen udtaler også, at det er vigtigt som fagperson at kunne mestre flere kasketter på samme tid, når man arbejder inden for socialt arbejde med voldsramte kvinder, og for at skabe muligheder for voldens følgevirkninger. Det taler ligeledes ind i definitionen af socialt arbejde, som vi beskrev tidligere i specialet med henblik på at se hvordan socialarbejderen skal "skabe muligheder for deltagelse i samfundet for alle borgere, der har behov for sådan en form for støtte" (Skytte, 2013, s. 11). Dette kunne indikere, at medarbejderne skaber mulighedsrum og arbejder ud fra et mikroniveau i modtagelsen, hvor de voldsramte grønlandske kvinder får en stemme og samarbejder tæt med personalet om, hvad der skal ske videre i forløbet for at kunne støtte dem på bedst mulig vis. Her tilføjer den danske medarbejder selv, at de er transparente med den voldsramte kvinde, idet hun kommer på krisecentret, "At det er da bare det der med at sådan snakke ind i hvad er det du har brug for fra os? Nogle sætninger, og du giver udtryk for, hvad det er, du tænker, du har brug for vores hjælp til" (Medarbejderen fra dansk krisecenter, Bilag B, s. 4). Denne udtalelse taler både ind i den neoliberale og socialliberale variant, som er kategoriseret inden for empowerment ved at medarbejderen fremhæver den kontekst som kvinden er placeret i, med henblik på at kunne favne kvindens behov, samt at medarbejderen brugerinddrager den voldsramte i beslutningen om, hvad der skal ske videre i forløbet på krisecenteret. Det er dog stadig på baggrund af kvindens medansvar for eget liv og ligeledes forfølge de små sejre, som er med til at give en succesfuld oplevelse (Andersen & Brok, 2021, s. 23). Hertil formulerede medarbejderen fra det danske krisecenter et eksempel på sådan en sejr med en grønlandsk kvinde og bliver beskrevet som følgende:

Da vi sådan ligesom sådan satte stolen lidt for døren og sagde, hvis du skal være her og det håber vi virkelig, at du vil. Og du har jo selv valgt at du skulle være her, men så er du

nødt til at forstå, at for at vi kan nå at hjælpe dig nok, så skal du være her fra mandag til fredag og hun er blev pisse sur og det kunne hun ikke holde ud og så var det i virkeligheden lige det, der skulle til for for at vi nu har sådan en lille solstråle, der går rundt, og hun ser virkelig ud som om hun stortrives i det ikke også, fordi nu har vi sat rammen og vi siger selvfølgelig også altså det i krisecentrene, det er altid frivilligt, så hvis du vælger noget andet, så er det din beslutning (Medarbejder fra dansk krisecenter, Bilag B, s. 13).

Citatet viser et konkret eksempel på, hvordan empowerment tilgangen bliver kompleks at udføre. Der er kategorier og rammer som udfordre fleksibiliteten, da medarbejderen i eksemplet ikke formår at kunne arbejde med kvinden uden at rammesætte mulighederne for det. Hertil kan man se, hvordan medarbejderen fra det danske krisecenter formår at tage ejerskab over sit eget fag ved at sætte rammerne for det sociale arbejde og dermed får mulighed for at udføre det med den form for fleksibilitet, der også gavner kvindens egen medbestemmelse, ved at lægge vægt på, at det kvindens eget liv og egne valg. Hertil holder medarbejderen på det danske krisecenter fast i at de hele tiden har "den der omsorgsfulde og kærlige tilgang til også hele tiden at gøre det tydeligt for hende, at det er jo hendes liv, og det er hendes valg" (Medarbejder fra dansk krisecenter, Bilag B, s. 13). Udover en empowermentorienteret tilgang lader den danske medarbejder sig også inspirere af forfatteren Søren Kirkegaard, "(..) hvis du vil hjælpe et menneske fra et sted til et andet, så lad hende vælge målet. Og så gem din bedre viden væk. Og lyt til, hvad hun virkelig gerne vil" (Medarbejder fra dansk krisecenter, Bilag B, s. 13). Det danske krisecenter vægter også højt i interviewet, at de har kontakt til kvinderne efterfølgende som en del af behandlingen. Det kan argumenteres, at det gør hele processen for kvindens deltagelse i samfundet mere sikkert, at der er nogen til at gribe dem, hvis de ender i samme miljø eller har behov for en sparringspartner. Såfremt at kvinderne vælger at bosætte sig nærliggende område af krisecentret, har det danske krisecenter en ekstra mulighed for at kunne tilbyde støtte som mere konkret fremgår i, det de kalder en koordinerende indsats som medarbejderen beskriver her,

Vi følger dem i rigtig lang tid, når de flytter ud herfra, så har vi selvfølgelig den koordinerende indsats, hvis de bosætter sig i XXX. Men ellers så (...) Der er en af vores kvinder, hun flytter ud i august, og hun har inviteret os til en lille fejring af det er et år siden hun brød ud af volden (...) det vil vi så gerne tage ud og fejre med dem, også selvom det er en

*lørdag aften, hvor vi egentlig havde fri, men vi ved også hvor meget det betyder for dem
(Medarbejderen fra dansk krisecenter, Bilag B, s. 3-4).*

Citatet vidner om den del af empowerment, hvor kvinden har mulighed for at handle i eget liv, som i dette tilfælde, er en fejring af egen livssituation med bruddet fra volden, som krisecentret støtter kvinden i og dermed har haft en betydningsfuld rolle for kvinden. Da empowerment tilgangen fokuserer på den magtbalance som opstår i relationen med borgere og professionelle, er citatet også særligt interessant, da det vidner om en magtbalance, som fremstår mere ligeværdig og med en personlig karakter som får personalet til at strække sig udover den professionelle rolle.

Når det kommer til mulighederne inden for det sociale arbejde med målgruppen, anser vi det grønlandske krisecenter som værende empowermentorienteret på den måde, organisationen arbejder med de voldsramte kvinder på i deres arbejdsmetoder. Vi ser for eksempel en empowermentorienteret tilgang, når medarbejderen fra det grønlandske krisecenter fortæller, "Men ja. Det, der virker for mig, det er det der med at tage dem i hånden" (Medarbejderen fra krisecentret, bilag A, s. 9). Denne tilgang er med til at understøtte de voldsramte kvinder i at mestre eget liv og ligeledes forsøger medarbejderen, at bruge sine faglige kompetencer ved at tage kvinderne op til offentlige forvaltninger osv., og hjælper dem med ting som kan være svære at overskue, når man befinder sig i en udsat position. Den grønlandske kulturmedarbejder bidrog ligeledes til forståelsen af at hvad der virker for af arbejdsmetoder som favner de grønlandske voldsramte kvinder,

Hvordan finder jeg ud af, hvad der giver mening for dem? det gør jeg ved at lave nogle kreative platforme (...) Det er at der er en bestemt metode på hvordan man gør det, og det er hvor man medinddrager de grønlandske kvinder i selv og formulerer hvad det er, de har behov for ud fra nogle bestemte overskrifter. Og ud fra det, så har jeg så inviteret forskellige folk ind til at undervise til at fortælle om overgangsalderen, til at fortælle om kræft, blodpropper (Grønlandsk kulturmedarbejder, Bilag C, s. 1).

I det sociale arbejde er synliggørelse af sociale problemer bidragende til at skabe opmærksomhed på den kompleksitet og dynamiske tilgang, som kan være inden for problemstillingen. Som vi i vores tilfælde har med grønlandske voldsramte kvinder, og her viser medarbejderen et billede af, hvordan man kan bruge den kreative platform som metode

til at medinddrage de grønlandske kvinders egen definition af behov. Denne arbejdsmetode som medarbejderen anvender i det sociale arbejde med målgruppen skaber en mere ligeværdig relation i og med medarbejderen støtter den socialliberale variant af empowerment ved at medinddrage kvinderne i beslutningstagen. Det kommer til udtryk gennem samarbejdet på tværs af borgere og fagprofessionel, når de inddrager kvinderne i at udvælge, hvad de finder relevant og hvad der er behov for. Det er helt essentielt inden for socialt arbejde, at medarbejderen åbner mulighedsrum for deltagelse af kvinderne ved at videreformidle viden og bistå som støtte, hvis kvinden har behov for det inden for ens faglighed. Medarbejderen har også andre eksempler på, hvor de har taget kvinderne i hånden som følger en empowermentorienteret tilgang,

Ja, men også til politiet, hvis de vil anmelde ja, så tager jeg med det synes de også er rigtig rart. Der er et eller andet med sådan en politimand, der sådan virker overvældende, men også bare det med at anmelde, de anmelder faktisk overraskende tit (Medarbejderen fra krisecenteret, Bilag A, s. 9).

Den støtte er dels inden for empowerment også en mulighed for at give magten til kvinderne for selv at handle i deres eget liv og denne magt udvikles gennem relationen mellem medarbejder og brugeren. Her anvender medarbejderen sin faglighed og er samtidig bevidst om sin magtposition, i og med, medarbejderen besidder en masse viden og kan lettere tilgå sociale arenaer, end dem som er socialt udsatte, fordi medarbejderen kender dets faglige sprog som eksisterer inden for det offentlige og kan derfor lettere oversætte det for brugeren. Det kan argumenteres, at de høje tal af anmeldelser som det grønlandske krisecenter italesætter, bidrager til social retfærdighed og kan forbedre kvindernes livskvalitet i lokalsamfundet og derigennem opnår de en individuel og kollektiv kontrol ved at bruge sin stemme.

Delkonklusion

Gennem analysen af vores empiri fra både det grønlandske og danske krisecenter er det tydeligt, at konteksten spiller en væsentlig rolle i det sociale arbejde med voldsramte grønlandske kvinder. De grønlandske og danske aktørers forskellige kerneværdier og tilgange afspejler en forståelse for den kontekstbaserede viden, som er afgørende for at kunne adressere muligheder og barrierer i det sociale arbejde. Krisecenteret i Grønland hjælper kvinderne med praktisk støtte og opmuntrer dem til at bruge deres stemme, hvilket understøtter en individuel

og kollektiv kontrol, som bidrager til social retfærdighed. I det danske krisecenter, ser vi en lignende empowermentorienteret tilgang, hvor krisecentret fungerer som et midlertidigt hjem uden stramme regler, hvilket fremmer kvindernes selvbestemmelse og integritet. Det danske krisecenter fokuserer også på, at personalet opretholder kontakt med kvinderne efter endt ophold for at sikre en tryk overgang og fortsat støtte i deres nye liv uden vold. Begge krisecentre viser gennem deres arbejdsmetoder, hvordan de forsøger at balancere den nødvendige faglige støtte med kvindernes egen definition af deres behov og ønsker. Dette skaber mulighed for at kvinderne kan opnå små sejre i deres liv og understreger vigtigheden af en empowermentorienteret tilgang i det sociale arbejde. Samlet set indikerer vores empiri, at både grønlandske og danske krisecentre anvender empowerment som en central del af deres arbejde, hvilket er med til at fremme livskvalitet og social retfærdighed for voldsramte kvinder.

Hvilke tværgående barrierer kan man identificere i det sociale arbejde med voldsramte grønlandske kvinder?

Retter man fokus mod de barrierer, som kan anskues i det sociale arbejde i de forskellige kontekster, har det været tydeligt for os, at der fremgår forskelle i de barrierer, som kom til syne fra informanternes perspektiv, hvor der forekom elementer af viden, som også viste sig som ny viden for os. I den danske kontekst viste det sig, at de havde gode muligheder for at følge kvinderne efter deres ophold på krisecenteret, hvor også de bevarede et indblik i kvindernes situation. Da vi undersøgte dette i den grønlandske kontekst, så det dog anderledes ud og der bliver i den forbindelse udtalt at,

Vi slipper dem egentlig lidt når de flytter herfra, men de får tilbudt, at de stadigvæk gerne må altså tage kontakt til os og komme i dagtilbud, hvis de har brug for det. Og har brug for nogle opfølgningsamtaler, men de færreste som der bruger det. De flytter oftest ja tilbage til manden eller familien (Medarbejder fra grønlandsk krisecenter, bilag A, s. 5).

Tager man tidligere udtalelser omkring fokusset i Grønland på menneskerettigheder, taler citatet ind i at der er behov for et kendskab til ens rettigheder, som det grønlandske krisecenter støtter op omkring når de gør kvinderne bevidste om deres muligheder for tilbud om kontakt, samtaler og dagtilbud (Holck, 2022). Herudover taler det også ind i den selvbestemmelse og personlige integritet som Grønland forsøger at styrke retten til, og man kan på den måde tale for, at krisecenteret baner mulighederne for dette gennem indsatsen, som tilbydes de

voldsramte kvinder. Gennem vores interview med det grønlandske krisecenter, blev vi bekendt med et vilkår som har betydning for de voldsramte grønlandske kvinder, og den grønlandske medarbejder har udtalt følgende omkring voldsudøveren,

De møder jo rigtig tit. Eller frygten sidder oftest i dem og angsten i at skulle møde vedkommende fordi XXX er lille. Den er godt nok stor, men den er. Stadigvæk lille altså der er bestemte steder, man handler stort ind og sådan noget. Så ja, så det der med også forberede og vejlede. Og hvad kan du gøre, hvis du møder ham? (Medarbejderen fra krisecentret, Bilag A, s. 5-6).

Citatet her vidner om, at konteksten har betydning for det sociale arbejde og man som fagperson skal kunne rumme forskellige kontekster og ligeledes støtte vedkommende med at komme ud af voldsspiralen, i og med, at byen stadig er en relativ lille by i forhold til at kunne støde på ens voldsudøver og kvinderne ikke har andre steder at tage hen end at være i samme lokalsamfund.

Det mulige møde med ens voldsudøver sætter studieadjunkt 2 også fokus på, hvor det italesættes at der i Grønland kan være tale om “meget små samfund, alle kender alle. Man kan på den måde ikke gå under radaren for sin voldsudøver” (Studieadjunkt 2, Bilag E, s. 13). Der er nogle andre omstændigheder, som gør sig gældende i Grønland, end i Danmark ud fra konteksten her. I Danmark vil man kunne have muligheden for at sende kvinderne hen på et andet krisecenter, længere væk fra området, så man derigennem kan forsøge at undgå sammenstødet med voldsudøveren. Det er dog ud fra vores grønlandske informaners udsagn, at de ikke fortæller om disse begrænsninger men derimod muligheder i det sociale arbejde med kvinderne, ved at de skal gøre brug af deres stemme i det offentlige rum hvis nu de møder deres voldsudøvere. Medarbejderen fra det grønlandske krisecenter fortæller ligeledes om den tilsyneladende kontekstmæssige sikkerhedsstrategi som de anvender i det sociale arbejde på krisecentret for at få kvinderne til at deltage ude i samfundet og bryde op med volden,

Det her med at. Der er alt. Altså hvis du er inde og handle. Der er en masse mennesker omkring dig. Du kan godt sige fra. Du må gerne råbe og sige gå væk eller jeg vil ikke gå med dig eller altså det. Men ja det der med at bruge sin stemme. Det er noget de sådan også skal øve sig på tror jeg, fordi de er vant til bare at lukke i eller sådan ja. Så er det bedre at jeg ikke siger noget fordi så. Bliver han ikke sur. Eller Sådan ja. Hvis det giver mening (Medarbejderen fra krisecentret, Bilag A, s. 6).

Vi kan, gennem citatet, tolke os ud fra en empowermentorienteret tilgang i den fremgangsmåde medarbejderne på det grønlandske krisecenter anvender i form af, at forberede og vejlede kvinderne på at komme ud i samfundet og dermed bruge sin stemme som et redskab hvis nu de møder voldsudøveren i lokalsamfundet. Det betyder derfor også at denne form for synspunkt “tager højde for betydningen af samfundsmæssige og lokale forhold” (Andersen, 2015, s. 430) når det kommer til de voldsramtes livssituationer og hvilken kontekst de befinder sig i. Derudover synliggør krisecenteret i Grønland problemstillingen om voldsramte kvinder ved at anvende en samfundsmæssig og lokal kontekst for at henvende sig til kvinderne gennem diverse måder og dermed få kvinderne til at bryde ud af volden.

De grønlandske voldsramte kvinders position i det danske samfund

Vi var i starten af vores undersøgelse nysgerrige på, at få et indblik i indsatsen for de grønlandske voldsramte kvinder, som kommer til Danmark for at bosætte sig, da vi var bekendt med fra vores problemfelt, at udsatte miljøer kunne være en medfaktor til at vanskeliggøre kvindernes mulighed for at opsøge hjælp til sociale problemer. For hvordan favner man de voldsramte grønlandske kvinder bedst når de kommer til Danmark og har behov for hjælp? Gennem vores interview med den grønlandske kulturmedarbejder i Danmark blev vi bekendt med følgende til den problematik:

Det spørgsmål har været diskutere så meget. Skal vi sætte et skilt op i lufthavnen? hvornår kommer de? Altså kommer de bestemt tidspunkt. Man har forsøgt at lave foldere. Og man har forsøgt, og gør det stadig, og lave samarbejdsforbindelser med Grønland og Danmark. Sådan at man deroppe kan lave nogle kampagner oplysningskampagner på at fortælle folk, at du skal forberede dig, inden du tager til Danmark (Grønlandsk kulturmedarbejder, Bilag C, s. 4).

Ud fra citatet tegner der sig et billede af forskellige tiltag, som man har forsøgt sig med for at favne målgruppen. Kulturmedarbejderen tilføjer efterfølgende også, at man stadig forsøger sig med forskellige ting, men endnu ikke er der, hvor man har knækket koden på problematikken. Og problematikken står derfor tilbage med kvinder, der beskriver en ny tilværelse i Danmark som et kæmpe kulturchok og så anderledes, at de ikke rigtig forstår det før de står som nyankomne i Danmark (Grønlandsk kulturmedarbejder, Bilag C, s. 4). En af barriererne i det sociale arbejde hertil kan spores tilbage til et tidligere historisk tidspunkt, hvor der ifølge

kulturmedarbejderen var “en dansk politiker og en grønlandsk politiker, som gav hinanden hånd på, at når grønlandere er i Grønland, så er det grønlandske ansvar, når grønlandere i Danmark, så er det Danmarks ansvar, og det eksisterer stadigvæk den dag i dag” (Grønlandsk kulturmedarbejder, Bilag C, s. 5). På den måde vil der kunne opstå nogle barrierer i det sociale arbejde omkring de grønlandske voldsramte kvinder, såfremt der kunne være behov for at samarbejde omkring kvindens situation forinden kvinden kom til Grønland eller når kvinden rejste til Danmark. Kulturmedarbejderen nævner blandt andet også, at nogle sagsbehandlere i Danmark derfor kan opleve en håbløshed, når de forsøger at etablere kontakt til Grønland og der så ikke er interesse i et samarbejde. Gennem interviewet med det danske krisecenter viste det sig, at de i nogle tilfælde har været nødt til at videresende grønlandske voldsramte kvinder til andre tilbud på grund af den kompleksitet som kan være forbundet med målgruppen, som hun udtaler i interviewet her,

Og så tænker vi jamen, det kunne jo godt være at der var nogle andre som lige kunne få fat om hende på en anden måde, end vi har kunnet. Altså nogle gange må man jo også erkende, hvis man møder nogen, som man har nogle begrænsninger overfor på en eller anden måde (Medarbejderen af krisecenteret, Bilag B, s. 5).

Citatet indikerer en empowermentorienteret tilgang i det sociale arbejde, hvor handlingen er foretaget ud fra den danske medarbejders initiativ om, at overdrage pågældende kvinde til andre relevante aktører på baggrund af en refleksion over egen organisatoriske og strukturelle position i samfundet. Dette sker som resultat af at erkende manglende kompetence til at kunne favne den grønlandske kvindes kompleksitet ind i det sociale arbejde. Denne udtalelse viser derfor en vis kompleksitet og medarbejderen samarbejder herfra med andre aktører i Danmark for at understøtte de grønlandske voldsramte kvinder bedst muligt. Medarbejderens erkendelse i det konkrete citat, indikerer en handling som er til fordel for den grønlandske voldsramte kvinde, men siger ikke noget om den grønlandske kvindes medinddragelse i beslutningen og dermed hvorvidt beslutningen er foretaget ud fra kvindens egen definition af behov og løsning. Her er det også især vigtigt at det danske krisecenter har været bevidste om deres kommunikation ind i den og om det fokus som empowerment har på handlingen som muliggørelse for erkendelse, som i dette tilfælde, er begrænsninger for at nå ind til kvinden. Selvom det danske krisecenter nåede til erkendelsen om, at de i visse tilfælde ser et behov for at medinddrage andre aktører for bedst muligt at støtte kvinden, hænger dette stadig overens med en empowermentorienteret tilgang, hvor man vil fokusere på, at gribe problematikken an

på sådan en måde, for at der altid er en mulig handling, og at det skal undersøges, om der er muligheder for hjælp til at understøtte denne handling (Andersen, 2015, s. 428).

Som tidligere nævnt i vores problemfelt er det fastlagt at mange af de grønlandske kvinder, som befinder sig i Danmark, lider under fysisk eller psykisk vold og dermed de mulige eftervirkninger som dette indbærer, og at der ligeledes forekommer en uvidenhed omkring rettigheder eller muligheder for at opsøge hjælp. Citatet fra den grønlandske kulturmedarbejder vidner om kompleksiteten i at nå frem til effektive løsningstiltag på at gøre det tydeligt og gennemsigtigt for kvinderne, hvor hjælpen kan opsøges og hvilke rettigheder de har. En af problematikkerne, som den Grønlandske kulturmedarbejder ligeledes taler ind i for de nyankomne er ligeledes, at de voldsramte grønlandske kvinder ofte ikke har planlagt deres rejse til Danmark i den forstand, at de ikke har planlagt hvor de skal bo eller om de skal hjem igen og i så fald hvordan (Grønlandsk kulturmedarbejder, Bilag C, s. 4). Hertil peger kulturmedarbejderen på nogle af de mulighederne kvinder har, når de kender nogen de kan bo ved periodisk, som i nogle tilfælde så er i misbrug, hvilket hurtigt får kvinderne ind i en misbrugsverden som dem der giver logi til dem (Grønlandsk kulturmedarbejder, Bilag C, s. 4). Den grønlandske kulturmedarbejder udtaler ligeledes, at “misbruget er en overlevelsesstrategi i at kunne være i et liv fyldt med traumer” (Grønlandsk kulturmedarbejder, Bilag C, s. 4). Ser man på tidligere rapport i problemfeltet fra Rådet for Socialt udsatte blev der peget på, at socialarbejderne i Danmark mangler bedre muligheder for at imødekomme de grønlandske voldsramte kvinders behov. Behovet for de bedre muligheder kommer af, at der ses et stort omfang af voldsramte grønlandske kvinder, som kan være blevet så traumatiseret af tidligere forhold, at de typiske tilbud ikke forekommer tilstrækkelige og i stedet ender med at forværre kvindens følgevirkninger (Rådet for socialt, 2016, s. 60). På den måde fremtræder ressourcerne og de tilbud der tilbydes de grønlandske voldsramte kvinder, som en barriere i det sociale arbejde, der forekommer af manglende ressourcer og lange ventetider når kvinderne bliver henvist i det sociale system. Der påpeges i denne hensigt, at der er behov for et mere målrettet og specifikt fokus på, at kvinderne kan få muligheden for at bearbejde de traumer de kan have med sig (Rådet for socialt, 2016, s. 60). Ved det tilbud, hvor den grønlandske kulturmedarbejder arbejder, har de mulighed for at tilbyde psykologsamtaler som der er blevet bevilliget et vis antal timer til og som blandt andet bliver benyttet til at behandle de voldsramte grønlandske kvinders oplevelser med vold. Hertil er det dog forskelligt hvor vidt, at de kvinder som de møder er parate til det, hvor der hertil kan være nogle af dem som ikke er parate og

derfor blot er i den overlevelsesstrategi som tidligere nævnt, hvor de er i misbrug (Grønlandsk kulturmedarbejder, Bilag C, s. 6).

Delkonklusion

Vi har med vores undersøgelse afdækket forskelle i barrierer for socialt arbejde i Danmark og Grønland, specielt set fra krisecentrenes perspektiv. I Danmark er der bedre muligheder for at følge op på kvindernes situation efter ophold på krisecentret, hvilket giver medarbejderne mulighed for at bevare et kontinuerligt indblik i kvindernes liv og yde langvarig støtte. På trods af den langvarige støtte, kan det også være sårbart for den kriseramte kvinde, hvis socialarbejderen er den eneste kontaktperson, hvilket gør det essentielt for socialarbejderen at udvide kvindens sociale kapital. Den danske medarbejders refleksion over krisecentrets begrænsninger og behovet for at overdrage sager til andre aktører, understreger en empowermentorienteret tilgang, hvor erkendelse af egne kompetencebegrænsninger kan føre til en mere effektiv støtte for de voldsramte kvinder. I Grønland er der en anderledes praksis, hvor kvindernes kontakt med krisecentrene ofte ophører efter opholdet, selvom kvinderne opfordres til at vende tilbage for yderligere støtte. Dette peger på en mere begrænset efterfølgende støtte og en høj risiko for, at kvinderne vender tilbage til de voldelige miljøer. De grønlandske krisecentre arbejder med at øge kvindernes bevidsthed om deres rettigheder og muligheder, men der er stadig en stor udfordring i at fastholde kvinderne i tilbuddene. En anden betydelig barriere i Grønland er den manglende kontinuitet og samarbejde mellem Grønland og Danmark, hvilket komplicerer støtten til de grønlandske kvinder, som flytter til Danmark. Kulturmedarbejderens beretninger om mislykkede forsøg på at etablere en koordineret indsats mellem de to lande, understreger behovet for et mere struktureret samarbejde, der kan sikre, at kvindernes behov bliver mødt effektivt.

Voldens tværgående betydning i det sociale arbejde

I denne analyse fokuseres der på de forskellige forståelser af vold, som gør sig gældende i henholdsvis Danmark og Grønland. Undersøgelsen tager udgangspunkt i medarbejdere fra krisecentre i begge lande samt andre relevante aktører på området. Formålet er at identificere forskelle og ligheder i voldsforståelserne og vurdere, hvordan disse påvirker det sociale arbejde med voldsramte kvinder.

I interviewet med en medarbejder fra et dansk krisecenter fremhæves både fysisk og psykisk vold som centrale aspekter af voldsbegrebet i Danmark. Medarbejderen udtrykker, at den psykiske vold kan være lige så kraftfuld som den fysiske vold, og i nogle tilfælde endda have en større kontrolfunktion, “og jeg vil faktisk sige at, den psykiske vold har lige så mange kræfter, til at tage en kontrol med den har endnu flere kræfter end den fysiske vold har” (Medarbejder fra dansk krisecenter, Bilag B, s. 11). Denne forståelse af vold er i tråd med Landsorganisationen af Kvindekrisecentres (LOKK) definition af vold som krisecentret er underlagt. Den danske medarbejder påpeger, at vold ofte handler om magt og kontrol:

Jamen vi tænker i hvert fald, at den fysiske vold og også den psykiske vold. Det er altid modpartens behov for at have kontrol og for at have magten, og så bruger man de mekanismer til at skabe den magt med (...) Fordi når man havde slået et menneske sin partner bare en gang. Så har man en magt man kan beholde. Fordi så ligger der altid en trussel om, at det kan gentage sig. Og det stopper aldrig (Medarbejderen fra dansk krisecenter, Bilag B, s. 10).

Medarbejderen fra det danske krisecenter fortæller ligeledes, at de var bekendte med den psykiske vold som LOKK også konkretiserede for 25 år siden, selvom det ikke var kriminelt på daværende tidspunkt (Medarbejder fra dansk krisecenter, Bilag B, s. 11). Tager vi udgangspunkt i de grønlandske aktører, som begge er studieadjunkter, beskriver den ene voldsforståelsen som:

Det er typisk fysisk vold, men vi synes vi begynder at se meget mere i forhold til sådan noget som psykisk vold og sådan noget psykisk terror, hvor det virkelig bliver kørt langt ud, altså sådan meget voldsom psykisk terror med trusler om vold og altså så det er begrænset men jeg har stødt ind på det mange gange (Studieadjunkt 2, Bilag E, s. 2).

Den grønlandske voldsforståelse, som studieadjunkten beskriver, tager altså fat i den fysiske vold som den forhenværende dominerende magtudøvelse i Grønland, men der har så efter den nye lovvedtagelse været fokus på den psykiske vold i samfundet. Det fortæller os noget om, at forståelsen af vold har ændret sig i takt med den nye lov, og der har ligeledes været meget mere opmærksomhed på, hvad det egentlig vil sige, at volden er dynamisk. Herudover peger medarbejderen fra det grønlandske krisecenter ligeledes på, at krisecenterets rolle som aktør er vigtig for de voldsramte i og med principperne i socialt arbejde består af menneskerettigheder og social retfærdighed,

Jeg synes det er vigtigt, vi eksisterer rigtig. Rigtig vigtigt også fordi jeg tror på tanken om vold. Hvad er vold? Det er meget altså folk tænker som det første, at det fysisk de tænker ikke så meget på den psykiske vold. Men, der er bare rigtig meget psykisk vold her i Grønland. Så ja jeg tænker det. Det er vigtigt at vi er her, så vi kan formidle viden og ja. Og folk kan blive hjulpet fordi vi har så gode ressourcer, vi har noget godt personale som kan ja. Støtte dem og hjælpe dem. Ja giv dem samtaler (Medarbejder fra grønlandsk krisecenter, Bilag A, s. 11).

Det grønlandske krisecenter understøtter de voldsramte kvinder herigennem ved at synliggøre voldsforståelsen på sociale medier og dele ud af krisecentrets flyers på dansk og grønlandsk for at fremme det sociale arbejde med “social forandring og løsningen på problemer i forholdet mellem mennesker, myndiggørelse og frigørelse af mennesker for at forøge deres velvære og trivsel” (Skytte, 2013, s. 18). Det indikerer, at det sociale arbejde består i en synliggørelse af vold, når man også ud fra et grønlandsk perspektiv som tidligere beskrevet har fundet mangel på viden om grønlændernes rettigheder og hvordan man forstår voldsbegrebet som dynamisk i den kontekst. Vi har herigennem også fundet en empowermentorienteret tilgang, ved at den grønlandske medarbejder citere formanden for børn- og familieafdelingen udtalelse om nærliggende, “Vold er ikke et privat anliggende, og derfor skal vi som samfund tage ansvar for, at børn og unge vokser op i trygge familier uden vold og overgreb. Bekæmpelsen af vold i nære relationer er et fælles ansvar” (Medarbejder fra grønlandsk krisecenter, Bilag A, s. 15). Det er både en indikation på voldsforståelsen set ud fra konteksten, som de befinder sig i, samtidig med en empowermentorienteret tilgang på samfund/gruppeniveau, som fortæller os noget om en kollektiv indsats for voldsramte grønlandske kvinder.

Voldsspiralen

Gennem vores undersøgelse stødte vi forinden på voldsspiralen som et analytisk redskab til forståelsen af voldsramte kvinders voldssituation og udviklingen af den. Vi blev herudover bevidste om, at krisecentret som vi interviewede i Grønland også aktivt arbejdede med voldsspiralen som redskab i det sociale arbejde med de grønlandske voldsramte kvinder. Herudover blev voldsspiralen også beskrevet som værende betydningsfuld i det sociale arbejde set i perspektiv fra vores kvalitative interview med studieadjunkterne fra Grønlands Universitet.

Gennem studieadjunkternes perspektiv, gives der udtryk for følgende: "når jeg har arbejdet med voldsramte kvinder, så er det oftest ikke kun vold der er et problem hos dem. Der er det oftest sådan en blanding af mange forskellige typer for vold" (Studieadjunkt 2, Bilag E, s. 3-4). Ser man på voldens cyklus og dets forskellige faser, vil citatet bakke op om kvindens position i den røde fase, som er den mest farlige og hvor der netop kan være tale om forskellige ekstreme former for vold (LOKK, 2024). Som tidligere nævnt i begrebsafklaringen fremgår *benægtelse* som værende af betydning for cyklussen og kontinuerligheden, hvilket studieadjunkten også giver udtryk for, "ofte så går det ikke op for de voldsramte" (Studieadjunkt 2, Bilag E s. 3-4) som kan bidrage til forståelsen af de udfordringer som de voldsramte kvinder kan møde i forholdet. Dermed opleves benægtelsen i volden som problematisk i arbejdet med de voldsramte grønlandske kvinder, da der her er tale om kvinder, som bliver ved med at befinde sig i voldsspiralen, i og med benægtelsen gør at volden mere normaliseret i hverdagen (LOKK, 2024). Dog giver studieadjunkten et eksempel, hvor der er tale om en anden form for benægtelse og kommer til udtryk i følgende citat:

Nu arbejdede jeg jo med meget udsatte børn, og jeg var på østkysten og en del af det. Det var jo også seksuelle krænkelser mod børn. I de fleste tilfælde, så var det jo en far eller en stedfar eller en mandlig relation, der havde begået overgreb mod de her børn og jeg vil nærmest ikke kalde det tilgivelse, fordi når man tilgiver, lægger man det også på en eller anden måde bag sig og prøver at komme videre. Men det var som om at det hele tiden ulmede hos de her børns mor. Men på en eller anden måde, så var hun også afhængig af den her mand, enten i form af, at han forsørgede familien. Og så snart der kom alkohol indblandet, så eksploderede det jo fuldstændig (Studieadjunkt 2, Bilag E, s. 5).

Ifølge vores forståelse af voldsspiralen vil det vidne om kvindens position i den gule fase, hvor hun er mere påpasselig med, hvad hun siger og er eftergivende for relationen. Når der så er alkohol involveret, eskalerer det, og kvinden bevæger sig mere hen i den røde fase, hvor kvindens ulmende oplevelser kan fremkalde en reaktion. Studieadjunktet kalder det ligeledes for en mere akkurat forståelse, der ligger bag kvindens adfærd, når det anskues som en form for overlevelse (Studieadjunkt 2, Bilag E. s. 5). Herudover peger studieadjunkten på, at der til tider kan være tale om, at nogle af de grønlandske voldsramte kvinder kan være behovsorienteret og beskriver ligeledes:

De voldsramte kvinder jeg har mødt. Lige nu, der har de behov for at komme ud af det her, og så når støvet har lagt sig, så er det ligesom om at så er det lidt glemt. Så det er ligesom den der myte med den der sten man ruller op om dagen, og så vågner man op næste morgen, så er den rullet ned igen (Studieadjunkt 2, Bilag E. s. 5).

Med øje for den kontinuerlighed der kan være i en voldsspiral, indikerer citatet en fastholdelse i voldsspiralen, hvor en rød fase kan ende tilbage i en grøn fase, det sker når en voldsudøver forsøger at få relationen tilbage i den grønne fase igen, ved at love bedring og forsøge at gøre det godt igen. På den måde bevæger de grønlandske voldsramte kvinder, som studieadjunktet har mødt, sig videre i en voldsspiral og dermed i videre benægtelse, hvor volden fortsætter og kan blive en del af normaliteten i forholdet (LOKK, 2024). Medarbejderen på krisecenteret taler ligeledes om voldens cyklus, hvor kvinderne ender med at komme tilbage til voldsudøveren, endda efter at de har anmeldt vedkommende, og vi var i den forbindelse særligt interesseret i hvad det kunne gøre ved dynamikken, når dette skete. Hertil svarede medarbejderen på det grønlandske krisecenter

Vi følger jo ikke sådan rigtigt op omkring den del men jeg kunne forestille mig at det ville være meget sådan ambivalent og mærkeligt ja og sikkert også en endnu mere sådan trussel han kan bruge mod hende, at ja jeg vil have du trække den tilbage (Medarbejder fra grønlandsk krisecenter, Bilag A, s. 7).

Når kvinden befinder sig i voldens cyklus efter at have anmeldt sin voldsudøver, synes der at tegne sig et trusselsbillede, hvor kvinden kan blive truet af voldsudøveren til at trække anmeldelsen tilbage. Det kan ligeledes spores tilbage til tidligere fokus på barriere i det sociale arbejde, som i ovenstående citat vil fremgå i den forstand at krisecentret ikke har mulighed for at opfølge kvindens situation, som bliver mere trussel præget. Hertil påpeger medarbejderen, at de er naturligvis “bekymrede, når de flytter tilbage til voldsudøveren (...) Vi underretter når de kommer ind, fordi det har været bekymrende, at de har oplevet det, de har oplevet. Men vi underretter også når de flytter” (Medarbejder fra grønlandsk krisecenter, Bilag A, s. 7). Det vil sige, at det grønlandske krisecenter benytter underretningerne til at skabe opmærksomhed i det sociale arbejde, når de oplever at en kvinde bliver sat tilbage i voldens cyklus og igen befinder sig i en position, hvor medarbejderne bliver bekymret for kvindens situation på den anden side af krisecentret. Ligeledes bruger de grønlandske medarbejdere det som redskab til at synliggøre bekymrende oplevelser, som kvinden har haft, når de først er kommet i kontakt med

krisecenteret. Medarbejderen fra det grønlandske krisecenters erfaringer med, at kvinder ender med at gå tilbage til voldsudøveren fortæller os, at der er tale om en tendens hos de grønlandske voldsramte kvinder i Grønland og medarbejderen beskriver ligeledes:

Vi oplever rigtig tit de flytter hjem. Det er også efter et par dage, at nu har vi snakket sammen, og han har lovet, at det bliver bedre. Ja, og han skal nok arbejde med sit problem. Og ja. Og troen på at det her familieliv, det kan godt lykkes alligevel (Medarbejder fra grønlandsk krisecenter, Bilag A, s. 7).

Citatet belyser ligeledes elementer i voldens cyklus, hvor den grønne fase viser sig som et idyllisk billede af forholdet, hvor der tales om fælles drømme og der fokuseres på den indsats som kan få forholdet til at fungere efter at have befundet sig i en rød fase, hvor volden eskalerede og voldsudøveren benytter sig, herefter med en strategi med falske løfter om forbedring (LOKK, 2024). Hvad angår muligheder for indsatser i det sociale arbejde, peger studieadjunkt 2 på det landsdækkende krisecenter, som er placeret på den sydgrønlandske kyst, som en forbedret mulighed for behandling af de voldsramte kvinder og beskriver det som,

At der er meget mere behandling i forhold til det her med at prøve at bryde den her voldsspiral og prøve at give familierne, fordi det er oftest familier, der bliver visiteret dertil. Altså en mor og nogle børn hvor de så får intensiv behandling i alt, mener det er minimum et år (Studieadjunkt 2, Bilag E, s. 3).

Studieadjunkten har derfor erfaret, at der er mulighed for en mere intensiv og længerevarende behandling, som muliggør arbejdet med voldsspiralen med de grønlandske voldsramte kvinder. Dog peger studieadjunkten også på, de udfordringer der kan være når kvinderne visiteres til et krisecenter og beskriver det ligeledes: "Det som jeg oftest har mødt når jeg har set voldsramte kvinder, det er at de egentlig gerne vil komme på et krisecenter, men de vil ikke give slip på voldsudøvere, altså deres samlever eller deres mand" (Studieadjunkt 2, Bilag E, s. 4). Hertil oplever studieadjunkten, at det sociale arbejde kan være udfordrende, da dette også skyldes, at kvinden ikke indser hvor voldsom volden er, hvilket også er sigende for en voldsramt kvinde i en grøn fase, hvor alt er godt og hvor fremtiden kan synes håbefuldt (LOKK, 2024). Mere konkret mener studieadjunktet, at det kan være udfordrende, da det vil kunne resultere i at kvinden ikke kan forblive på krisecenteret og hertil beskrives det som følgende:

Så kommer jeg til krisecentret for at have et opfølgende møde med moren, og så er man sådan. Jamen børnenes far er på vej. Så er vi lige pludselig tilbage til square one, og så bliver jeg nødt til at tage myndighedsrollen og sige jamen der må faktisk ikke være mænd på det her krisecenter. Det er netop det, du er stukket af fra. Så er der ikke rigtig nogen.

Hvordan skal jeg sige det, anden mulighed end at hun så bliver nødt til at forlade krisecentret, hvis det er at hun gerne vil opretholde den her relation til den her voldsudøver
(Studieadjunkt 2, Bilag E, s. 4).

Dette betyder dog ikke, at der ikke arbejdes med voldsspiralen på det grønlandske krisecenter, hvor vi udførte vores kvalitative undersøgelse. På krisecentret udtaler medarbejderen også, at arbejdet med voldsspiralen benyttes mere hos de ansatte psykoterapeuter og psykologer og fortæller i den forbindelse:

Jeg ved de bruger voldsspiralen det her med hvor hurtigt man kan komme ind i den og miste sig selv, og hvor lang tid det tager ligesom at komme ud af den igen. Så jeg tror også det er fordi de er så langt inde i voldsspiralen, at de også tager tilbage. Ja, så det tager lang tid også at komme ud af den igen, fordi de mister deres værd på en eller anden måde, og selvtillid og netværk er der også nogle hvor de bare (...) hvor han sådan ligesom har fjernet alt det omkring kvinden (Medarbejder fra grønlandsk krisecenter, Bilag A, s. 8).

Til trods for, at medarbejderen påpeger, at arbejdet med voldsspiralen ligger andetsteds, indikerer citatet at der stadig ligger en viden og forståelse af, hvad der kan ligge bag kvindens voldssituation og kompleksiteten i den. Citatet er ligeledes et konkret eksempel på de elementer, som gør sig gældende i den tidligere nævnte spæde start, hvor voldsudøverens strategi går ud på at opnå en fuld kontrol over kvinden og ligeledes tilgår dette systematisk, hvor isolationen fremgår som element til dette ifølge LOKK. Herudover italesætter medarbejderen, at kvinderne er så langt inde i voldsspiralen, at de har svært ved at bryde ud af voldsspiralen, hvilket taler ind i benægtelsen i voldens cyklus, hvor volden bliver en del af en normalitet som også er omdrejningspunktet for at volden fortsætter videre i cyklussen (LOKK, 2024). LOKK henviser ligeledes til samme element som medarbejderen, der går ind og belyser kvindens tab af selvværd og tab af netværk. Medarbejderen påpeger dog også, at selvom voldsspiralen er en arbejdsmetode i samtalerne med kvinderne, kan det også være individuelt, om hvad der er muligt:

og det er i hvert fald det, der også er fokus på, men det kommer også lidt an på hvad hvad fylder hos hende her og nu, fordi en ting er der, hvor vi gerne vil hen, men det er også sådan altså. Hun skal jo ligesom være klar, og det er ikke alle der er klar med det samme. Og der nogle.. Nogle tager det bare lang tid at blive klar og der kræver det måske at komme her igen og en gang mere (Medarbejder fra grønlandsk krisecenter, Bilag A, s. 8).

Citat peger derfor på den kompleksitet der kan være når der arbejdes med voldsspiralen, da der er tale om en cyklus som betyder, at kvinderne kan ende med at gå tilbage til deres voldsudøver og dermed blive sat tilbage til omdrejningspunktet. Det betyder, at det sociale arbejde på det grønlandske krisecenter, er i en dynamisk forståelse af, at kvinderne ikke altid er klar i første omgang og at det dermed kan være en længerevarende proces, hvor de grønlandske kvinder kommer til at fremgå som gengangere på krisecenteret.

Delkonklusion

Undersøgelsen af voldsforståelser i en dansk og grønlandsk kontekst har afsløret forskelle og ligheder, som kan have betydning for det sociale arbejde med voldsramte kvinder i de to samfund. I Danmark er der en omfattende forståelse af både fysisk og psykisk vold, støttet af Landsorganisationen af Kvindekrisecentres (LOKK) definitioner. Denne forståelse afspejles i krisecentrenes arbejde, hvor der lægges vægt på at adressere de langsigtede kontrolmekanismer og magtdynamikker, der er forbundet med vold. I Grønland er den historiske fokus primært på fysisk vold, men med nye lovændringer og øget opmærksomhed begynder psykisk vold at få en mere fremtrædende plads i voldsforståelsen. Krisecentrene i Grønland arbejder aktivt på at øge bevidstheden om både fysisk og psykisk vold gennem oplysning og støtte til voldsramte kvinder. Deres indsats omfatter synliggørelse af voldsproblematikker via sociale medier og trykte materialer på både dansk og grønlandsk.

Denne forskel i voldsforståelse afspejler sig også i de metodiske tilgange til socialt arbejde. Disse forskellige tilgange kræver tilpassede strategier og ressourcer for at kunne effektivt støtte og beskytte kvinder i begge kontekster. I Grønland arbejder krisecentrene og studieadjunkterne med voldsspiralen som en metode til at forstå og adressere den komplekse dynamik i voldelige forhold. Det fremgår af interviewene, at voldsspiralen ikke kun er et teoretisk begreb, men et praktisk redskab i det sociale arbejde. Denne forståelse hjælper med at skabe et helhedsorienteret perspektiv, hvor der tages højde for både kvindens og eventuelle børns sikkerhed. Studieadjunkterne fra Grønlands Universitet fremhæver, at voldsramte kvinder ofte oplever en blanding af forskellige typer vold, og at benægtelse er en betydelig udfordring, der

kan forhindre kvinderne i at bryde ud af voldsspiralen. Benægtelsen kan føre til, at volden bliver normaliseret, hvilket gør det sværere for kvinderne at anerkende voldens alvor og søge hjælp. Dette understøttes af observationer fra krisecentermedarbejderne, som rapporterer, at mange kvinder vender tilbage til deres voldelige partnere, ofte på grund af løfter om forbedring eller økonomisk afhængighed.

Hvordan kan det sociale arbejde med voldsramte kvinder forstås gennem Bourdieus teori om praksis?

I dette afsnit vil vi anvende Bourdieus teori om praksis for at opnå en dybere forståelse af det sociale arbejde med voldsramte grønlandske kvinder. Dette gøres ved at inddrage de tre former for kapital, som tilsammen belyser kvindernes position i samfundet samt de forudsætninger, de har i forhold til muligheder og handlinger. Ved at analysere informanternes viden gennem Bourdieus teori søger vi at uddybe, hvordan socialarbejdernes indsats kan være med til at øge kvindernes handlinger og muligheder i deres kapitalformer. Derudover vælger vi at tilføje Bourdieus begreber om habitus, felt og doxa som analytiske redskaber til at forstå sociale fænomener og praksisser på et dybere niveau i det sociale arbejde med målgruppen.

Gennem en forståelse for felters betydning for Bourdieus begreber finder vi det relevant at analysere de felter som vi identificerer i det sociale arbejde med voldsramte grønlandske kvinder. Et af felterne involverer herunder et perspektiv på de relationelle dynamikker, her tænkes der mere specifikt på nære relationer, som befinder sig i parforholdet eller i familien. Herudover kan der identificeres et felt som er præget af et politisk afsæt mellem forskellige aktørperspektiver på området som alle har det tilfælles at de opererer med målgruppen. Det er ligeledes relevant at se ind i hvordan de grønlandske voldsramte kvinder navigerer mellem felterne og hvordan socialarbejderne beskriver kvindernes kapitaler i praksis. Gennem vores kvalitative interview med en af de grønlandske studieadjunkter blev der sat fokus på, hvilken betydning klasseforskelle har for feltet i Grønland og kommer til udtryk følgende først: "Det er alle klasser. Det er både dem der modtager offentlig hjælp. Men det foregår også i hjemmet, hvor der er højtuddannede kvinder. Det er overalt. Det er ikke kun socialt udsatte" (Studieadjunkt 1, Bilag D, s. 5-6). Studieadjunktet peger dermed på en voldsforståelse som beskriver feltet for voldsramte grønlandske kvinder som et, der befinder sig inden for alle sociale lag og klasser. Når man tager afsæt i Bourdieus feltbegreb vil der her være en såkaldt *kamp* til stede som har betydning for hvad der er i spil for de forskellige agenter som i dette

tilfælde er voldsramte grønlandske kvinder (Wilken, 2010, s. 52). Agenterne deltager i kampen i feltet på grund af at de accepterer feltets grundlæggende principper fx, at volden er normal eller er forkert. Hvis kvinderne ikke accepterer feltets princip, så vil de slet ikke deltage i det, da de ikke kan se logik i at deltage i feltet. Kvindernes forskellige habitus og kapitaler har stor indflydelse på, hvordan de klarer sig i felterne. Hermed får det betydning for, hvilke muligheder og handlinger kvinderne kan anvende i feltet og der blev i den hensigt peget på at klasseforskelle havde betydning for dette mulighedsrum og blev italesat følgende:

Jeg tror den der er uddannet har mest (...) bedre måske muligheder for at komme ud og få hjælp. Ikke den klasse, social klasse der er uden uddannelse og har svært ved at få bolig. De bliver måske. Jeg tænker at det ikke den der sidder mest i problemet, fordi de har svært ved at bryde situationen på grund af boligmangel, økonomiske problemer og alle de der ting (Studieadjunkt 1, Bilag D, s. 5-6).

Yderligere, lægger studieadjunkten vægt på “at uddannelse betyder meget for hvordan man tackler situationen og hvilke muligheder man har i forhold til arbejde og i forhold til at man kan få boliglån fra arbejde og sådan noget” (Studieadjunkt 1, Bilag D, s. 5-6). Eksemplet taler både ind i de voldsramte grønlandske kvinders økonomiske og kulturelle kapitaler, men ligeledes også ind i en form for symbolsk vold. Den symbolske vold fremgår som nævnt tidligere i en klassifikation af den sociale virkelighed, som i ovenstående citat fremgår som en ulighed i feltets kamp at bryde med volden. Da viser sig at de, der besidder mest økonomisk og kulturel kapital, har bedre muligheder for at bryde med volden. Den symbolske vold viser sig den mekanisme som er med til at få agenter til at acceptere, at der er en struktur som systemet er med til at give et grundlæggende billede af (Wilken, 2010, s. 91). Denne form for accept kommer blandt andet til syne ved studieadjunktens egne erfaringer som beskrives: “Fordi jeg ser nogle af mine venner på Facebook oplever jo, hvor de skriver, at for eksempel den ene har været i krisecenter, men har fået sin egen bolig. Så hun kom ud af en voldelig situation. Hun er pædagoguddannet for eksempel” (Studieadjunkt 1, Bilag D, s. 5). Her er tale om en symbolsk vold, der befinder sig i det symbolske system, som berører forskelle i grønlandske voldsramte kvinders mulighedsrum for at bryde ud af volden som ender med at være virkelige og betydningsfulde konsekvenser (Wilken, 2010, s. 91). Muligheden for at bryde med volden i sådan en hensigt, fremtræder dermed, som en form for social ulighed der produceres og igen reproduceres, så når feltet fremgår som en naturlighed, der accepteres og dermed skabes og vedligeholdes (Wilken, 2010, s. 89).

I forskellene på felterne med grønlandske voldsramte kvinder har vi været interesseret i at afdække, hvorvidt der kunne være en forskel i en dansk og grønlandsk samfundsmæssig kontekst. Da studieadjunkterne i Grønland både havde erfaring med socialt arbejde i en grønlandsk og en dansk kontekst blev der peget på følgende forskel:

Ja måske er der forskel i forhold til social kontrol og hvordan det bliver tysset ned eller negligeret problemet. Det er der måske også fordi der er nogle lag, som ikke er så gode til at snakke om tingene måske og har ikke lært i hjemmet, hvordan man tager takler problemer, situationer. For eksempel dengang i gamle dage siger de, at man skal ikke græde, og de skal forsørge familien. De skal være stærke, og de snakker ikke så meget dengang. Men når de først begynder at snakke, så er det om jagt og fiskeri og alle de der ting ikke, men ikke sådan noget om problemer i hjemmet eller hvordan man har det indeni og sådan noget. Men jeg synes manden er blevet bedre i dag, men der skal mere til synes jeg (Studieadjunkt 1, Bilag D, s. 6).

Ovenstående citat beskriver en forskel i feltet omkring den position som voldsramte grønlandske kvinder befinder sig i, blandt andet dynamikkerne, der kan være i familien eller parforholdet. Her beskrives blandt andet den del af et felt som har en historisk dimension, hvor felter ifølge Bourdieu vil fremgå dynamisk og som kan udvikle sig og forandre sig med tiden (Wilken, 2010, s. 52). Social kontrol som felt er ifølge studieadjunkten den voldsform som har elementer, der adskiller sig fra en dansk kontekst. Dette sætter hun, i relation til den historiske betydning for gamle normer, som til dels stadigvæk hersker i dag. Men som studieadjunkten mener har været en forandring ved manden. Citatet taler herudover ind i et billede af "hjemmet" som de voldsramte grønlandske kvinder skal kunne navigere i er mere distanceret følelsesmæssigt som gør at de ikke snakker om tingene, da kvinderne bliver negligeret. Dynamikken fremstilles her på en sådan måde, at manden skal fremstå som "den stærke" og er den som er ansvarlig for at sørge for at forsørge familien.

Ligeledes tegnede der sig et billede gennem vores kvalitative interview med den grønlandske studieadjunkt 2 som beskrev følgende: "Sådan rent historisk set så har Grønland jo været meget sådan et patriarkalsk samfund hvor man var fanger eller fisker og meget sådan forsørger og kvinden hun var den, der sørgede for det huslige i hjemmet og sådan sørge for at opdrage børnene" (Studieadjunkt 2, Bilag E, s. 7). Citatet fortæller os om et doxa som har betydning

for feltets fundamentale “sandhed” og kvindens position som viser sig som en social orden, der placerer kvinden i hjemmet som husmor. Der tegner sig herfor et billede af feltet omkring de voldsramte grønlandske kvinder, som er præget af kønsopdelte roller som er med til at definere den relationelle dynamik i familien, hvori kvinden fremstilles som den der tager sig af det huslige og manden som den økonomiske forsørger. Inddrager man ligeledes vores tidligere perspektiv af de grønlandske kvinders rettigheder tales der ind i en karakteristik af den grønlandske kvinde hvis position gør hende til den “stærke grønlandske kvinde” som her bliver beskrevet som familiens lim og som ligeledes også giver udtryk for en doxa udtrykker forventningen til kvindens position (Pedersen, 1989, s. 4). Hertil tages der højde for sådan et perspektiv kommer fra en ældre kilde, men ligeledes viste en del af vores kvalitative undersøgelse med studieadjunkt 2 at det her mere patriarkalske syn som beskrives i de grønlandske kvinders rettigheder stadig synes at have indflydelse hvilket nedenstående citat beskriver

Og nu har jeg for det meste set det på østkysten. At den her patriarkalske tænkning stadig bliver praktiseret i Østgrønland, så det er meget i forhold til den her karakteristik af den voldsramte grønlandske kvinde. Det er måske meget sådan en underdanig kvinde som, ja måske ikke har så meget at sige i forhold til hvordan tingene skal være. Men jeg vil så også sige, at her på det seneste, der har jeg også set, altså vold diskriminerer ikke. Det kan ske for alle grønlandske kvinder. Såvel veluddannede, så kan det også ske for udsatte kvinder (Studieadjunkt 2, Bilag E, s. 7-8).

Citatet belyser ligeledes det tidligere beskrevet historiske led der har betydning for magtfordelingen mellem mænd og kvinder og er dermed bidragene til et patriarkalsk syn hvor konen skulle adlyde manden i huset, såfremt de som ægtefæller ikke kunne enes (Pedersen, 1989, s. 12). Hvad som viser sig som et tidligere historisk blik på den kønsbaseret magtfordeling viser sig stadig at være gældende i Østgrønland ifølge studieadjunkt 2. Det kan derfor argumenteres, at den symbolske vold fremtræder i eksemplet med den patriarkalske tænkning som bliver praktiseret i Østgrønland på baggrund af de virkelige og betydningsfulde konsekvenser som de symbolske systemer kan videreføre med at forværre kvindernes position i samfundet, når de sociale betingelser er dannet såfremt for at profitere manden. Det er derudover noget man skal se ind med i feltet af det sociale arbejde, at det er kvinderne i Østgrønlands sociale virkelighed og det er blevet konstrueret i takt med navngivningen og klassificeringen af patriarkatet.

Politiske tiltag med grønlandske voldsramte kvinder

Vi har derudover kunne se et andet felt som belyser det sociale arbejdes kamp for at kunne varetage indsatsen med voldsramte grønlandske kvinder og er deraf betydning for positionerne for både socialarbejderne og kvinderne. Feltet kommer især til udtryk med den nye handlingsplan for 2023-2027 som blandt andet er med til at styrke krisecentrene i Grønland. Her præger Grønlands selvstyre feltet af grønlandske voldsramte kvinder ved at have fokus på at styrke krisecentrene og det kommer medarbejderen fra det grønlandske krisecenter ind på i interviewet

Vi blev jo prioriteret i 2020. og så synes jeg egentlig ikke vi er blevet så prioriteret sådan efterfølgende. De har lavet en handlingsplan for 2023 til 27, som vi ikke er blevet inddraget i. Men ja, der vil de gerne styrke krisecentrene, men vi har ikke hørt noget endnu (Medarbejder fra krisecenter, bilag A, s. 11).

Det vidner om at Grønlands selvstyre har en betydningsfuld rolle i det sociale arbejde med målgruppen og de sammen med det grønlandske krisecenter har et fælles gøremål om at forbedre indsatsen i kampen. Det grønlandske krisecentre giver udtryk for ikke at være politisk prioriteret og dermed ikke være blevet medinddraget i den nye handlingsplan som Grønlands selvstyre har implementeret i og med krisecentrene indgår i den, hvilket vores informant også beskriver, "Det er i hvert fald noget jeg rigtig godt kunne tænke mig at blive en del af den her handlingsplan" (Medarbejder fra krisecenter, Bilag A, s. 12). Det fortæller os yderligere om den magtfordeling, som findes mellem agenterne i feltet og indikerer at begge agenter er i kamp om det samme. Det er dog med et ønske om, at der skal være et krisecenter sammenslutning i Grønland mellem de grønlandske krisecentre rundt om i landet ligesom der findes i Danmark med LOKK som kan sparre og videndele med hinanden for at få faciliteret de grønlandske voldsramte kvinder bedst mulig,

Der er behov for det. Det er bare fedt at høre fra de andre krisecentre. Der der med hvad gør i? hvad koster det hos jer? og ja. Det var det jeg gjorde lige da jeg startede. Vi skulle ændre betalingen. Det kostede 135 pr nat 125 per net per barn så det er rigtig dyrt hvad de har så nogle bliver det også på grund af det var for dyrt. Det også lidt det vi skal have ændret, så

jeg ringede rundt til krisecentrene for at høre hvad koster i og rigtig mange af dem der var kommunale kostede ingenting (Medarbejder fra krisecenter, Bilag A, s. 20-21).

Det vidner herom, at medarbejderen fra det grønlandske krisecenter kommunikerede med de andre krisecentre i landet for at give de voldsramte bedre muligheder og handlingsrum for at bryde med volden og på den måde støtte deres økonomiske kapital og position i samfundet.

Kvindernes fastholdelse i en marginaliseret position

Vi har gennem vores kodning af vores kvalitative interviews været optaget af at identificere socialarbejdernes perspektiver på kapitalernes betydning for det sociale arbejde og de grønlandske voldsramte kvinders generelle situation. Ses der generelt på de voldsramte grønlandske kvinders økonomiske kapital i Grønland er "offentlig hjælp i Grønland jo kun på 850 kroner hver 14. dag" hvilket medarbejderen påpeger "er jo ingenting når det er så dyrt at leve her" (medarbejder på grønlandsk krisecenter, bilag A, s. 17). Det giver derfor ikke de voldsramte grønlandske kvinder en høj økonomisk kapital til at leve for og medarbejderen på det grønlandske krisecenter peger derfor på, at den del af de voldsramte grønlandske kvinder som tager til Danmark "rejser jo med et håb om noget bedre" (medarbejder på grønlandsk krisecenter, Bilag A, s. 17). Hertil beskriver medarbejderen, hvordan håbet om noget bedre et andet sted kan starte med vedkommendes kapital,

Måske lige skal være på offentlig forsørgelse, men så skal man nok finde et arbejde, men så ryger man hen i de forkerte eller ja, de søger de fællesskaber der nu er og det er ikke altid de sundeste fællesskaber. I hvert fald ikke dem jeg har mødt i København eller dem jeg kender til andre steder i Danmark (medarbejder på grønlandsk krisecenter, Bilag A, s. 17).

Citatet vidner om den del af de voldsramte grønlandske kvinder som rejser til Danmark med henblik på at skabe et bedre liv for dem selv og som tilsyneladende fortsætter i en situation, hvor deres økonomiske kapital som den grønlandske medarbejder beskriver stadig er præget af offentlig forsørgelse. Dog er der stor forskel på den offentlige forsørgelse, som tilbydes i Danmark i forhold til den som de har i Grønland, hvilket kan hænge sammen med den grønlandske kvindes håb om noget bedre og de større muligheder som gør sig gældende. I den hensigt har den grønlandske kulturmedarbejder oplevet følgende

Det er faktisk sådan, at alle de grønlandske kvinder og jeg kender. Både dem som er bedre fungerende, og som har en bolig, og som også er kommet ud i beskæftigelse, altså i aktiveringen. Der er ikke rigtig nogen der er i job, men i aktivitet. Alle har været eller er voldsramte (grønlandsk kulturmedarbejder, Bilag C, s. 2).

Dette vidner herom at de voldsramte grønlandske kvinder, som kulturmedarbejdere møder stadig befinder sig i en situation, hvor deres økonomiske situation er præget af offentlig forsørgelse men hvor de er et sted hvor det sociale arbejde giver dem mulighed for at styrke deres kulturelle kapital i form af en aktivering som kan åbne muligheder op for job. Kulturmedarbejderen giver dog udtryk for at opleve,

Grønlændere har forsørget sig via et arbejde. Når de så kommer til Danmark så er der ikke ret mange, så er det rigtig, rigtig svært at få et arbejde. Alle har haft et arbejde i Grønland, for der er brug for alle, der er ikke så mange mennesker deroppe (Grønlandsk kulturmedarbejder, Bilag C, s. 4).

Den grønlandske kulturmedarbejder giver derfor et perspektiv på den forskel som de grønlandske voldsramte kvinder kan opleve vedrørende deres kulturelle kapital, som i dette tilfælde beskriver to forskellige positioner, alt afhængig af om de er i Danmark eller Grønland. Den grønlandske kulturmedarbejder giver ligeledes et billede af, hvordan en proces forinden kan se ud og beskriver følgende:

De har måske fået nogle feriepenge, har købt en billet til Danmark og så står man her. Man har ikke planlagt hvor man skal bo eller hvornår eller hvordan man skal komme hjem igen eller noget. Man kender bare nogen. Du må gerne have lov til at bo her lidt eller få en sofa her, så dem som står klar til at huse en, rumme en. Det er dem, som heller ikke er i arbejdet, dem som måske også også er i misbrug. Så lynhurtigt, så ryger du ned og ind i den der misbrugs verden (Grønlandsk kulturmedarbejder, Bilag C, s. 4).

Citatet taler ligeledes også ind i samme opfattelse som medarbejderen fra det grønlandske krisecenter har af, hvordan de grønlandske voldsramte kvinders situation kan ændre sig når de kommer til Danmark, som også tidligere nævnes i citatet omkring, hvilke fællesskaber der opnås. Begge citater fortæller noget om, hvordan kvindernes sociale kapital kan ende ud i det som medarbejderen fra krisecentret beskriver som “ikke altid de sundeste fællesskaber”

(medarbejder på grønlandsk krisecenter, bilag A, s. 17), hvor den grønlandske kulturmedarbejder beskriver den sociale kapital som et netværk indenfor “den der misbrugs verden” (Grønlandsk kulturmedarbejder, Bilag C, s. 4).

Når man skal se ind i den økonomiske kapital gennem det sociale arbejde på det danske krisecenter fortæller medarbejderen, at have hjulpet nogle af kvinderne med at finde møbler osv., for at kunne imødekomme deres økonomiske kapital,

Altså det var svært, fordi hun jo så ikke var helt realistisk om hvad hun havde økonomi til. Men det lykkedes sådan med lod og trisse og lang tids drøftelse og argumentation og få hende til at forstå hun skulle altså kun have en lille lejlighed, for det var det eneste hun kunne have råd til. Og hun havde ingenting at flytte ind i den lejlighed og så plejer jeg hjælpe dem med at søge efter ting på marketplace og på Facebook og sådan noget (Medarbejderen fra dansk krisecenter, Bilag B, s. 9).

Det indikerer, at kvinden har en lav økonomisk kapital, siden hun bliver omtalt i sådan en kontekst, og her er det særligt interessant at tale ind i hvordan medarbejderen yder proaktiv støtte i sin arbejdsmetode ved at tage sagen i egen hånd. Medarbejderen formår gennem det sociale arbejde at støtte kvinden med at få skaffet materialer gennem portaler på internettet, ved at bruge SoMe platforme til at finde brugte ting som kvinden har råd til at købe. Det ses derfor som en måde at vise og hjælpe kvinder i sådanne situationer med en lav økonomisk kapital. Samtidig fortæller citatet noget om kvindens habitus og hvilken forståelse og ressourcer hun har med sig i til at danne sig et realistisk billede af, hvilke økonomiske midler der skulle til for bestemte lejligheder.

Herudover viste det sig også, at sociale medier kan have betydning for de voldsramte grønlandske kvinder, hvilket studieadjunkt 1 gav udtryk for og beskrev følgende “Jeg er med på sådan en facebook side for kun for kvinder. Flere kvinder der skriver om ‘jeg oplever min mand sådan og sådan’ og der er virkelig stort psykisk vold, som ikke italesættes. Det burde man måske have fokus på” (Studieadjunkt 1, Bilag D, s. 3). På den måde kan man også se, hvordan sociale medier kan bringes ind og være med til at skabe muligheder for kvindernes sociale kapital, ved at der bliver skabt et rum for dem, hvor de kan opleve at møde andre i samme situation som dem selv. Dette forum kun for kvinder kan også ses i andre teoretiske rammer, som for eksempel claims-making processer, hvori den sociale proces bliver skabt ved

at kvinderne bringer lys til en problematisk situation i en samlet gruppe om at dele oplevelser og råd. Studieadjunkten beskriver den grønlandske facebook side som “sådan en debatside kun for kvinderne, og de kan skrive alle mulige ting der. Jeg læser nogle gange, hvor kvinder skriver om nedgørelser, og min mand opfører sig sådan og sådan” (Studieadjunkt 1, Bilag D, s. 3). Platformen er ikke blevet skabt med henblik på det sociale arbejde, hvor fagpersoner deltager men fremstår ifølge studieadjunkten mere, som en debatside for alle grønlandske kvinder på tværs i Grønland som har mulighed for at sparre med hinanden (Studieadjunkt 1, Bilag D, s. 3).

Men selvom debatsiden gør det muligt for kvinderne at styrke deres sociale kapital ved at komme i kontakt med andre grønlandske kvinder som også er voldsramte, kan Facebook siden også skabe yderligere udfordringer for kvinderne, da “alle kender hinanden. Nogle gange oplever de, at nogen tager screenshot af det, og så sender det til kæresten eller familiemedlemmer, og så oplever de en splittelse. Konflikter i yderligere konflikter ud over den situation, ikke” (Studieadjunkt 1, Bilag D, s. 3). Det viser derfor, at såfremt kvinderne forsøger at opsøge hjælp eller har behov for at dele sin situation med andre ligesindede kvinder, kommer dette med en risiko for at det som konsekvens kan lede op til yderligere konflikter i det felt de befinder sig i med forholdet eller familien. De grønlandske voldsramte kvinder, som derimod er tilknyttet det grønlandske krisecenter, har andre muligheder for at få styrket deres sociale kapital, da medarbejderne på krisecenteret også har fokus på denne del i det sociale arbejde. Gennem det sociale arbejde på krisecenteret dannes der rammer for kvinderne hvor der fokuseres på,

Det er det der med at være sammen om noget, have noget fælles tredje. Det er også der de åbner sig mest op når vi har noget fælles. Dynamikken er også oftest også rigtig god når det er fælles kvinder imellem. Ej vi høre hun har oplevet sådan og sådan. Så bliver de sådan ej jeg er ikke helt alene. Nogensange sidder vi bare uden at hjælpe med samtalen hvor de så selv deler de erfaring og følelsen af ikke at være alene. Så de fælles spisninger og aktiviteter vi laver, det plejer de at være glade for (Medarbejder fra grønlandsk krisecenter, Bilag A, s. 15).

Medarbejderen sætter citatet i relation til den måde, krisecenteret vil beskrive deres kulturelle elementer ind i det sociale arbejde, hvor de lægger vægt på “nærvær, sejlture og natur” (Medarbejder fra grønlandsk krisecenter, Bilag A, s. 15). På den måde beskriver

medarbejderen, at krisecenteret har gode erfaringer med at kvinderne formår at åbne op i sådanne rammer hvor der fokuseres på styrkelsen af den sociale kapital på en måde, hvor kvinderne kan spejle sig i hinanden og få følelsen af ikke at være alene og dermed opnå en tryghed ved at åbne op for hinanden. Yderligere taler citatet ind i, at være en hjælp til selvhjælp, som identificeres inden for socialt arbejde og som er medvirkende til de voldsramte kvinders proces med at klare sig selv på den anden side af opholdet. Her peger den grønlandske medarbejder også på at “fællesskab det giver noget, at kunne være blandt andre og føle sig tryk” (medarbejder fra grønlandsk krisecenter, Bilag A, s. 18). Her formås der med de fællesskabsorienterede aktiviteter, især også at danne rammerne for dem som er “sådan mere genert og tilbageholdende” (medarbejder fra grønlandsk krisecenter, Bilag A, s. 18). Hvis man derimod drejer det hen i den danske samfundsmæssige kontekst i det sociale arbejde med målgruppen, så oplever kulturmedarbejderen blandt andet,

De kvinder som jeg har kontakt til de har brudt ud af de der voldelige forhold. og de mest udsatte overlever stadigvæk i voldelige forhold og for mig at se er vejen jo at vi kan gribe dem i det her kvindenetværk, fordi de har brug for et alternativt netværk til de der mænd som er voldelige til den der voldelige kultur. Det er ligesom vejen ud af det eller det der med at finde en anden god grønlandsk kæreste som ikke slår. Det tror jeg ligger lidt fjernt
(Grønlandsk kulturmedarbejder, Bilag C, s. 6).

Det taler altså ind i Bourdieus teori om kapital, at kulturmedarbejderen forsøger at fremme de voldsramte grønlandske kvinders sociale kapital i form af et kvindenetværk i Danmark, og de dermed skal forsøge at danne nye relationer med nogen som er i deres private netværk end at komme ud i de samme dårlige miljøer. Derfor vidner citatet også om, at de i første omgang ikke skal forsøge at få en ny grønlandsk kæreste, da chancerne for at ende i volden igen er større når de har været i de miljøer før. Kulturmedarbejderen påpeger ligeledes i interviewet, at netværket som er blevet etableret for de grønlandske kvinder kan rumme de fleste grønlandske kvinder som kommer ind i klubben og det er uanset hvilken habitus som kvinderne tager med ind,

Og det viser sig, at vi i den her klub kan rumme både dem der er meget udsatte, dem der er hjemløse, dem der er misbrugende, som har brug for at få et ædru netværk, og dem som måske aldrig har været misbrugende eller dem som har været misbrugende og har været hjemløse og har lejligheder nu (Grønlandsk kulturmedarbejder, Bilag C, s. 1).

Vi forstår med kulturmedarbejderens udsagn af kvindenetværk, at den kollektivistiske tankegang bliver imødekommet gennem netværket og man gennem den sociale kapital kan sikre dem bedre muligheder for at komme ud af volden ved at have etableret andre alternativer for netværker end at være i samme miljø som voldsudøveren.

Et patriarkalsk samfund

Selvom vi ikke havde lagt vores fokus på gengangere i vores interviewguide, var det især her, vores semistruktureret tilgang muliggjorde et mere åbent perspektiv, som tillod os at stille os mere nysgerrige ind på gengangere. Hvad dog overraskede os var det faktum, at en mulig forklaring på gengangerne var boligmanglen i Grønland som også viste sig som et problem der blev nævnt ved alle interviews der fandt sted i Grønland Herudover udtalte medarbejderen på det grønlandske krisecenter i forlængelse af denne problematik:

Når jeg tænker over det, så er det et rigtig stort problem. I Grønland har man meget med det her, når man får en stilling, så er der en personalebolig, der ligesom er koblet på den stilling. Og tit så er det også manden, der arbejder. Hun arbejder måske, men så får hun mindre og mindre lov til det, fordi der er en eller anden mandlig kollega på hendes arbejde, som han er jaloux over eller et eller andet, så de ender med ligesom at blive isoleret (Medarbejder fra krisecenter, Bilag A, s. 4).

Der viser sig derfor en generel problematik omkring boligmangel, men også en kønsmæssig problemstilling, som synes at have indflydelse på de voldsramte kvinders situation, da dette vanskeliggør deres muligheder for at komme i egen bolig og dermed væk fra en voldsudøver. Et andet interessant element til citatet er også de faktorer der kan spille ind i relation dynamikken hvor der kunne tegne sig et billede af kvinden som den typisk hjemmegående og manden som den arbejdende. Medarbejderen fra det grønlandske krisecenter uddyber ligeledes, at kvinderne dermed kan være mere afhængige af manden, da det ofte vil være manden, der står på boligpapirene (medarbejder fra krisecenter, Bilag A, s. 4). Boligmangelen gør derfor også, at det kan tage rigtig mange år for at få en almen bolig og gør det derfor svært for voldsramte kvinder at få deres egen bolig. Ser man på dette gennem Bourdieus teori, vil der være tale om kvinder som kan siges at være kendetegnede med lav økonomisk kapital som gør det svært for dem at bryde ud af volden grundet manglende muligheder for at få sit eget hjem.

Men hensyn til det sociale arbejde på det grønlandske krisecenter fortæller medarbejderen også, at “det er rigtig svært at få en bolig selv og det er ikke noget vi kan hjælpe med herfra heller” (Medarbejder fra krisecenter, Bilag A, s. 4). Dog støtter krisecenteret dem i, at komme hen til en myndighed som kan hjælpe til med denne del og som ifølge medarbejderen er sagsbehandlere som kan indstille til en social bolig. Problematikken med social boligerne viser sig dog også, at være præget af den generelle boligmangel og kan betyde at der i sådan et tilfælde kan være venteliste til omkring 4-5 år som bearbejdes efter vurdering fra sagsbehandlerne (Bilag A, s. 5). Derfor ønsker medarbejderen fra det grønlandske krisecenter også, “at det er ofte det, jeg sådan som det første egentlig gerne vil have skrevet på til det er en social bolig” (Medarbejder fra krisecenter, Bilag A, s. 5). Ved hjælp af sådan en empowermentorienteret tilgang til det arbejde som krisecenteret udføre kunne noget tyde på, at der reflekteres over egen og strukturel position, hvor medarbejderen indgår i en videreformidlings proces som ender hos parter som i det her tilfælde er sagsbehandlerne, som er af relevans for kvindernes boligmuligheder. Det kan i forlængelse af dette være relevant, at rette sit blik mod effekten som de her konsekvenser med de lange ventelister har på de voldsramte grønlandske kvinder. Vi blev derfor nysgerrige på hvad dette gjorde ved kvinderne og ligeledes udtaler medarbejderen fra det grønlandske krisecenter:

Jeg tror egentlig de mister lidt håbet for et liv uden vold, fordi ja, de har ikke noget sted at være og de kan kun være her begrænset, og man kan også kun holde ud at være her, altså et bestemt tidsrum eller for en periode. Det er et midlertidigt tilbud (Medarbejder fra krisecenter, Bilag A, s. 5).

Det vidner om en udfordring i det sociale arbejde, som identificeres ud fra medarbejderen om bolig manglen i Grønland, men også den kønsmæssige problematik ved at de grønlandske kvinder ender tilbage hos voldsudøveren. Vi forstår med Bourdieus teori om kapital, at ens forudsætninger i samfundet forbedres hvis socialarbejderen forsøger, at bryde kvindens marginaliseret fastholdelses position, hvilket vi med tidligere eksempler har set hvordan det grønlandske krisecenter arbejder ud fra voldsspiralen og ligeledes understøtter kvindernes kapitaler med at skabe forudsætninger for muligheder og handlingsrum.

Generelt bliver de grønlandske voldsramte kvinder beskrevet som værende sårbare, men forskellen kan ligge i den del af målgruppen, som er i arbejde og dem som er på offentlige ydelser. Gennem vores undersøgelse bliver vi bekendt med muligheden for at søge andet

arbejde, hvor der bliver tildelt en bolig med, som kan give kvinderne mulighed for at få deres eget hjem og ifølge medarbejderen også være mere afvisende over for vedkommende. Men vilkårene for kvinderne gør dog, at der stadig er stor chance for, at kvinderne kan støde på deres voldsudøver i og med det drejer sig om lille by i forhold til at støde på de samme mennesker og det betyder derfor at det sociale arbejde også kredser omkring forberedelse og vejledning i disse situationer som kvinderne kan støde på, når de møder deres voldsudøver,

Men de møder jo rigtig tit eller frygten sidder oftest i dem og angsten i at skulle møde vedkommende, fordi XXX er lille. Den er godt nok stor, men den er stadigvæk lille altså. Der er bestemte steder, man handler stort ind og sådan noget. Så ja, det er det der med også. Ja. Forberede og vejlede. Og hvad kan du gøre, hvis du møder ham? Det er i hvert fald noget. Ja. Jeg ved mine kollegaer arbejder med, når de har samtaler (Medarbejder fra krisecenter, Bilag A, s. 5-6).

Medarbejderen fra det grønlandske krisecenter beskriver her med andre ord et felt som opererer med målgruppen om nogle bestemte sociale betingelser, som de er nødt til at underlægge sig for at skabe et sikkerhedskort, idet kvinderne bor i samme by som deres voldsudøvere og der er chance for at møde dem ude i bybilledet. Det sker på baggrund af medarbejdernes konstruktion af den sociale virkelighed, som er betinget for kvinderne, hvori de bliver forberedt og vejledt til hvad de skal gøre hvis de oplever et sammenstød med voldsudøveren. Samtidig viser eksemplet også noget om den doxa der gør sig gældende for felt hvor dét at støde på sin voldsudøver er med til at fremstille en social orden hvor i følge studieadjunkt ikke er “unormalt for en voldsramt kvinde og hele tiden skulle blive konfronteret med at møde sin voldsudøver på gaden fordi vores retssystem netop skruet sammen på den måde, som det er” (Studieadjunkt 2, Bilag E, s. 5-6). Den bagvedliggende forklaring på doxaen beskriver studieadjunkt 2 som værende grundet:

Et gerningsmands princip, hvor vi prøver hele tiden at resocialisere den her gerningsmand og ikke tænker så meget på ofrene. Selvfølgelig får ofrene hjælp, men det er meget gearret hen imod den her voldsudøver (...) at man ligesom prøver at resocialisere de her kriminelle. I anstalten for domfældte de her voldsudøvere, så har de mulighed for at komme ud og få et arbejde, så de indgår på en eller anden måde i samfundet som en del af det her resocialisering så. Det er meget svært for de her voldsramte kvinder, og ligesom at lægge det

bag sig, fordi de hele tiden skal konfronteres med den her voldsudøver (Studieadjunkt 2, Bilag E, s. 5-6).

På den måde tegner der sig et billede af en doxa som er fastsat af en styrende part for kvindernes position og kan i sådan et tilfælde være forbundet med en begrænsning for kvinden for at lægge det bag sig (Wilken, 2010, s. 56). Dette har ligeledes betydning for de grønlandske voldsramte kvinders habitus, som gør dem tilbøjelige til at handle på en sådan måde, der kan forberede dem på at blive konfronteret med deres voldsudøver.

Delkonklusion

Gennem anvendelsen af Bourdieus teori om praksis har vi fået en dybere indsigt i det sociale arbejde med voldsramte grønlandske kvinder. Ved at integrere de tre former for kapital har vi kunnet belyse kvindernes position i samfundet og de forudsætninger, de har med hensyn til muligheder og handlinger. Analysen af socialarbejdernes viden ud fra Bourdieus teori har uddybet, hvordan de understøtter kapitalformerne for at bryde den marginaliserede fastholdelse, som kvinderne kan opleve. Ved at anvende Bourdieus begreber om habitus, felt og doxa har vi opnået en forståelse af de sociale processer, der former samfundet og kvindernes liv.

I analysen af felterne inden for det sociale arbejde med voldsramte grønlandske kvinder har vi identificeret forskellige dynamikker. Et felt omhandler de nære relationer i parforholdet eller familien, mens et andet felt omfatter politiske aktørperspektiver. Socialarbejderne fremhæver betydningen af klasseforskelle for kvindernes muligheder for at bryde med volden, hvilket afspejles i både økonomisk og kulturel kapital samt i symbolsk vold. Eksempler fra vores kvalitative interviews viser, hvordan uddannelse og økonomisk sikkerhed påvirker kvindernes mulighedsrum og deres evne til at bryde med volden.

Der er også blevet afdækket forskelle mellem den danske og grønlandske kontekst, herunder den sociale kontrol og historiske normer, der stadig præger feltet i Grønland. Den patriarkalske tænkning, der historisk har været dominerende, viser sig fortsat at have indflydelse i visse områder, især i Østgrønland. Dette understreger vigtigheden af at forstå de symbolske systemer og deres konsekvenser for kvindernes position i samfundet.

Samlet set viser analysen, at den sociale ulighed og symbolske vold, der findes i det grønlandske samfund, har dybe rødder i historiske og kulturelle normer. Socialarbejdernes indsats for at støtte kvindernes kapitaler er afgørende for at bryde denne marginalisering og skabe bedre muligheder for voldsramte grønlandske kvinder.

Diskussion

Som specialets afgrænsning antyder, var vi før vores kvalitative undersøgelse særligt interesserede i at spore os ind på det transnationale for det sociale arbejde med målgruppen, idet vi troede der var en eksisterende forbindelse mellem Danmark og Grønland. Dog afvigede vores fund fra det første udgangspunkt, da der viste sig at være et begrænset billede af det transnationale arbejde på tværs af landene og vi lod derfor dataen tale for sig selv. Vi inddrager dette perspektiv i diskussionen, på baggrund af, de konsekvenser som det end måtte have for målgruppen, da begge lande indgår i samme rigsfællesskab, og udviklingspotentialer for det sociale arbejde med at kunne favne målgruppen bedre fremadrettet.

Men hvilken betydning kan rigsfællesskabet have for et problemfelt som berører voldsramte grønlandske kvinder? Generelt set viste rigsfællesskabets betydning sig på forskelligt vis og fra et grønlandsk perspektiv gav studieadjunkt 1 udtryk for at “det har stor betydning, fordi det påvirker jo hvordan de lever i Grønland fuldstændigt” (Studieadjunkt 1, Bilag D, s. 11). Hvordan kan rigsfællesskabet så have betydning for det sociale arbejde med en målgruppe som voldsramte grønlandske kvinder? Forinden specialets undersøgelse fik vores forforståelse os i retning af det faktum, at det måtte være en selvfølgelighed omkring rigsfællesskabets fælles forbindelse i det sociale arbejde. Denne forforståelse blev dog allerede ved vores første interview bygget videre på, da vi fik tilføjet en ny forståelse og fortolkning af dette, som kom til udtryk følgende:

Jeg kan ikke huske årstallet og hvem det var, så var der en dansk politiker og en grønlandsk politiker, som gav hinanden hånd på, at når grønlændere er i Grønland, så er det grønlandsk ansvar, når grønlændere i Danmark, så er det Danmarks ansvar, og det eksisterer stadigvæk den dag i dag (Grønlandsk kulturmedarbejder, Bilag C, s. 5).

Med det faktum kan det diskuteres, hvorvidt der så vil kunne identificeres et samarbejde og dermed en fælles forbindelse på tværs af det transnationale arbejde i Danmark og Grønland.

Herudover kunne man også sætte sig kritisk overfor den barriere, der på forhånd ville følge med i et fremtidigt samarbejde, hvis en allerede tydelig ansvarsfordeling forhindrede fælles samarbejde på tværs af landegrænserne. Sådant en tydelig ansvarsfordeling kunne også anskues ud fra udtalelser som “jo, vi arbejder sammen med kommunerne også i Grønland, men når de flytter til Danmark, det er deres beslutning, så skal de jo tage de muligheder der er i byerne i Danmark” (Studieadjunkt 1, Bilag D, s. 8). Udtalelserne fastsætter, at det er udfordrende at klargøre, om der der kan forekomme fælles forbindelser i samarbejdet, da der her tales mere om, det skel som der er i det sociale arbejde. Dog giver studieadjunkt 2 et konkret eksempel fra sin tid som socialkonsulent i Danmark med det Grønlandske Hus som kommer i nærheden af den idé om en fælles forbindelse, som vi havde gjort os tanker om forinden.

Da fik jeg så en henvendelse fra Aalborg Kommune, om jeg kunne være behjælpelig med at skaffe sagsakter fra Grønland, som de så kunne bruge i deres sagsarbejde (...)
Der tænkte jeg, jamen det kan jeg sagtens altså. Jeg har et godt netværk i Grønland, så det burde ikke være et stort problem. Men jeg fik aldrig de her sagsakter, fordi der var simpelthen ikke et samarbejde (Studieadjunkt 2, Bilag E, s. 12).

Studieadjunkten forsøger sig dermed med indgå i et transnationalt arbejde på tværs af Danmark og Grønland for også at kunne bidrage til håndteringen og støtten til den grønlandske kvinde, som det drejede sig om. Dog måtte der konkluderes, at muligheden for at opnå vidensdeling på tværs ikke var muligt, fordi der simpelthen ikke var et samarbejde, hvilket førte os tilbage til forståelsen af den mere skelsættende ansvarsfordeling. Men hvad der ligger bag udfordringerne i det, kan derimod være svært at identificere, og om det er en gammel politisk aftale, som stadig har sit afsæt i rammerne. Studieadjunkten peger i den forbindelse på at:

Det er som om der sker et eller andet disconnect når det er at en borger fra Grønland vælger at flytte til Danmark. Ja, det er som om at de 2 systemer ikke kan samarbejde med det grønlandske og det danske, og når en borger flytter til Danmark for eksempel og man som socialrådgiver skal have indsigt i borgerens sag, der har været i Grønland. Altså det er ofte ikke eksisterende det her samarbejde med at prøve at få udleveret agter, især når man kommer ud i de mindre byer, hvor der måske ikke er uddannet socialrådgiver (Studieadjunkt 2, Bilag E, s. 12).

Ovenstående citat peger igen i retning af et manglende samarbejde på tværs, og der vises en form for frakobling, når der forsøges at etablere et samarbejde, da det danske og grønlandske system ikke formår at samarbejde på tværs. Det er til trods for, at der tales om, at man på mange niveauer forsøger at skabe rammerne for et samarbejde og kommunikation, da man peger på, at det er en nødvendighed for rigsfællesskabets fremtid (Thisted, 2014). Lige nu fremgår sådan et samarbejde ud fra vores data, blandt andet, som den undervisning og opkvalificering som Danner er med til at stå for i Grønland og her kan man diskutere, hvorvidt at det kan kaldes et "samarbejde" når der er tale om undervisning og opkvalificering til de Grønlandske krisecentre ud fra en dansk forståelsesramme og om det overhovedet er fyldestgørende nok? (Sørensen, 2017). I diskussionen omkring de nye og gamle fortællinger om rigsfællesskabet italesættes der en enighed om Grønland "som nation og på individniveau lider af mindreværd og mangel på stærke selvbilleder" (Thisted, 2014). Men mindreværdet synes, at komme ud fra en ulig magtrelation som har været med til at fremstille et ideal, som vægtede Danmark og danskere som et eftertragtet men uopnåeligt forbillede (Thisted, 2014). Tager man dataen i betragtning fra den kvalitative undersøgelse viser den også her elementer som afstammer fra den historie som er af betydning for Grønland og Danmark og som blandt andet også bliver udfoldet af studieadjunkt 1 "i forhold til Grønland og Danmarks historie og deres forhold til hinanden. Så jeg tror der er rigtig meget mistillid, og det hører vi jo også som grønlændere mod socialarbejdere i Danmark" (Studieadjunkt 2, Bilag E, s. 13).

Dog peger medarbejderen fra det grønlandske krisecenter på et transnationalt fællesskab, som hører til i referencegruppen Nordisk kvinder mod vold, hvor der er plads til forskellige lande som mødes for at sparre og videndele med hinanden. Selvom at den grønlandske medarbejder mener, at det er givende for krisecentret at være en del af konferencen udtrykkes der på samme tid et behov for først og fremmest at oprette et fælles forum for de krisecentre som befinder sig i Grønland (Medarbejder fra grønlandsk krisecenter, Bilag A, s. 12). Det vil ud fra dataen kræve at sætte ind med nogle flere ressourcer i form af en koordinator som kan være tovholder på et sådan fælles forum, da ressourcerne på krisecentret ikke rækker til stillingen på nuværende tidspunkt. Ressourcerne bliver derfor sårbare internt i Grønland, hvilket kunne tænkes ligeledes at være udfordrende, såfremt der skulle etableres et transnationalt arbejde, som bevæger sig mere ned på et mikroniveau omkring målgruppen.

Hvorfor kunne det så være relevant med sådan en fælles forbindelse i det sociale arbejde med voldsramte grønlandske kvinder? Som rapporten fra Rådet for socialt udsatte belyser, så er der

mange grønlandske kvinder som har været udsat for vold i nære relationer, som rejser til Danmark med henblik på at etablere sig et bedre liv og væk fra problemerne (Rådet for socialt udsatte, 2016, s. 8). Derfor kunne der argumenteres for, at der kunne være relevant viden og sparring når en voldsramt grønlandsk kvinde, så rejser til Danmark med henblik på at bearbejde traumer fra vold som fortsat kan præge deres liv (Rådet for socialt udsatte, 2016, s. 8). Som studieadjunkt 2 pegede på at “selvom vi er et rigsfællesskab, så er det egentlig to helt, altså det er to forskellige verdener” (Studieadjunkt 2, Bilag E, s. 9). Det skal dermed også tages i betragtning, at selvom begge lande indgår i samme rigsfællesskab, er det stadig to nationaliteter med hver deres kultur og sprog. Hertil er det særligt bemærkelsesværdigt, at se på den grønlandske kulturmedarbejders erfaring med det som kommer til udtryk følgende:

Jeg synes det er en særlig måde man er nødt til at tackle det på, fordi det vi jo kender her fra Danmark, det er at vi har krisecentre for voldsramte kvinder. De kvinder som jeg kender de kan ikke profitere af et krisecenter. De kan simpelthen ikke finde ud af at være på et krisecenter under den norm og under den danskhed, den kultur der er på et krisecenter. De føler sig helt vildt forkert og mangler deres venner (Grønlandsk kulturmedarbejder, Bilag C, s. 3).

Dette peger i retning af at et ønske om at skabe en mulig løsning inden for det sociale arbejde med målgruppen med fokus på netværk og kulturforståelse omkring den grønlandske kvinde. Det taler kulturmedarbejderen ligeledes ind i med “danskheden” og den “norm” som de grønlandske kvinder bliver pålagt i det sociale system i Danmark, som kan være svært for kvinderne i en marginaliseret position at navigere imellem. Perspektivet på rigsfællesskabet som værende to forskellige verdener samt danskheden på krisecentrene i Danmark taler for, et behov for at se ind i flere behov i det sociale arbejdes udvikling hvilket studieadjunkt 2 kommer ind på følgende: “man kunne lære meget af hinanden. Både at Danmark kunne lære noget af Grønland, men at Grønland også kunne lære noget af Danmark” (Studieadjunkt 2, Bilag E, s. 10). På den måde vil man kunne anerkende rigsfællesskabets ligeværdige perspektiver på det sociale arbejde ved at inddrage flere grønlandske aktører ind i beslutningstagen.

Konklusion

I dette speciale har vi belyst, hvilke muligheder og barrierer der identificeres i det sociale arbejde med henblik på en dansk og en grønlandsk kontekst med grønlandske voldsramte

kvinder. For at belyse disse muligheder, har vi fremanalyseret dem ved hjælp af et empowermentorienteret blik som er blevet set på gennem en kvalitativ undersøgelse, der blev foretaget på de to forskellige krisecentre, som befandt sig på tværs af Danmark og Grønland. Den empowermentorienterede tilgang kunne hermed konkluderes, at komme til syne i begge kontekster og er ligeledes med til at støtte op omkring det sociale arbejdes formål hvor det er med til at fremme livskvalitet og social retfærdighed hos de grønlandske voldsramte kvinder. Et andet blik på mulighederne i det sociale arbejde kan det konkluderes, at der kan være et behov for at tænke ind i mere kollektivistiske tiltag, som adskiller sig fra et mere individualiseret blik på socialt arbejde. Det understøttes blandt andet af den internationale definition af socialt arbejde, som er blevet mere kollektivistisk i måden man anskuer det sociale arbejde på efter at have været mere individorienteret. Her kan det konkluderes, at alternativer såsom 'klubben' som den grønlandske kulturmedarbejder står for med sit sociale arbejde kan vise sig at kunne inkludere alle sociale lag og ligeledes tilbyde en social indsats som både er empowermentorienteret og samtidig imødekommer et mere kollektivistisk blik og understøtter den sociale kapital.

Rigsfællesskabets betydning for indsatsen med grønlandske voldsramte kvinder har en overraskende lille betydning, idet vores data lægger op til en begrænset kommunikation på tværs af landene selvom begge folk på papiret er danske statsborgere. Der er som beskrevet tidligere i specialet sigende, at når grønlændere er i Grønland, så er det grønlandsk ansvar, når grønlændere i Danmark, så er det Danmarks ansvar. Dette betød, at der måtte kunne konkluderes en tydelig ansvarsfordeling og at et sådant samarbejde virker fjernt med de udfordringer som de møder i det danske og grønlandske system. Vi har med vores forståelse af rigsfællesskabet og samlet data en ide om, at den danske indflydelse i Grønland fortsat eksisterer, som viser at der er en vestlig forståelse af fagligheden og den præger måden vi anskuer det sociale arbejde på. De kulturelle forhold i rigsfællesskabet kan dermed siges, at være påvirket af en såkaldt 'danskhed' og har betydning for indsatsen med grønlandske voldsramte kvinder i både Danmark og Grønland. Dog kommer begge krisecentre, vi har interviewet i samme referencegruppe, Nordisk Kvinder Mod Vold, som er med til at udvikle og dele forståelsen af de forskellige landes kontekster og kulturelle forhold.

Forinden konklusionen havde problemfeltet fastsat, at der i den danske stat ikke forelå en konkret procedure for de grønlandske borgere som tilflytter og at de sproglige og kulturelle forskelle var med til at besværliggøre integrationen i det danske samfund. Dette kunne ligeledes

i specialets data vise sig at have betydning for det sociale arbejde med de grønlandske voldsramte kvinder i Danmark. I en dansk kontekst betød det derfor, at nogle af de voldsramte grønlandske kvinder som tilflyttere oplever et kulturchok når de ankommer på dansk jord. Det udfordrer det sociale arbejde med målgruppen, da man endnu ikke har knækket koden til hvordan man samarbejder på tværs af rigsfællesskabet og dermed ikke formår at favne målgruppen som er i risiko for at ende i de forkerte fællesskaber i stedet.

Med afsæt i teoretiske bidrag fra Bourdieu, kan specialets tolkning gennem sådan et perspektiv konkludere, at der i felterne som berører de voldsramte grønlandske kvinder i den grønlandske kontekst fremgår elementer af et patriarkalsk syn som historisk set går langt tilbage og som stadig har indflydelse på kvindens position i samfundet. Hvad angår udsathed, som tidligere nævnes i starten af specialet, kan det konkluderes, at volden ikke diskriminerer og at der er tale om kvinder fra alle sociale lag som kan blive udsat for det. Gennem et analytisk blik på kvindernes kapitaler, som de fremgår ud fra socialarbejdernes udtalelser, viser det sociale arbejde at have stor betydning for kvindernes mulighed for at bryde ud af en marginaliseret position og med støtte gennem indsatserne kan det sociale arbejde være med til at skabe bedre muligheder og handlerum. Hermed kan det konkluderes, at der er en samfundsmæssig forskel i de to forskellige kontekster, selvom begge lande hører under samme rigsfællesskab. Her har det metodiske blik gennem den hermeneutiske analysestrategi bidraget til at øge med et perspektiv, som hovedsageligt opvejer et blik på informanternes egne skildringer af virkeligheden, som vi har fortolket i de givne kontekster som var gældende.

De kulturelle og sociale mønstre i Grønland har dog kunne konkluderes, at have betydning for, hvilket mulighedsrum kvinderne har for at bryde ud af et voldeligt forhold og det kan ligeledes tale ind i hvordan kvindernes kapitaler har betydning for felterne, som de indgår i og kvindernes habitus som afgør, hvordan de handler i forskellige situationer. Det betød, at medarbejderne på det grønlandske krisecenter også havde fokus på at forberede og vejlede målgruppen til at komme ud i samfundet igen og på den måde arbejder ud fra et behov som var kontekstbaseret.

Perspektivering

Hvis man så skal se fremadrettet ind i det sociale arbejde med grønlandske voldsramte kvinder i en dansk og grønlandsk kontekst, har vi gennem den hermeneutiske cirkel erfaret nye forforståelser, som har gjort sig gældende for vores forståelse af problemfeltet. Vi har ud fra et

perspektiv fra den grønlandske kulturmedarbejder kunne identificere en anden måde, at anskue det sociale arbejde på. Som diskussionen også tidligere har påpeget, udtrykkes der behov for at tackle indsatsen overfor målgruppen på en særlig måde, som i højere grad vægter et mere kollektivistisk syn på indsatsen i det sociale arbejde. Så hvilket perspektiv vil kunne bidrage til at anskue det sociale arbejde ud fra en anden vinkel? I den forbindelse fandt vi frem til et nyt perspektiv i det sociale arbejde af det oprindelige folk, som også synes at være understøttet af den afrikanske filosofi 'Ubuntu tilgangen' som her betegnes ud fra:

In social work, philosophies shape how people think about the family, community, society, environment and spirituality. There are different philosophies in the world, but western philosophy colonized and dominated how instructors and students think about social work (Mugumbate, Mupedziswa, R., Twikirize, J. M., Mthethwa, E., Desta, A. A., & Oyinlola, O., 2023, s. 6).

Vi sætter med denne tilgang fokus på menneskelig samhørighed og fællesskab i det sociale arbejde med de grønlandske kvinder for at kunne anskue det fra en anden vinkel og lige så hvordan socialarbejderne støtter kvinderne gennem en Ubuntu orienteret tilgang i netværket, såsom den grønlandske kulturmedarbejder fra en dansk ngo som udtaler følgende, "vi kan gribe dem i det her kvindenetværk, fordi de har brug for et alternativt netværk til de der mænd, som er voldelig til den der voldelige kultur, det er ligesom vejen ud af det" (Grønlandsk kulturmedarbejder, Bilag C, s. 6). Den grønlandske kulturmedarbejder understøtter altså kvinderne i det sociale arbejde ved at give dem en ny mulighed for at komme ud af voldelige kulturer gennem et alternativt kvindenetværk.

Det taler ligeledes ind i den kontekstuelle kulturopfattelse som eksisterer inden for socialt arbejde, som vi tidligere har beskrevet i specialet, om at i dette tilfælde anskuer kulturmedarbejderen de karakteristiske træk af de grønlandske kvinder som er underlagt specifikke historiske, sociale og politiske omstændigheder (Schou & Pedersen, 2008, s. 130). Yderligere til ovenstående citat, så giver kulturmedarbejderens udsagn også adgangsmulighed for kvinderne, at kunne advokere deres rettigheder i grupper end på et individuelt plan og det samme anskuer vi med det grønlandske krisecenter, hvor de opererer med støttegrupper som en del af det kollektivistiske element, "Vi har støttegrupper. Det er både kvinder der bor her og dem der ikke bor her. Dem der er i dagtilbud, hvor de kan sådan. Ja, en gruppe på 8 kvinder" (Medarbejderen fra grønlandsk krisecenter, Bilag A, s. 15).

Det fortæller os noget om den kollektivistiske tankegang, som favner de grønlandske voldsramte kvinder som gruppe og dermed kan tale ind i den menneskelige samhørighed og fællesskabsfølelse. Tager vi udgangspunkt i Ubuntu tilgangen i det sociale arbejde med målgruppen understøtter den selv samme ideen om, at individets velvære er forbundet med samfundets velvære i tråd med tilgangens princip om "Jeg er, fordi vi er" (Mugumbate et al., 2023, s. 2). Til trods for de udfordringer omkring individuelle sociale problemer holder Ubuntu tilgangen stadig sit kollektivistiske afsæt, som modsætning til det individuelle perspektiv. Hertil anlægges familien også som en betydningsfuld rolle i menneskets kollektivistiske position (Mugumbate et al., 2023, s. 5). Hvilket griber fat i den forståelse vi har omkring det kollektivistiske element, som bevæger sig inden for den grønlandske kultur som understøttes af den grønlandske kulturmedarbejder,

Den grønlandske kultur er meget mere kollektivistisk, man er nødt til at tænke på hinanden (...) hvor vi i Danmark er præget og opdraget til at tænke individuelt, vi skal gå vores egen karrierevej, vi skal finde ud af, hvor vi så passer ind i den her strukturerede verden, som vi er en del af (Grønlandsk kulturmedarbejder, Bilag C, s. 3).

Den grønlandske kulturmedarbejder tager her afsæt i den danske og grønlandske kontekst i forhold til hvilke forskelle som kan identificeres på området. Den grønlandske kontekst er derfor mere baseret på et kollektivistisk element af målgruppen, hvorimod den danske kontekst tager udgangspunkt i et mere individorienteret syn, hvilket ovenstående citat bevæger sig væk fra med det essentielle i Ubuntu tilgangen. Dog fortæller medarbejderen fra det danske krisecenter lidt modsigende om en inddragelse af kvindens netværk, som de blandt andet anvender således,

Det der er vigtigt for os. Det er at få inddraget deres netværk. Så vi inviterer til nogle netværksmøder når vi kan, fordi vi tænker, at når vi på et tidspunkt giver slip, så er det rigtig vigtigt, at der er nogle andre, som også får en forståelse af, hvad det er vold gør ved et menneske (Medarbejder fra dansk krisecenter, Bilag B, s. 3).

Ovenstående citat fra medarbejder fra krisecenter står hermed mere i kontrast til citatet fra den grønlandske kulturmedarbejder, som peger på et individorienteret perspektiv i en dansk kontekst, dog tager det danske krisecenter udgangspunkt i netværksmøder som en vigtig faktor i det sociale arbejde i og med medarbejderne engang 'giver slip' i forlængelse med at skulle

deltage i samfundet igen. Vi har med vores voldsforståelse fundet frem til at volden kan ramme direkte og indirekte ofre som vi i dette tilfælde ser at det danske krisecentre arbejder ud fra med kvindens netværk, da det også kommer til at påvirke dem. Denne inddragelse af netværksarbejde i en dansk kontekst er også inden for Ubuntu tilgangen relevant, at tilføje som værende værdifuld ift. familiens rolle og peger ligeledes på, at de som er tæt på vedkommende bliver en del af det kollektivistiske element om at bryde med volden. Et andet eksempel, hvor kulturmedarbejderen anvender en kontekstuel kulturopfattelse, som ligeledes taler ind i den opdeling af forskelle er forbundet med Grønland og Danmark, og beskrives som følgende her:

Dengang jeg sad som socialrådgiver, og vi får kollegaer fra Danmark. Der er det igen det her kulturchok som mange oplever, når de kommer fra Danmark og altid det der med at havde det her været i Danmark, så var det ikke gået, og det var det, det synes jeg. Det er vigtigt og hele tiden minde dem om. Jamen det er ikke Danmark og det er ikke danske forhold altså. Man kan ikke sammenligne æbler og pærer. Og selvfølgelig er vi glade for den hjælp vi kan få i forhold til at prøve at løse de her sociale problemer, men jeg tror også man skal have det rigtige mindset, fordi hvis det er at man som socialarbejder prøver at. Hvordan skal jeg sige det? Kopiere sin arbejdsgang fra Danmark til, som er tilpasset danske forhold og prøver arbejde med det i en grønlandsk kontekst (grønlandsk kulturmedarbejder fra Danmark, Bilag C, s. 12).

I og med vi tager afsæt i Ubuntu tilgangen i diskussionen om et nyt perspektiv på det sociale arbejde har vi også valgt, at sætte fokus på et postkolonialiseret samfund som befinder sig i Grønland og hvilken betydning det har for kulturopfattelsen som socialarbejderne har med sig i det sociale arbejde. Vi ser med dette citat en kontekstuel kulturopfattelse i det sociale arbejde, fordi kulturmedarbejderen peger på, at de grønlandske kvinders forskelle er betinget af den lokale situation og man derfor ikke kan tage den danske arbejdsgang til en grønlandsk kontekst på baggrund af dette. Det er derfor også betænkt, at kulturmedarbejderen anvender 'æbler og pærer' i sin beskrivelse af de etniske forskelle, som kan identificeres i en grønlandsk og dansk kontekst for at kunne understrege, hvor stor en betydning det reelt kan have indenfor socialt arbejde, at de opererer forskelligt med målgruppen. Vores data af socialarbejderne gav ligeledes mening, at bruge med henblik på, at se nogle af disse forskelle i det sociale arbejde, såsom udtalelsen af medarbejderen fra det grønlandske krisecenter,

Nogle gange har jeg været lidt udfordret på faglighed. Jeg er jo sådan meget vestlig uddannet og har arbejdet ja. I rigtig mange år. 8 år i Danmark. Så nogle gange kan fagligheden godt halte, hvor jeg sådan tænker, hvorfor har vi ikke? Hvorfor tænker vi ikke for eksempel det her med at kvinder efter 3 måneder skal ud? Sådan har det altså praksissen har været sådan, men så må de lige flytte ud, men så kan de flytte tilbage igen. Hvor jeg var sådan hvorfor gør vi det? Hvorfor skal børnene udsættes eller sådan risikere at udsættes for at se mor blive slået eller opleve noget slemt for at de så skal komme tilbage? Hvorfor kan vi ikke bare selv vurdere, hvorfor må vi ikke godt selv vurdere at de gerne må blive her? Altså sådan så på den måde sådan fagligt kan jeg godt nogle gange være sådan møde lidt udfordringer. Ja, hvor jeg måske tænker at jeg tænker også altid meget sådan udvikling og langsigtet (Medarbejder fra grønlandsk krisecenter, Bilag A, s. 14).

Dette taler ind i den vestlige forståelse af socialt arbejde, som har været med til at præge uddannelsessystemet i Grønland og man på baggrund af ens faglighed kan møde komplikationer i en anden kontekst ved, at man har nogle andre betingelser som gør sig gældende og derfor skal tage højde for den lokale situation som man befinder sig i. Der er netop inden for Ubuntu tilgangen taget højde for, at man som studerende eller underviser er præget af den vestlige forståelse af socialt arbejde og kan derfor komme til udtryk som en barriere i det sociale arbejde med vores målgruppe. Det understøttes af medarbejderen fra det grønlandske krisecenter, at vedkommende har en anden forståelse af det sociale arbejde på grund af sin vestlige uddannelse og ligeledes har arbejdet i det danske system længe nok for så at komme tilbage til Grønland og opdage, at der mangler de samme muligheder med målgruppen.

Litteraturliste

- Andersen, M. L. (2015). Empowerment. I K. Henriksen (Red.), *Metodiske tilgange i socialt arbejde*. (s. 427-440). København: Hans Reitzels Forlag.
- Andersen, M. & Brok, P. (2021) *De mange betydninger af empowerment* (s. 21-23). Empowerment i socialt arbejde. Samfundslitteratur.
- Bjerger, A., Christensen, M., Pedersen, S. (2021). *Udsatte grønlandere: Hverdagsliv, fællesskaber og vold*. Fællestrykkeriet AU TRYK, Aarhus Universitet.
https://psy.au.dk/fileadmin/site_files/filer_rusmiddelforskning/dokumenter/rapporter/2021/Udsatte_groenlaendere_hverdagsliv_vold_faellesskaber_faglig_haandbog.pdf
- Brinkmann, Svend (2015) Etik I en kvalitativ verden. I Brinkmann og Tangaard (red.) *Kvalitative metoder*. (s. 463-480). København: Hans Reitzels.,
- Dansk Institut for Internationale Studier, (2007). *Afvikling af Grønlands kolonistatus 1945-54*. København.
<https://www.stm.dk/media/7788/diis.pdf>
- Den Åbne Dør. *Forståelse af vold - Kvindekrisecenteret*. Den Åbne Dør. (2024)
<https://www.kvindekrisecenterdaad.dk/viden-om-vold/typer-af-vold/>
- Dokkedahl, S. (2021). En detaljeret undersøgelse om vold og voldens følgevirkninger over tid i et traumeperspektiv. Syddansk Universitet, SDU Videnscenter for Psykotraumatologi under Institut for Psykologi https://danner.dk/wp-content/uploads/2023/11/Kvinder-paa-kvindekrisecenter_SDU_sarah_dokkedahl.pdf
- Goffmann, E. (1975): *Stigma*. (s. 135-160). København, Gyldendal.
- Guldager, J. (2015). *Videnskabsteori - En indføring for praktikere*. København: Akademisk Forlag
- Holck, L. (2022). *Vi skal kaste lys over fortiden og nutidens overgreb*. Institut for menneskerettigheder. <https://menneskeret.dk/nyheder/kaste-lys-fortiden-nutidens-overgreb>
- Holck, L. (2022). *Grønlandsk pixiudgave af kvindekongventionen skal øge kendskabet til kvinders rettigheder*. Institut for menneskerettigheder.
<https://menneskeret.dk/nyheder/groenlandsk-pixiudgave-kvindekongventionen-oege-kendskabet-kvindes-rettigheder>
- Ingemann, J. H., Kjeldsen, L., Nørup, I. & Rasmussen, S. (2020). *Kvalitative undersøgelser i praksis - Viden om mennesker og samfund*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Juul, Søren (2018). Videnskabsteoretiske kontroverser i forskningen i socialt arbejde. Monrad, M. & S.P. Olesen red. (2018). *Forskningsmetode i socialt arbejde*. (s. 319-346). København: Hans Reitzels Forlag.

- Juul, S. & Pedersen, K. B. (2012). Videnskabsteoretiske retninger og projektarbejdet. (red). Samfundsvidenskabernes videnskabsteori. En indføring. (s. 399-430). København: Hans Reitzels Forlag.
- Krumhardt, K. (2014). *Nyt projekt: Grønlandske krisecentre*. Maryfonden.
<https://www.maryfonden.dk/nyt-projekt-groenlandske-krisecentre/>
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Interview: Introduktion til et håndværk* (2. udg.). København: Hans Reitzels Forlag.
- LOKK. *Voldens dynamik*. (2024) <https://www.lokk.dk/viden-om-vold/hvad-er-vold/voldens-dynamik/>
- Lov om social service. (Serviceloven). LBK nr. 1548. Kapitel 20, § 109, *botilbud*. (2021).
<https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2021/1548>
- Lysen, H. N. & Christensen, M. (2021). Skabelse og anvendelse af videnskabelig viden. I M. Christensen, R. Egaa Jørgensen, N. H. Lysen & C. Rosenberg. (Red.), *Videnskabsteori og socialt arbejde - en grundbog*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Mejlvig, K. (2015). Andersen, M. (Red). Empowerment. *Metodiske tilgange i socialt arbejde*. (S. 427- 440). København: Hans Reitzels Forlag.
- Pedersen, K. B. (1989). Kvinderne i Grønland: kvindeorganiseringens betydning i den politiske debat. Roskilde Universitet. Forskningsrapportserien Nr. 115
https://rucforsk.ruc.dk/ws/portalfiles/portal/57417211/Kvinderne_i_Gr%C3%B8nland.pdf.
- Prieur, A., & Sestoft, C. (2006). *Pierre Bourdieu. En introduktion*. Hans Reitzels Forlag.
- Rasmussen, A. (2016) *Mellem Grønland og Danmark, En beretning om grønlandske kvinder i Aarhus*. Reden Aarhus.
https://kfuksa.dk/files/media/document/mellem_groenland_og_danmark_2016.pdf
- Rådet for socialt udsatte. (2016). Udsatte grønlandske kvinder i Danmark, en undersøgelse af kvindernes livssituation, problemer, ressourcer og behov.
<https://viden.sl.dk/media/7060/udsatte-groenlandske-kvinder-i-danmark.pdf>
- Schou, C., & Pedersen, C. (Eds.). (2008). *Samfundet i pædagogisk arbejde*. Akademisk Forlag.
- Skytte, M. (2013). Socialt arbejde: Jens Guldager og Marianne Skytte (Red.). *Socialt arbejde. Teorier og perspektiver*. 1. udgave. side 12-50. Akademisk Forlag.
- Sørensen, H. (2017). *Ny hjælp til voldsramte grønlandske kvinder i Danmark*. KNR.
<https://knr.gl/da/nyheder/ny-hj%C3%A6lp-til-voldsramte-gr%C3%B8nlandske-kvinder-i-danmark>

- Thisted, K. (2014). *Gamle og nye fortællinger om Rigsfællesskabet mellem Danmark og Grønland*. Baggrund.
<https://baggrund.com/2014/12/06/gamle-og-nye-fortaellinger-om-rigsfaellesskabet-mellem-danmark-og-gronland/>
- Walsted, H. (2011). *Sådan Arbejder vi Metoder og Praxis i Danners Krisecenter*.
- Villadsen, K. (2004). *Det sociale arbejdes genealogi*, Kapitel 8 (siderne 142-165) og kapitel 11 (siderne 202-231). København: Hans Reitzels Forlag. (23 s. + 29 s.)
- Dahl, K., Olsen, M., Hansen, H., Pedersen, S. (2022). *Undersøgelse af familiecentre og familiehuse i Grønland*. VIVE – Viden til Velfærd Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd <https://www.vive.dk/media/pure/17810/6908012>
- Sørensen, A. (2020). *Grønlands historie*. Aarhus Universitet
<https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/groenland>
- Eiriksson, B., Kristensen, M. (2023). *Retssikkerhed for grønlændere i udsatte positioner i Danmark*. Justitia - Danmarks uafhængige juridiske tænketank
<https://www.ft.dk/samling/20222/almde/GRU/bilag/52/2701017.pdf>
- Samson, J. (2019). *Rigsfællesskabet*. faktalink.
<https://faktalink.dk/titelliste/rigsfaellesskabet>
- Schmidt, C. H. (2022). *Hermeneutik*. 2. udgave
<https://laeremiddel.dk/viden-og-vaerktoejer/videnskabsteori/videnskabsteoretiske-retninger/hermeneutik/>